

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 9/2019

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрага: Сыдыков А. К.
Коллегия мүчөлөрү: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Жооптуу катчы: Куанбек кызы Н.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:
Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Юридикалык башкармалыгына:
телефон: (996 312) 61 10 38 телефону
факс: (996 312) 61 10 59 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
басылмалары бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 61 08 59 телефону
факс: (996 312) 61 09 92 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын бантык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат.

Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «М-Максима» тарабынан даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Горький көчөсү, 48/1-6.

2020-жылдын 4-июнунда басууга кол коюлган.

2020-жылдын 9-июнунда басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2020-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Сыдыков А. К.
Члены коллегии: Темиров К. А.
Жаныбекова Ч. А.
Солтобаева Р. Т.
Ответственный секретарь: Куанбек кызы Н.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридическое управление:
телефон: (996 312) 61 10 38
факс: (996 312) 61 10 59
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, пр. Чуй, 168, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел публикаций Национального банка:
телефон: (996 312) 61 08 59
факс: (996 312) 61 09 92
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и общественности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики.

Предположительная периодичность издания журнала – один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Махима».

г. Бишкек, ул. Горького, 48/1-6

Подписано в печать 4 июня 2020 года.

Отпечатано 9 июня 2020 года.

Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2020 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (Улуттук банктын) өткөн жыл үчүн отчету болуп саналат. Ал өзүндө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул ай сайын чыгарылуучу маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономика секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы секторду өнүктүрүү тенденциялары жана төлөм балансы, тышкы соода, эл аралык камдар, тышкы карыз жана Кыргыз Республикасынын инвестициялык позициялары боюнча маалыматтар чагылдырылат. Чейрек сайын – январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Бул отчет финансылык туруктуулукка таасир этүүчү тышкы жана ички экономикалык факторлор боюнча Улуттук банктын жалпы баа берүүсүн, банктардын жана башка финансылык ортомчулук институттарынын абалын, ошондой эле Кыргызстандын финансы рынокторунун күндөлүк абалын жана финансы секторунун туруктуулугун талдап-иликтөөнү чагылдырат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Другие издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Данная публикация является отчетом Национального банка Кыргызской Республики (НБКР) за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность НБКР, общие сведения о НБКР, статистические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Это ежемесячное информационное издание содержит статистические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает тенденции развития внешнего сектора и данные по платежному балансу, внешней торговле, международным резервам, внешнему долгу и международной инвестиционной позиции Кыргызской Республики. Публикуется ежеквартально в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики отражает общую оценку Национального банка относительно внешнеэкономических и внутриэкономических факторов, влияющих на финансовую стабильность, состояния банков, других институтов финансового посредничества, а также анализ текущего состояния финансовых рынков и устойчивости финансового сектора Кыргызстана. Публикуется два раза в год, на кыргызском, русском и английском языках.

МАЗМУНУ:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 1-ноябрындагы № 2019-П-33/55-2-(НФКУ) «Турак жай-сактык кредиттик компаниялардын ишин жөнгө салуу эрежелерин бекитүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 14-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 10
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 15-ноябрындагы № 2019-П-12/56-2-(БС) «Кыргыз Республикасынын банктык кызмат көрсөтүүлөрүн санариптик трансформациялоонун 2020-2021-жылдарга каралган негизги багыттары» токтому (2019-жылдын 22-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 55
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 15-ноябрындагы № 2019-П-12/56-3-(НПА) ««Коммерциялык банктардын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык баалуу металлдар менен жүзөгө ашырылуучу операциялары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтому (2019-жылдын 20-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 80
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 15-ноябрындагы № 2019-П-14/56-4-(ПС) «Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 9-декабрындагы № 76/8 «Кыргыз Республикасындагы банктык төлөм карттар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 19-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган) 96
5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 25-ноябрындагы № 2019-П-07/58-2-(ДКП) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 26-ноябрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 110

6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-13/62-1-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 21-декабрындагы № 55/3 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкында коммерциялык банктарды жана финансы-кредит уюмдарын кассалык тейлөө жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 16-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 111
7. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2019-жылдын 11-декабрындагы № 2019-П-10/62-3-(НПА) «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө» токтому (2019-жылдын 12-декабрында Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланган)..... 115

СОДЕРЖАНИЕ:

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 1 ноября 2019 года № 2019-П-33/55-2-(НФКУ) «Об утверждении Правил регулирования деятельности жилищно-сберегательных кредитных компаний» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 14 ноября 2019 года)..... 148
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 15 ноября 2019 года № 2019-П-12/56-2-(БС) «Об основных направлениях цифровой трансформации банковских услуг Кыргызской Республики на 2020-2021 годы» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 22 ноября 2019 года) 192
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 15 ноября 2019 года № 2019-П-12/56-3-(НПА) «Об утверждении Положения «Об операциях коммерческих банков с драгоценными металлами, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования»» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 20 ноября 2019 года) 215
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 15 ноября 2019 года № 2019-П-14/56-4-(ПС) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О банковских платежных картах Кыргызской Республики»» от 9 декабря 2015 года № 76/8» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 19 ноября 2019 года)..... 230
5. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 25 ноября 2019 года № 2019-П-07/58-2-(ДКП) «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 26 ноября 2019 года)..... 243

6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 11 декабря 2019 года № 2019-П-13/62-1-(НПА) «О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О кассовом обслуживании в Национальном банке коммерческих банков и финансово-кредитных организаций» от 21 декабря 2007 года № 55/3» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 16 декабря 2019 года) ..244
7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 11 декабря 2019 года № 2019-П-10/62-3-(НПА) «О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» (опубликовано на официальном интернет-сайте Национального банка 12 декабря 2019 года)248

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 1-ноябрындагы
№ 2019-П-33/55-2-(НФКУ)

Турак жай-сактык кредиттик компаниялардын ишин жөнгө салуу эрежелерин бекитүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасындагы лицензиялык-уруксат берүү тутуму жөнүндө» мыйзамынын 2 жана 15-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Турак жай-сактык кредиттик компаниялардын ишин жөнгө салуу эрежелери (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгы ушул токтом менен Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарын, «Мамлекеттик ипотека компаниясы» ачык акционердик коомун, Депозиттерди коргоо боюнча агенттигин тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банк эмес финансы-кредит уюмдарын көзөмөлдөө башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткарууч

Н. Жениш

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 1-ноябрындагы
№2019-П-33\55-2-(НФКУ)
токтомуна карата тиркеме

Турак жай-сактык кредиттик компаниялардын ишин жөнгө салуу ЭРЕЖЕЛЕРИ

1-глава. Жалпы жоболор

1. Турак жай-сактык кредиттик компаниялардын ишин жөнгө салуу эрежелери (мындан ары – Эрежелер) Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы (мындан ары – Улуттук банк) тарабынан иши лицензияланган жана жөнгө салынган банк эмес финансы-кредит уюмдары аркылуу ишке ашырылган узак мөөнөттүү контракттык турак жайга каражат топтоо системасын колдонууга киргизүү жана жөнгө салуу максатында Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык иштелип чыккан.

2. Турак жай-сактык кредиттик система (мындан ары – ТСКС) – Кыргыз Республикасынын жарандарынын турак жай-сактык аманаттарга (депозиттерге) акча каражаттарын тартууга жана аларга кредиттик келишимдин шарттарына ылайык узак мөөнөттүү максаттуу кредиттерди сунуштоого негизденген турак жайды каржылоо системасы.

3. Турак жай-сактык кредиттик компания (мындан ары – ТСКК) – айрым банктык операцияларды жүргүзүү укугуна лицензияга ээ банк эмес финансы-кредит уюму болуп саналат жана анын иши аманатчылардын акча каражаттарын турак жай-сактык аманаттарга (депозиттерге) багыттоого жана анын аманатчыларына мамлекеттик турак жай программаларынын алкагында жеке курулушка, турак жайларды же батирлерди сатып алууга же турак жай шартын жакшыртууга кредиттерди сунуштоого багытталган.

4. Улуттук банк турак жай-сактык кредиттик компаниялардын ишин Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамына, террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын турак жай-сактык кредиттик компаниялардын ишин

жөнгө салуу боюнча мыйзамдарына, ошондой эле Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык көзөмөлдөйт жана жөнгө салат.

5. Эрежелерде колдонулган негизги түшүнүктөр:

ТСКК агенти – тиешелүү келишимдин (макулдашуунун) негизинде турак жай-сактык кредиттик компанияга агенттик кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштаган юридикалык жак же жеке адам (консультант).

Турак жай-сактык аманат (депозит) – ТСККнын аманатчылары тарабынан ТСККнын эсебине салынган жана аманатчылардын жашоо шартын жакшыртууга багытталган улуттук валютадагы акча каражаттар суммасы.

Кредит – бул мөөнөттүүлүк, төлөө жөндөмдүүлүк, кайтарымдуулук, максаттуу пайдалануу жана камсыздоо шарттарында кредиттик келишимдин шарттарына ылайык ТСКК тарабынан катышуучуга сунушталуучу узак мөөнөттүү каржылоо, ал жеке курулуш, турак жайларды же батирлерди сатып алуу, ошондой эле турак жай шарттарын жакшыртуу максатында колдонулат.

Башкы макулдашуу – турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин негизги шарттарын жана кийинчерээк кредит берүүнү камтыган ТСКК жана катышуучу ортосунда түзүлгөн макулдашуу.

Турак жай-сактык аманат (депозит) келишими – ТСКК жана катышуучу ортосунда түзүлгөн келишим, катышуучу ал боюнча башкы макулдашууга ылайык кредит алуу үчүн ТСККнын эсебинде өздүк акча каражаттардын белгиленген суммасын топтойт.

Келишим суммасы – бул турак жай-сактык аманат (депозит) суммасы, ТСККнын ал боюнча эсептеген сый акы суммасы, ал эми кредит суммасы Башкы макулдашууга ылайык аныкталат.

Кредиттик келишим – кредитти Башкы макулдашууга, ушул Эрежелерге жана ТСККнын ички документтерине ылайык алуу максатында ТСКК жана катышуучу ортосунда түзүлгөн келишим.

Топтоо мөөнөтү – мезгил аралыгы, анын ичинде катышуучу тарабынан турак жай-сактык аманатты (депозитти) топтоо жүргүзүлөт.

Катышуучу – жеке курулуш, турак үйлөрдү (батирлерди) сатып алуу же турак жай шарттарын жакшыртуу үчүн кредит алуу максатында ТСККнын эсебине акча салган ТСКСтин катышуучу-адамы.

Аралык кредит – жеке курулуш, турак үйлөрдү же батирлерди сатып алуу, ошондой эле турак жай шарттарын жакшыртуу максатында ТСКК тарабынан катышуучуга топтолгон акча каражаттарынын минималдуу зарыл өлчөмүн мөөнөтүнөн эрте (турак жай-сактык аманат (депозит) келишимине ылайык каражаттарды толук топтоо мөөнөтү келип жеткенге чейин) топтоо шартында, ошондой эле ушул Жобонун 82-пунктунун талаптары сакталган шартта берилүүчү кредит. Мында, турак жай-сактык аманат (депозит) келишимине ылайык акча каражаттарынын минималдуу зарыл өлчөмүн топтоо мөөнөтү аяктаганга чейин аралык кредит боюнча пайыздык чен өлчөмү башка болушу мүмкүн жана ал Башкы макулдашууда аныкталат.

Баа берүү көрсөткүчү – бул ТСКК тарабынан ар бир Башкы макулдашунун негизинде ТСКК боюнча келишимдик суммаларды төлөө кезегин түзүү үчүн аныкталган эсептешүү өлчөмү, анын алкагында турак жай-сактык аманат (депозит) келишими боюнча топтолгон акчанын суммасынын дал келиши, катышуучу тарабынан кредиттин зарыл деңгээлде камсыздалышы, катышуучунун кредиттин ордун жабуу үчүн төлөө жөндөмдүүлүгүнүн тастыкталышы каралат.

ТСККнын банк-агенти – ушул Эрежелердин талаптарына ылайык аманатчылар боюнча кассалык эсептешүү операцияларын жүзөгө ашыруу үчүн ТСКК тарабынан тандалып алынган банк.

Топтолгон акчалардын минималдуу зарыл өлчөмү – Башкы келишимдин шарттарына ылайык кредит алуу үчүн зарыл болгон, Башкы келишимге ылайык ТСКК тарабынан ага сыйакы эсептелинген турак жай-сактык аманат (депозит) суммасы.

2-глава. ТСККнын ишине карата талаптар

6. ТСКК ички контролдук системасын камсыз кылууга тийиш, ал туруктуу негизде иш максаттарына жетүүгө алгылыксыз таасирин тийгизиши мүмкүн болгон тобокелдиктерди контролдоо, аныктоо жана баа берүү мүмкүнчүлүгүн сунуштоого тийиш.

7. ТСККда, ишке ашырылып жаткан операциялардын түрүн жана көлөмүн эске алуу менен ТСККнын ишинде тобокелдиктерди натыйжалуу аныктоо, аларга баа берүү жана чектөөнү камсыз кылган, тобокелдиктерди контролдоо ыкмаларынын ТСКК тарабынан колдонулушу каралган тобокелдиктерди тескөө жана ички контролдукту уюштурууга карата талаптардын шайкеш системасын

түзүүгө карата минималдуу талаптарды аныктоо иши Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия [алышкан жана иши ал тарабынан жөнгө салынган банк эмес финансы-кредит уюмдарында ички контролдоо жана ички аудит системасын уюштуруу боюнча методикалык сунуш-көрсөтмөлөргө ылайык жүзөгө ашырылат.

8. ТСКК убактылуу бош турган каражаттарды төмөнкүлөргө жайгаштырууга укуктуу:

1) Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана Улуттук банк тарабынан чыгарылган мамлекеттик казына векселдерине жана башка жогору ликвиддүү баалуу кагаздарга;

2) Улуттук банк тарабынан лицензияланган банктардагы депозиттерге.

Мында бош турган каражаттарды бир коммерциялык банкта жайгаштыруу, тартылган турак жай-сактык аманаттардын (депозиттердин) жалпы суммасынын 20% жогоруну түзбөөгө тийиш.

9. ТСКК убактылуу бош турган акча каражаттарды жайгаштырууда коммерциялык банктарды тандоо үчүн төмөнкү критерийлерди сактоого тийиш:

– коммерциялык банк Улуттук банктын банктык операцияларды жүргүзүү укугу каралган лицензиясына ээ болууга;

– Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарына ылайык Улуттук банк тарабынан ченемдик укуктук актыларда белгиленген экономикалык ченемдерди жана талаптарды, ошондой эле Кыргыз Республикасынын «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө» мыйзамынын талаптарын сактоого;

– тандоого чейинки акыркы 12 ай ичинде Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иши жөнүндө» жана «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө» мыйзамдарында каралган таасир этүү чаралары колдонулбаган;

Таасир этүү чараларына Улуттук банктын коллегиялдуу органынын чечими боюнча сунушталган жазма буйруктарды эске албаганда, көзөмөл чараларын ишке ашыруунун жүрүшүндө коммерциялык банктарга сунушталган жазма буйруктар кирбейт.

- Кыргыз Республикасынын бардык региондорунда банктык кызматтарды сунуштоо үчүн филиалдардын, сактык жана көчмө кассаларынын болушу;

- акыркы үч жыл ичинде жыл сайын пайда алуу менен ишкердикти жүргүзүүгө;

- тышкы аудитордун тандоого чейинки акыркы эки жыл ичинде эсепке алуу жана отчеттуулук белгиленген бухгалтердик жана финансылык отчеттуулуктун стандарттарына ылайык келүүсүн тастыктаган, эскертүүлөр камтылбаган корутундусунун болушу;

- Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бюджетине салык жана башка милдеттүү төлөмдөр, ошондой эле мамлекеттик социалдык камсыздандыруу аманаттары боюнча карыз болбоого;

- Улуттук банк жана анын туунду компаниялары, ошондой эле башка кредиторлор жана контрагенттер алдында мөөнөтү өтүп кеткен, орду жабылбаган карыздын жоктугу;

- банктык кызматтар үчүн алгылыктуу тарифтер (Кыргыз Республикасынын банк тутумунун орточо тарифтерине салыштырганда) белгиленүүгө (эсеп ачуу жана жүргүзүү, пластик карттарын чыгаруу жана тейлөө, ички жана банктар аралык төлөмдөрдү жүргүзүү ж.б.);

- банктын активдеринин үлүшү тандоого чейинки акыркы отчеттук күнгө карата банк тутумунун активдеринин кеминде 1 (бир) пайызын түзүүгө тийиш;

- тандоого чейинки акыркы отчеттук күнгө карата жеке адамдардан депозиттерди тартууга, жеке адамдарга жана юридикалык жактарга эсептешүү эсептерин ачууга, кредиттөөгө тыюу салуулар же чектөөлөр болбоого;

- банкка атайын режимдер киргизилбөөгө.

ТСКК тастыктоочу документтерди кошо тиркөө менен ушул пункттун критерийлерине жооп берген, так маалыматтарды банктардан талап кылууга тийиш.

10. ТСКК турак жай-сактык аманаттарды (депозиттерди) топтоо жана кредит берүү боюнча негизги ишинен тышкары өз ишин камсыз кылуу үчүн төмөнкүлөргө укуктуу:

1) ТСКК алдында милдеттенмелер боюнча карызынын орду жабылбаса ТСКК катышуучунун (күрөө коюучунун) милдеттенмелеринин ордун жабуу үчүн анын күрөөгө коюлган мүлкүн өндүрүүгө жана сатып өткөрүүгө;

2) ТСКК негизги ишине байланыштуу консультациялык жана маалыматтык кызматтарды сунуштоого;

3) катышуучуга эсептин (эсептердин), операциялардын абалы жөнүндө маалыматтарды, ошондой эле ал боюнча кайсы болбосун маалыматтык материалдарды берип турууга;

4) катышуучуга берилген кредиттин максаттуу колдонулушун текшерүүгө;

5) эсепте келишимде белгиленген мөөнөт ичинде акча каражаттар жок учурда же болбосо катышуучунун буйруусу боюнча ошол эсеп боюнча операциялар ишке ашырылбаса, катышуучуга бир календардык ай мурда кат жүзүндө билдирүү менен турак жай-сактык аманат (депозит) келишимин бир тараптуу негизде токтотууга. Мында, эсептеги акча каражаттардын калдыгы катышуучуга анын кат жүзүндөгү көрсөтмөсүнүн негизинде банк-агенттин кассасы аркылуу беш күндөн кечиктирбестен берилет же башка эсепке которулат;

6) турак жай-сактык аманат (депозит) келишими боюнча төлөө мөөнөтү келип жеткенге чейин аралык кредиттерин сунуштоого гарантия бербөөгө.

11. ТСКК катышуучулардын эсебин жүргүзүүгө жана алардын кредит алуу үчүн эсептерде топтолгон турак жай-сактык аманаттарынын (депозиттеринин) сакталышын камсыз кылууга тийиш. ТСКК катышуучунун талабы боюнча анын эсеби боюнча көчүрмөнү кат жүзүндө сунуштайт.

12. ТСККнын катышуучуга турак жай-сактык аманаттарды (депозиттерди) кайтаруу тартиби жөнүндө ички документи болууга тийиш.

ТСКК турак жай-сактык кредиттик системасынын жалпы принциптерин жана аталган системанын Башкы келишиминин стандарттык шарттарын иштеп чыгуусу зарыл, анда төмөнкүлөр чагылдырылууга тийиш:

- иштөө принциптери;

- катышуучулардын жана ТСККнын укуктары жана милдеттери;
- турак жай-сактык аманаттарын (депозиттерин) кабыл алуу жана топтоо, кредиттерди сунуштоо боюнча жалпы эрежелер;
- шарттарды өзгөртүү жана параметрлерди корректировкалоо эрежелери;
- турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) боюнча сый акыларды эсептөө методологиясы;
- ТСКК боюнча келишимдик суммаларды төлөө кезегин түзүү үчүн баа берүү көрсөткүчүн эсептөө методологиясы;
- турак жак-сактык аманат жана кредит боюнча пайыздык чендер жана алардын мөөнөттөрү;
- келишимдик сумма;
- аралык кредиттерди сунуштоо шарттары жана алар боюнча пайыздык чендер;
- башка шарттар.

13. Топтоо мөөнөтү өткөндөн кийин жана катышуучу зарыл көлөмдөгү акчаны топтой албаган шартта, катышуучу турак жай-сактык аманатты (депозитти), ТСКК ага чегерген сый акыны алууга укуктуу. Мындан тышкары, ТСККнын катышуучусу ТСККнын эсебинде топтоо үчүн турак жай-сактык аманат (депозит) келишимин узартуу укугуна ээ.

14. Катышуучулардын эсептеринде көрсөтүлгөн топтолгон акча каражаттар (турак жай-сактык аманаттар (депозиттер)) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык камсыздандырылууга тийиш.

15. Катышуучуга келишимдик сумманы төлөө Башкы макулдашууда белгиленген мөөнөттө жүргүзүлөт.

16. ТСКК өзүнүн негизги ишин камсыз кылуу үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык мүлктү сатып алышы жана ажыратып алышы мүмкүн.

17. ТСККнын ыйгарым укуктуу башкаруу органынын чечиминде ТСККнын сатылып алынып жаткан кыймылсыз мүлктү пайдалануу планы чагылдырылууга тийиш. ТСККнын кыймылсыз мүлк менен операцияларына/бүтүмдөрүнө карата талаптар Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 29-августундагы № 36/2

«Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын жана микрофинансылык компанияларынын кыймылсыз мүлк менен айрым бүтүмдөрү/операциялары жөнүндө» жобого ылайык келтирилет.

18. ТСКК, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган учурларды эске албаганда, өз катышуучуларынын банктык сырды түзгөн турак жай-сактык аманаттары (депозиттери), бүтүмдөрү тууралуу кандайдыр бир маалыматты кайсы болбосун үчүнчү жакка сунуштоого укугу жок.

19. ТСКК кредит портфелин (факторинг) кошо алганда, карыздык милдеттенмелерин Улуттук банктын тиешелүү лицензиясын алуусуз сатып алууга жана андан ары башка юридикалык жакка сатууга укугу жок.

20. ТСККнын агенттери катышуучуларга (потенциалдуу катышуучуларга) ТСКК жана ТСКК тарабынан сунушталган продукттар, турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин жана/же кредиттик келишимдин шарттары, аны түзүү жана аткаруу, ошондой эле кардардын/катышуучунун ТСККга кошулуу жөнүндө өтүнүч катын, ага кошо тиркелүүчү документтерди тариздөө жана аларды ТСККга жөнөтүү тартиби боюнча консультация берүү жөнүндө маалымат сунуштоо жагында агенттик кызматтарды сунушташат.

ТСККнын агенттери-юридикалык жактар, консультанттар тарабынан сунушталган агенттик кызматтардан тышкары, ТСККнын пайдасына төлөмдөрдү кабыл алуу жагында агенттик кызматтарды сунушташат. ТСККнын катышуучусу ТСККга тиешелүү кат жүзүндө талап менен кайрылуу аркылуу ТСККнын агенти жөнүндө маалыматты алууга укуктуу.

ТСККнын пайдасына төлөмдөрдү кабыл алуу жагында агенттик кызматтарды сунуштаган агенттер катары Улуттук банктан лицензия алышкан финансы-кредит уюмдары, төлөм системасынын оператору гана болушу мүмкүн.

ТСККнын агенттери ТСККнын милдеттенмелери боюнча, ал эми ТСКК анын агенттеринин милдеттенмелери боюнча жоопкерчилик тартпайт.

3-глава. ТСККнын кредиттик саясаты

21. ТСККнын кредиттик операциялары Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген ички кредит саясатына ылайык жүзөгө ашырылат.

22. Кредиттик саясатта ТСККнын кызматкерлери кредиттерди сунуштоодо, тариздөөдө, тобокелдиктерге мониторинг жүргүзүүдө, аларды тескөөдө таянууга тийиш болгон стратегия, критерийлер, параметрлер жана жол-жоболор аныкталат.

23. ТСККнын кредиттик саясаты төмөнкүдөй жоопкерчилик менен кредиттөө принциптерине негизденүүгө тийиш: ак ниеттүүлүк, ачык-айкындуулук, тактык, катышуучуларга карата өнөктөштүк, алардын экономикалык кызыкчылыктарын жана финансылык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу.

24. Кредиттик саясатта кеминде кредит берүүгө тиешелүү бардык төмөнкүдөй негизги жоболор чагылдырылууга тийиш:

1) жалпы жоболор, анын ичинде:

- потенциалдуу катышуучулардын курамы;
- кредиттердин түрлөрү;
- кредиттөөнүн сандык чеги;
- кредиттөө мөөнөттөрү;
- катышуучунун төлөө жөндөмдүүлүгүнө баа берүү критерийлери;
- пайыздык чендер жана аларды белгилөө ыкмалары;
- катышуучунун финансылык маалыматтарына карата талаптар;
- географиялык чектөөлөр;
- кредиттердин топтолушу (катышуучулардын тобу, географиялык белгилери жана башка факторлор боюнча);
- ТСКК менен аффилирленген жана/же байланыштуу жактарына берилүүчү кредиттер боюнча чектөөлөр;
- күрөө наркына жана алгылыктуулугуна баа берүү, анын ичинде кредитти тариздөө учурунда ошол күрөө предмети катышуучунун/ күрөө коюучунун бирден бир турак жайы болуп санала тургандыгына байланыштуу тобокелдиктерге баа берүү критерийлери;
- кредит берүү жол-жоболорунун сакталышына контролдук;

- кредит портфелинин активдерге карата катышы;
 - кредит портфелиндеги кредиттин ар бир түрүнүн салыштырма салмагы;
 - жана башкалар;
- 2) кредитти тариздөө тартиби, анын ичинде:
- документтердин формалары;
 - кредиттерди берүү тартиби;
 - кредит сунуштоого макулдук берүү тартиби;
 - кредит алууга жана кредит берүүгө билдирмени кароо мөөнөтү;
 - кардардын төлөө жөндөмдүүлүгүн талдап-иликтөөгө карата талаптар;
- күрөөгө жана документтерге карата талаптар (күрөө түрлөрү, күрөөнүн кредитке карата катышы, рыноктук наркка баа берүү жана анын жайгашкан жери);
- кредиттик келишимдин туура таризделишине контролдук;
- 3) кредит портфелин тескөө боюнча талаптар, анын ичинде:
- кредит портфелин тескөө тартиби;
 - катышуучунун шайкеш кредиттик таржымалынын жүргүзүлүшү;
 - кредиттик келишимдердин аткарылышына контролдук;
 - күрөөгө мониторинг жүргүзүү жана кредитти максаттуу пайдалануу мезгилдүүлүгү;
- мөөнөтү өтүп кеткен кредиттерди узартуу же калыбына келтирүү шарттары;
- кредит портфелине көз карандысыз баа берүү процесси;
 - потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камды классификациялоо жана аны түзүү;
 - маалымат системаларына (отчеттуулукка) карата талаптар;
 - башка менчик менен иштөө тартиби;
- 4) кредиттин максималдуу суммасын жана түрүн көрсөтүү менен кредит берүү боюнча ыйгарым укуктарды бөлүштүрүү. Кредиттерди берүү жана ТСККнын баланстан тышкаркы милдеттенмелерди алуу укугу кызмат адамдарынын бир нече деңгээлине бөлүштүрүлүүгө тийиш, алар кредиттөө ишинде жол берилген кемчиликтер үчүн

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартышат;

5) кредиттөө процессине катышкан түзүмдүк бөлүмдөр ортосунда укуктарды өткөрүп берүү жана маалыматтарды сунуштоо боюнча милдеттер;

6) «проблемалуу» кредиттерди аныктоо, аларга талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү жана аларга байланыштуу жагдайларды чечүү тартиби;

7) үстү-үстүнөн кредит алууга бөгөт коюуга багытталган, баа берүү жана отчет түзүү системасын иштеп чыгуу жана колдонууга киргизүү талаптары камтылган жооптуу кредиттөө принциптери (катышуучу катар милдеттенмелерге ээ болсо, анын ичинде бир нече финансы-кредит уюмдарында катар милдеттенмелери болсо, катышуучунун карыз оорчулугу анын милдеттенмесин тейлөө мүмкүнчүлүгүнөн артышы мүмкүн).

25. ТСКК Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген ченемдик талаптардын чегинде, ТСКСтин катышуучулар чөйрөсүн, кредиттердин түрүн өз алдынча аныктайт, кредит портфелин түптөйт жана пайыздык чендерди белгилейт.

26. Кредиттер ТСКСтин катышуучусуна улуттук валютада, ошондой эле Башкы макулдашууда чагылдырылууга тийиш болгон, ушул Эрежелердин 54-пунктунда көрсөтүлгөн шарттар аткарылган учурда берилет:

1) турак жай-сактык аманат (депозит) келишими боюнча алган милдеттенмелерге топтолгон акча суммасынын жетиши;

2) катышуучу тарабынан кредиттик камсыздоонун сунушталышы;

3) катышуучунун кредитти төлөө жөндөмдүүлүгүн тастыктоо.

Аралык кредиттер ТСКСтин катышуучусуна улуттук валютада, ошондой эле ушул Жобонун 82-пунктунда белгиленген, Башкы макулдашууда чагылдырылууга тийиш болгон төмөнкү шарттар сакталган учурда берилет:

1) топтолгон каражаттар суммасынын турак жай-сактык аманат (депозит) келишими боюнча кабыл алынган милдеттенмелерге жеткенде;

2) катышуучу зарыл кредиттик камсыздоону сунуштаган учурда;

3) катышуучунун кредитти төлөө жөндөмдүүлүгү тастыкталган шартта.

27. ТСККнын так жана кылдат иштелип чыккан кредит саясаты кредиттер менен алгылыктуу натыйжада иш алып барууга көмөктөшөт, анын ишинде туруктуулукту жана пайда алууну камсыз кылат.

28. ТСККнын башкармасы кредиттик саясаттын жана кредиттик стратегиянын аткарылышы үчүн жоопкерчилик тартат, бул үчүн кредиттик тобокелдиктерди аныктоо, баа берүү, мониторинг жүргүзүү жана контролдоо боюнча саясаттын жана жол-жоболордун иштелип чыгышын жана аткарылышын камсыз кылууга милдеттүү.

28. ТСККнын Директорлор кеңеши кредит саясатынын шайкештигин, лимиттер, инструменттер жана кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча жол-жоболор системасын, кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча ички аудит системасын кайра карап чыгууга милдеттүү. Мындан тышкары, ТСККнын Директорлор кеңеши зарыл учурларда, бирок жыл ичинде кеминде бир жолу Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларындагы ТСККнын тобокелдик профилинин өзгөрүшүнө жараша кредиттик саясатын кайра карап чыгууга милдеттүү.

30. Кредиттерди берүүгө тиешелүү бардык маселелер Кредиттик комитет тарабынан же Кредиттик комитет ички документтерге ылайык укук чегерген адамдар тарабынан гана чечилүүгө тийиш, мында Директорлор кеңешинин компетенциясына кирген маселелер эске алынбайт.

31. ТСККнын аффилирленген жана/же байланыштуу жактарына кредит берүү Директорлор кеңеши тарабынан жактырылууга тийиш. Директорлор кеңеши ТСККнын аффилирленген жана/же байланыштуу жактарына кредит берүү жөнүндө чечимин жактырышы үчүн жоопкерчилик тартат.

32. Мындан тышкары, кредиттик саясатта ТСККнын Кредиттик комитетинин жана/же Башкармасынын кредиттерди эсептен алып салуу жана реструктуризациялоо боюнча ыйгарым укуктары чектөөлөрү менен чагылдырылууга тийиш. Кредиттик комитеттин кредиттерди эсептен алып салуу жана реструктуризациялоо боюнча чечимдери Директорлор кеңешине чейрек ичинде кеминде бир жолу маалымдалып туруусу зарыл. Өзүндө ири кредиттик тобокелдикти

камтыган кредиттерди эсептен алып салуу чечими Директорлор кеңеши тарабынан кабыл алынат.

33. ТСКК кредиттөө жана мониторинг жүргүзүү боюнча кызматкерлерин анда колдонууга киргизилген катышуучулардын төлөө жөндөмдүүлүгүнө баа берүү боюнча методиканы эске алганда, катышуучулардын төлөө жөндөмдүүлүгүнө талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүү жана баа берүү, проблемалуу кредиттер боюнча иш алып баруу, ошондой эле башка кредиттөө маселелери, анын ичинде кардарлар, Кыргыз Республикасынын башка мыйзам талаптары жана жооптуу кредиттөө принциптери боюнча коммуникацияны кошо алганда, мезгил-мезгили менен окутуудан өтүүсүн камсыз кылууга тийиш.

34. ТСКК тарабынан активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр 2006-жылдын 12-апрелиндеги №10/6 «Кредиттик союздарда кредиттерди классификациялоо жөнүндө» жобого ылайык жүргүзүлөт.

4-глава. Кредиттик келишимге карата талаптар жана аны түзүү тартиби

35. ТСКК менен анын катышуучусу ортосунда түзүлүүчү кредиттик келишим, ага карата бардык тиркемелер жана башка келишимдер/макулдашуулар мамлекеттик же расмий тилде түзүлөт (катышуучуга тил тандоо укугу сунушталат). Келишимдин түп нускаларынын саны келишим түзгөн тараптардын санына жараша болууга тийиш. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, ТСКК кредиттик келишимге карата бардык документтердин түп нускасынын сакталышын камсыз кылууга милдеттүү.

36. Кредиттик келишимдин тексти катышуучуга жеткиликтүү жана түшүнүктүү болууга тийиш. Кардардын кредиттик келишимдин шарттарынан улам келип чыккан укуктары жана милдеттери кредиттик келишимдин өзүнчө бөлүгүндө чагылдырылууга тийиш. Кредиттик келишимдин бүтүндөй тексти боюнча жана анын тиркемелериндеги шрифт бирдей жана кеминде 12 шрифт менен берилүүсү талап кылынат.

37. Кредиттик келишимге кол коюуда ТСКК кызматкерлери кийин аны кайтарууда проблемалардын орун алышына жол бербөө максатында, кредитти сунуштоо жана төлөө шарттары боюнча түшүндүрмө берүүгө тийиш.

38. ТСКК кредиттик келишимдин баштапкы шарттарын бир тараптуу негизде алмаштырууга укугу жок. Кредиттик келишимдин баштапкы шарттарына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү зарылчылыгы келип чыккан шартта, кошумча макулдашуу түзүлөт.

39. Кредитти жана кошуп эсептелген пайыздарды төлөө графиги кредиттик келишимдин ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана ал кредитти төлөө мөөнөтүн жана катышуучунун финансылык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен түзүлөт. Мында кредит боюнча пайыздык төлөмдөр кредиттин негизги суммасынын калдыгына номиналдуу пайыздык чен боюнча чегерилүүгө тийиш. Төлөө графигинде кредитти төлөө тартиби жана мөөнөттөрү толук чагылдырылууга жана ага эки тарап тең кол коюуга тийиш.

40. Кредиттик келишимде кеминде төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

- 1) тараптардын аталышы;
- 2) келишим предмети;
- 3) кредиттик келишимди колдонуу мөөнөтү;

4) кредитти сунуштоонун негизги шарттары, анын ичинде пайдалануу максатын, суммасын, пайыздык чендерин (номиналдык жана эффективдүү), төлөө тартибин жана мөөнөтүн, камсыздоо түрүн (эгерде болсо) көрсөтүү зарыл;

5) катышуучунун укуктары жана милдеттери, анын ичинде кредиттик келишим боюнча өзүнө алган милдеттенмелерди аткарбай койсо же талаптагыдай аткарбаса;

6) ТСККнын укуктары жана милдеттери;

7) кредиттик бюрога кардар/катышуучу жөнүндө маалымат берүү шарттары;

8) кардардын катышуучу кредиттик келишим түзүү мезгилинде жана акча каражаттарын алганга чейин кредит алуудан акы төлөөсүз баш тартуу укугу;

9) кайтарууга чейинки кеминде отуз күн мурда ТСККга алдын ала маалымдоо менен кандайдыр бир айыптык санкцияларды төлөөсүз кайсы болбосун убакта кредитти мөөнөтүнөн мурда төлөө укугу;

10) форс-мажордук жагдайлар орун алган учурдагы шарттар.

41. ТСКК катышуучусу менен кредиттик келишим түзүлгөндөн кийин жана ал акча каражаттарын алгандан кийин катышууга кеминде төмөнкү документтер сунушталууга тийиш:

1) тараптар кол койгон кредиттик келишим, ага карата бардык документтер;

2) кредиттик келишимге кошо тиркелүүчү, төлөө күнү жана суммасы көрсөтүлгөн төлөө графиги;

3) Улуттук банктын талаптарына ылайык, пайыздык чендерди (номиналдуу жана эффективдүү) белгилөө тартиби кредиттик келишимде жылдык мааниде көрсөтүлүүгө тийиш;

4) күрөө жөнүндө келишим.

42. Негизги сумма жана пайыздар боюнча мөөнөтү өткөрүлүп жиберилген карыздар үчүн үстөк айыптар (айыптык төлөмдөр, туумдар) боюнча пайыздын өлчөмү кредиттик келишимде көрсөтүлгөн кредит боюнча номиналдуу пайыздык ченден ашпоого тийиш, кредиттин колдонуу мөөнөтү ичинде чегерилген үстөк айыптардын (айыптык төлөмдөрдү, туумдарды) максималдуу өлчөмү берилген кредиттин суммасынын 20 пайызынан ашпоого тийиш.

43. ТСКК «проблемалуу кредит» боюнча күрөө предметинен өндүрүүнү жүргүзүү жол-жобосу башталгандыгы жөнүндө билдирүү жөнөтүлгөн учурдан тартып, 15 күн өткөндөн кийин үстөк айыптардын (айыптык төлөмдөрдү, туумдарды) чегерилишин токтотууга тийиш.

5-глава. Турак жай-сактык аманат (депозит) келишимине карата талаптар жана аны түзүү тартиби

44. ТСКК жана катышуучу ортосунда түзүлүүчү турак жай-сактык аманат (депозит) келишими, ага карата бардык тиркемелер жана башка келишимдер/макулдашуулар мамлекеттик жана расмий тилдерде түзүлөт (катышуучуга тил тандоо укугу сунушталат). Турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин түп нускаларынын саны келишим түзгөн тараптардын санына жараша болууга тийиш. Кыргыз

Республикасынын мыйзамдарына ылайык, ТСКК турак жай-сактык аманат (депозит) келишимине карата бардык документтердин түп нускасынын сакталышын камсыз кылууга милдеттүү.

45. Турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин тексти катышуучуга жеткиликтүү жана түшүнүктүү болууга тийиш. Кардардын турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин шарттарынан улам келип чыккан укуктары жана милдеттери анын өзүнчө бөлүгүндө чагылдырылууга тийиш. Турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин бүтүндөй тексти боюнча жана анын тиркемелериндеги шрифт бирдей, кеминде 12 шрифт менен берилүүсү талап кылынат.

46. Турак жай-сактык аманат (депозит) келишимине кол коюуда ТСКК кызматкерлери/агенттери катышуучуга кийин проблемалардын орун алышына жол бербөө максатында, турак жай-сактык аманат (депозит) алардын негизинде түзүлө турган бардык шарттар боюнча түшүндүрмө берүүгө тийиш.

47. ТСКК турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин баштапкы шарттарын бир тараптуу негизде алмаштырууга укугу жок. Турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин баштапкы шарттарына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү зарылчылыгы келип чыккан шартта, кошумча макулдашуу түзүлөт.

48. Турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминде кеминде төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

- келишим предмети;
- келишим тараптары;
- турак жайга каражаттарды топтоо мөөнөтү;
- пайыздарды эсептөө жана төлөө тартиби;
- талаш маселелерди чечүү тартиби;
- топтолгон акчалардын минималдуу зарыл өлчөмү;
- турак жай-сактык аманат (депозит) боюнча сыйакы ченинин өлчөмү;
- тараптардын укуктары жана милдеттери;
- келишимге өзгөртүү киргизүү жана аны токтотуу шарттары;
- тараптардын жоопкерчилиги;

– келишимде тараптар макулдашкан башка шарттар дана каралышы мүмкүн;

– тараптардын кол тамгалары.

49. ТСККнын катышуучусу менен турак жай-сактык аманат (депозит) келишимин түзгөндөн кийин катышуучуга кеминде төмөнкү документтер сунушталууга тийиш:

1) тараптар кол койгон турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминин түп нускасынын бири, ага карата бардык документтер;

2) пайыздык чендерди түзүү тартиби Улуттук банктын талаптарына ылайык жылдык мааниде турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминде көрсөтүлүүгө тийиш.

6-глава. Кредитти кароо жана берүү жол-жобосу

50. Катышуучунун кредиттик таржымалы (2-тиркеме) андан билдирме келип түшкөн учурдан тартып түзүлөт жана ага бул кредитке тиешелүү бардык документтер көктөлөт.

51. Кредиттерге мониторинг жүргүзүүдө ТСКК тиешелүү журналга жазууларды кошо алганда, аны менен жүргүзүлгөн бардык иш-чаралар боюнча документти түзүү жана алардын эсебин жүргүзүүсү зарыл. Өзгөчө, мындай эсепке алууну проблемалуу кредиттер менен иш алып барууда жүргүзүү өтө маанилүү.

52. Катышуучу менен иш алып барууда ТСКК ички документтеринде белгиленген жүрүм-турум нормалары сакталуусу зарыл.

53. ТСКК ички ченемдик документтеринде катышуучу кредит алуу үчүн сунуштаган документтерди кароо мөөнөтүн белгилөөгө тийиш.

54. Катышуучулар кеминде төмөнкү шарттарды сактаган учурда ТСКК кредиттерди сунуштайт:

– катышуучу карыздык каражаттарды пайдалануу максаттарын көрсөтүү менен кредит алууга билдирме толтуруп кайрылган шартта;

– Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, катышуучу төлөөгө жөндөмдүү болсо;

– катышуучу ТСККдагы топтоо сактык эсебине акча каражаттарын топтоп, турак жай-сактык аманат (депозит) келишиминде белгиленген мөөнөттө кредит алуу билдирмеси менен кайрылса.

55. ТСККда маалыматтардын сакталышын жана коргоого алынышын камсыз кылуу талаптары каралган маалымат менен иш алып баруу боюнча ички документтер иштелип чыгышы зарыл. ТСКК кызматкерлери/агенттери маалыматты топтоодо жана катышуучулар менен сүйлөшүүлөрдү жүргүзүүдө мыйзамдарга ылайык маалыматтар кандай учурларда гана колдонула тургандыгын так чечмелеп, түшүндүрүүгө тийиш.

ТСКК тобокелдиктерге жол бербөө максатында кыймылсыз мүлктү жана талап кылуу укуктарын, гарантияларды жана кепилдиктерди, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында же келишимде каралган башка ыкмаларды күрөө түрүндө кошумча камсыздоо катары кабыл алынышы мүмкүн.

Кредитти кошумча камсыздоонун үлүшү ТСКК катышуучуга сунуштаган кредит суммасынын 20 (жыйырма) % ашпоого тийиш.

Эгерде кредиттин кошумча камсыздоосу катары гарантия (кепилдик) колдонулса, ТСКК гаранттын (кепилдик берүүчүнүн) финансылык абалы жөнүндө толук маалымат алууга жана гарантты (кепилдик берүүчүнү), анын кесиптик аброюн, төлөө жөндөмдүүлүгүн, зарыл учурда карыздын ордун жабууга мүмкүнчүлүгүн баалоо үчүн жоопкерчилигин иликтеп чыгуу ишин жүргүзүүгө тийиш (2-тиркеме).

ТСКСтин катышуучусу ТСККнын башка катышуучусунун гаранты (кепилдик берүүчүсү) боло албайт.

56. Билдирмелерди карап чыгуу регламенти кеминде төмөнкү баскычтардан турууга тийиш:

– катышуучулардын кредит алууга билдирмесин каттоо. ТСККда маалыматтын коргоого алынышын камсыз кылган, андан санкциясыз пайдаланууну жана өзгөртүүлөрдү киргизүүнү жокко чыгарган коопсуздук системасы болгон шартта, электрондук түрдө реестр жүргүзүүгө жол берилет;

- катышуучу билдирмеде көрсөткөн маалыматтарды текшерүү;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, алардын макулдугунун негизинде, бир же бир нече кредиттик бюродон

катышуучу жөнүндө маалыматты (кредиттик отчетту) жана ТСККнын чечими боюнча катышуучу менен байланыштуу жактар жөнүндө маалыматты талап кылууга.

57. ТСКК кредиттик бюродон алынган кредиттик отчеттун купуялуулугун жана сакталышын камсыз кылууга, анда камтылган кредиттик маалыматты үчүнчү жактарга таркатбоого жана кредиттик отчетту мыйзамда белгиленген максаттарда гана пайдаланууга тийиш.

58. ТСКК кредиттик отчетто камтылган маалыматтын бурмаланышы үчүн жоопкерчилик тартат. Кредиттик бүтүмдөргө келишүүдө, аларга өзгөртүүлөрдү киргизүүдө жана аткарылышына мониторинг жүргүзүүдө тобокелдиктерге баа берүү ишин уюштуруу максатында, ТСКК бир же бир нече кредиттик бюро менен кредиттик маалымат алмашуу келишимин түзүүгө, ошондой эле белгиленген талаптарга ылайык кеминде бир кредиттик бюрого кредиттик маалыматты сунуштоого милдеттүү.

59. Эгерде, кредит боюнча иш алып барган кызматкер же кредит берүү чечимин кабыл алууда катышкан кайсы болбосун жак потенциалдуу катышуучу менен кызыкчылыктардын каршы келип калышы орун алган болсо, ошол катышуучуга кредит берүү боюнча чечим кабыл алууда катышууга жол берилбейт.

60. ТСКК кызматкерлери жана агенттери өз функционалдык милдеттеринин чегинде гана кардарлар менен өз ара иш алып барууга тийиш жана сый акы алуу менен катышуучуга кредит берүүдө ортомчу катары көмөктөшүүгө укугу жок.

6-глава. Кредиттик комитет

61. Кредиттик саясатты жүзөгө ашыруучу орган катары ТСККнын Директорлор кеңеши тарабынан дайындалган Кредиттик комитет саналат.

62. Кредиттик комитеттин иши ТСККнын Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген Кредиттик комитет жөнүндө жобого ылайык жөнгө салынат.

63. Кредиттик комитет жөнүндө жободо төмөнкүлөр аныкталууга тийиш:

– Кредиттик комитеттин ишин уюштуруу: курамы, отурумдарды өткөрүү тартиби, чечим кабыл алуу үчүн зарыл болгон документтер тизмеси;

– Кредиттик комитеттин ыйгарым укуктары жана жоопкерчиликти;

– Директорлор кеңешине отчеттордун берилишин жана кредиттөө маселелери боюнча Башкарма жана түзүмдүк бөлүмдөр менен өз ара иш алып баруу тартиби;

– Кредиттик комитеттин ар бир мүчөсү кабыл алган жана кол койгон чечимдери үчүн жоопкерчилиги.

64. Кредиттик комитет кеминде үч адамдан турууга жана ТСКК Башкармасынын төрагасы же төраганын орун басарларынын бири тарабынан жетекчиликке алынууга тийиш.

65. Кредиттик комитеттин курамына төмөнкүлөр кирүүгө тийиш:

– ТСККнын кредиттик бөлүмүнүн жетекчиси;

– ТСККнын юридика кызматынын жетекчиси;

– Кредиттик комитеттин ишине катышуу учурунда алардын функционалдык милдеттери таламдардын каршы келишин шарттабаган башка кызматкерлер.

66. Тобокелдик-менеджери Кредиттик комитеттин ишине эксперттик пикирин билдирүү үчүн, бирок аталган коллегиялык органдын чечимдерин кабыл алууда добуш берүү укугуз катыша алат.

67. Чечим кабыл алууда катышкан комитеттин ар бир мүчөсү төмөнкүлөргө милдеттүү:

– кароого алынып жаткан маселенин маңызын билүүгө;

– кабыл алынып жаткан чечимдин ТСККнын ишине таасирин терең түшүнүүгө;

– кабыл алынган чечим тобокелдиктерди жана кесепеттерди шартташы мүмкүндүгүнө баа берүүгө.

68. Комитеттин мүчөсүнүн каралып жаткан маселе боюнча сын-пикири же сунушу жана кабыл алынган чечимге макул эместиги добуш берүү учурунда маалымдалууга жана протоколдо чагылдырылууга тийиш. Протоколго отурумга катышкан комитеттин бардык мүчөлөрү

жана анын катчысы тарабынан кол коюлууга тийиш. Ал эми отурумга катышпаган мүчөлөрү протокол жана кабыл алынган чечимдер менен кол тамгасын коюу менен таанышып чыгуусу зарыл.

69. ТСКК тобокелдик-менеджери, жок эле дегенде, ар ай сайын Директорлор кеңешине ТСКК менен аффилирленген жана/же байланыштуу жактарга берилген кредиттер боюнча тобокелдикке баа берүүнү кошо алганда, кредиттик тобокелдик деңгээли тууралуу отчетторду берип турат.

7-глава. Активдерди жана пассивдерди тескөө системасына карата талаптар

70. ТСККнын Активдерди жана пассивдерди тескөө боюнча комитети ТСККнын жалпы баланстык түзүмүнө контролдукту, активдер жана пассивдер түзүмүнө мониторинг жүргүзөт, ошондой эле Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген активдер жана пассивдерди тескөө саясатынын сакталышын камсыз кылат. Активдерди жана пассивдерди тескөө боюнча комитеттин иши Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген Комитет жөнүндө ички жобого ылайык жөнгө салынат.

71. Активдерди жана пассивдерди тескөө боюнча комитеттин курамы кеминде үч адамдан турат жана аны Башкарманын төрагасы жетектейт. Тобокелдик-менеджери аталган комитеттин ишинде добуш берүү укугу менен эксперттик пикирин билдирүү үчүн катышышы мүмкүн.

72. Көз карандысыз тобокелдиктерди тескөө системасынын алкагында ТСКК өз ишинин болжолдуу үлгүсүн иштеп чыгууга тийиш жана анда узак убакыт арылыгы, кеминде 15 жыл камтылышы зарыл, мында үлгүдөгү эсептик мезгил аралыгы үч айдан аз болбоого тийиш. Мындай үлгүдө, түзүлгөн контракттарга ылайык кредит алууга билдирме түшкөн кандай болбосун учурда аны канаттандыруу үчүн ликвиддүү каражаттардын жетиштүүлүгүнө баа берүү максатында базалык сценарий жана тиешелүү стресс-тесттер каралууга тийиш. Зарыл учурларда, көзөмөл органынын талабы боюнча жогоруда белгиленген үлгү Улуттук банкка сунушталышы ыктымал.

73. Базалык сценарийде, негизинен, белгилүү бир мезгил аралыгында күтүлүп жаткан рыноктук пайыздык чендерди эске алуу менен кирешелердеги жана ликвиддүүлүктөгү өзгөрүүлөр чагылдырылат. Стресс-тестирлөө сценарийинде рыноктук пайыздык чен же жаңы катышуучуларды тартуу сыяктуу айрым параметрлер базалык сценарийден четтеп, алар активдерди жана пассивдерди тескөө көз карашынан алгылыксыз катары таанылган жагдайлар камтылууга тийиш.

74. Сценарийлердин жана стресс-тесттердин натыйжалары отчет формасында таризделип, анда натыйжалардын негизин түзгөн жол берүүлөр, параметрлер жана өз ара байланыш камтылууга тийиш, алар Активдерди жана пассивдерди тескөө комитетинде кароого алынып, талапка ылайык документ катары түзүлүүсү зарыл.

75. Болжолдуу үлгүнүн негизинде ТСКК төмөнкүдөй негизги көрсөткүчтөрдү болжолдойт:

- 1) күтүлүп жаткан кредиттер көлөмү (анын ичинде аралык);
- 2) күтүлүп жаткан турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) көлөмү;
- 3) башка милдеттенмелер жана инвестициялар көлөмү;
- 4) административдик чыгашаларды кошо алганда, бардык чыгашалардын көлөмү;
- 5) комиссиялык төлөмдөрдү кошо алганда, бардык кирешелердин көлөмү;
- 6) операциялык иш жыйынтыгы;
- 7) контракттарга ылайык, кредиттерге жайгаштыруу үчүн каралган каражаттардын көлөмү.

76. Болжолдуу үлгүнүн сапатын текшерүү максатында, ТСКК жылына кеминде бир жолу болжолдонгон көрсөткүчтөрдү айкын маалыматтар менен салыштырып текшерүүгө тийиш (back-testing). Бул талдап-иликтөөнүн жыйынтыгы Активдерди жана пассивдерди тескөө комитетинин кароосуна сунушталышы зарыл, зарыл учурларда Комитет үлгүнү корректировкалоо боюнча чечим кабыл алат.

77. ТСККнын ички аудит кызматы туруктуу негизде үлгүдөгү жол берүүлөр, божомолдоолор жана параметрлердин артыкчылыктарына баа берип, алар шайкеш ыкмалардын, талапка жооп берген деңгээлин

негизинде жана ТСККнын кардарларынын болжолдуу иш алып баруу сценарийин жана макроэкономикалык жагдайды эске алуу менен транспаренттик мүнөздө тандалууга, түшүндүрмө берилүүгө жана негизделүүгө тийиш. Кеминде төмөндө келтирилген стресс-тестирлөө сценарийлери кароого алынуусу зарыл:

- рынокто пайыздык чендерди төмөндөөсү;
- ТСККнын продукттарына суроо-талаптын азайышы;
- турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) боюнча пайыздык чендер менен кредиттер боюнча пайыздык чендер ортосунда корреляция.

78. Кредиттерге суроо-талапты өз убагында канаттандыруу максатында ТСКК максаттуу (техникалык) камдарды түзүүгө укуктуу. Техникалык камдар ТСККнын ички саясатына ылайык түзүлөт.

Мында, ТСКК мындай камдарды түзүү жана пайдалануу боюнча тиешелүү ченемдик документтерди иштеп чыгууга тийиш.

79. Активдерди жана пассивдерди тескөө максатында ТСКК, тиешелүү тобокелдиктерди контролдука алууга, үлгүлтүксүз балансты жана белгиленген параметрлер ортосунда өз ара байланышты камсыз кылууга, ошондой эле ТСКК рыноктук шарттарды эске алуу менен сунуштаган продукттарга кызыгууну колдоого алууга мүмкүндүк берген ар кандай коэффициенттерди иштеп чыгууга жана эсептөөгө укуктуу.

80. Катышуучуга кредит бөлүштүрүү учуруна карата катышуучунун турак жай-сактык аманат (депозит) эффектиси менен ТСККнын кредит эффектине карата катыш коэффициенти кеминде 0,4 түзүүгө тийиш. Катышуучунун турак жай-сактык аманатынын (депозитинин) эффектиси, кредитти бөлүштүрүү учуруна карата мезгил ичинде топтолгон катышуучунун турак жай-сактык аманат (депозит) боюнча пайыздык кирешесинин турак жай-сактык аманат (депозит) боюнча ченге карата катышы катары эсептелет. ТСККнын кредит эффектиси, кредиттин бүтүндөй мөөнөтү үчүн эсептелген, сунушталып жаткан кредит боюнча пайыздардын кредит боюнча ченге карата катышы катары эсептелет.

81. Катышуучулардын жамааттык турак жай-сактык аманаттарынын (депозиттеринин) ТСККнын кредиттерине карата коэффициенти, ТСКК календардык жыл ичинде төлөп берген

катышуучулардын турак жай-сактык аманат (депозит) суммаларынын тиешелүү календардык жыл ичинде берилген кредиттердин суммасына карата катышы болуп саналат. Минималдуу баа берүү көрсөткүчтөрү же бөлүштүрүү үчүн тиешелүү алдын ала башка шарттар, узак мөөнөттүү келечекте катышуучулардын аманат суммаларынын ТСККнын кредиттерине карата катышынын кеминде 1,0 өлчөмүндө түзүлүшүн шарттоого тийиш.

82. Аралык кредиттер, ТСККнын бөлүштүрүлүүчү фондунун 65% ашпоого тийиш. Бөлүштүрүлүүчү фонд катышуучулардан кабыл алынган турак жай-сактык аманаттарынын (депозиттеринин) жана тартылган узак мөөнөттүү кредиттер/насыялардын жалпы суммасына барабар болот, алар сунушталган кредиттик суммаларды алып салганда, катышуучу менен түзүлгөн башкы макулдашуулардын шарттарына ылайык кредиттерди сунуштоо үчүн каралган.

8-глава. Экономикалык ченемдер

83. Улуттук банк алдыга коюлган максаттарга жетишүүсү жана милдеттерди аткаруусу үчүн Улуттук банк Башкармасы өзүнчө токтом менен ушул Эрежелерде белгиленген ТСККга болгон экономикалык ченемдерди жана талаптарды белгилүү бир мөөнөткө маанисин өзгөртүшү мүмкүн.

ТСКК үчүн белгиленген экономикалык ченемдердин жана талаптардын сакталышын текшерүү Улуттук банк тарабынан кайсы болбосун күнгө карата абал боюнча жүргүзүлүшү мүмкүн.

84. Эрежелерде көрсөтүлгөн экономикалык ченемдерди жана талаптарды аткаруу, тобокелдиктерди төмөндөтүү максатында, ТСКК Улуттук банк тарабынан белгиленген максималдуу чектерден төмөн жана минималдуу чектерден жогору болууга тийиш болгон экономикалык ченемдер жана талаптар боюнча ички чектерди белгилөө сунуш кылынат.

85. ТСКК менен байланыштуу болбогон бир катышуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (К1.1) 10 пайыздан ашпоого тийиш.

ТСКК менен байланыштуу болгон бир катышуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмү (К1.2) 5 пайыздан ашпоого тийиш.

Бир катышуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$$K1 = C3 / CK * 100,$$

мында:

C3 – катышуучунун кредиттер, баланстан тышкаркы милдеттенмелер (ТСККга жана анын катышуучусуна кредит берүү боюнча милдеттенмелер), ошондой эле маңызы боюнча кредиттик алмаштыруучу болуп саналган башка берилген каражаттар боюнча чогуу алгандагы карызынын өлчөмү. Катышуучулардын бардык карызы, бир катышуучуга карата максималдуу тобокелдик ченемин эсептөөдө суммаланып, эгерде бир катышуучунун карызды кайтарбай коюусу башка катышуучунун карызынын кайтарылбай калышына алып келсе, бирдиктүү чогуу алгандагы карыз катары каралат. Мында, ар башка катышуучулардын карызын кароодо, аларды бир тобокелдик катары суммалоодо катышуучулардын өз ара байланыштуулук деңгээлин, ипотекалык рыноктун абалын, катышуучулардын кредиттик таржымалын, карыздын ордун жабуунун болжолдонуп жаткан шарттарын жана башкаларды эске алуу талап кылынат;

CK – ТСККнын өздүк капиталы.

Эгерде өздүк капитал нөлгө барабар же терс мааниде болуп калса, анда бир катышуучуга карата тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми эсептелбейт жана ченем так сакталган эмес катары каралат.

Эгерде ошол катышуучунун чогуу алгандагы карыз өлчөмүнүн көбөйүүсү бир катышуучуга карата максималдуу тобокелдик ченеминин жол берилген маанисинин бузулушуна алып келсе, ТСКК бир катышуучуга жана аны менен байланыштуу жактарга кредиттерди жана ага теңештирилген активдерди, баланстан тышкаркы милдеттенмелерди берүүгө тийиш эмес.

86. Капиталдын шайкештик (жетиштүүлүгү) ченеми.

K2 капиталынын шайкештик (жетиштүүлүгү) ченеминин мааниси 8 пайыздан кем эмес деңгээлде колдоп туруу зарыл.

ТСККнын капиталынын шайкештик ченеми төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$$K2 = CK / CA * 100\%,$$

мында:

СК – ТСККнын баа берүү күнүнө карата өздүк капиталы (90-пунктту карагыла);

СА – валюта тобокелдиктерин хеджирлөө максатында улуттук валютада тартылган каражаттардын суммасынын өлчөмүндө коммерциялык банктарда күрөө катары жайгаштырылган депозиттердин суммасын минуска чыгаруу менен баалоо күнүнө карата баланстык активдердин суммасы.

87. Ликвиддүүлүк ченеми (КЗ)

Ликвиддүүлүк ченеми кеминде 30% деңгээлде колдоого алынып туруусу зарыл.

Ликвиддүүлүк ченеми төмөнкү формула боюнча аныкталат:

$$КЗ = ЛА / О * 100\%$$

мында,

ЛА – ликвиддүү активдер, ага:

- кассадагы нак акча каражаттары;
- эсептешүү жана депозиттик эсептердеги каражаттар;
- Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана Улуттук банк тарабынан чыгарылган мамлекеттик казына векселдери жана жогору ликвиддүү баалуу кагаздар. Ликвиддүүлүк ченемин эсептөөдө бул баалуу кагаздар сый акыны (дисконтту), сатып өткөрүлбөгөн пайданы (чыгымды) минуска чыгаруу менен эсептелинет;

О – ТСККнын милдеттенмелери, ликвиддүүлүк ченемин эсептөө үчүн аларга төмөнкүлөр кирет:

- катышуучулардын алар боюнча эсептешүү баа берүү учурунан тартып 30 күн ичинде келип жеткен турак жай-сактык аманаттары (депозиттери), ошондой эле эсептөөлөрдөгү акча каражаттары;
- кайсы болбосун башка милдеттенмелер, ошондой эле баланстан тышкаркы милдеттенмелер, алар боюнча эсептөөлөр отчеттук күндөн кийинки 30 күн ичинде келип жетет.

88. Экономикалык ченемдердин аткарылышы тууралуу отчет (К 1, 2, 3) ушул Эрежелерге карата 3-тиркемеге ылайык ар айлык негизде Улуттук банкка сунушталууга тийиш.

89. ТСККнын турак жай-сактык аманаттары (депозиттери) боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми (K4) төмөнкү формула боюнча эсептелинет:

$$K4 = CK / СЖВ * 100 \%,$$

мында:

СЖВ – турак-жай-сактык аманаттардын (депозиттердин) суммасы.

Бул ченем, ошондой эле анын мааниси Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитетинин чечими боюнча белгиленет.

ТСКК турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеми (K4) күндөлүк негизде так сакталууга тийиш.

ТСКК күн сайын саат 12:00гө чейин өткөн операциялык күндүн акырына карата абал боюнча ТСККнын турак жай-сактык аманаттары (депозиттери) боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеминин сакталышы жөнүндө 3-тиркемеге ылайык отчетту электрондук түрдө Улуттук банкка сунуштоого тийиш.

ТСККнын төрагасынын кол тамгасы менен күбөлөндүрүлгөн бул отчет кагаз жүзүндө да Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмүнө сунушталат.

90. Өздүк (жөнгө салуучу) капиталдын минималдуу өлчөмү ТСКК үчүн белгиленген уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнүн 100%дан төмөн болбоого тийиш.

ТСККнын өздүк капиталын эсептөө (баа берүү күнүнө карата) төмөнкү көрсөткүчтөрдүн негизинде жүргүзүлөт:

- толугу менен төлөнгөн уставдык капиталдын;
- номиналдан үстөк салынган капиталдын;
- жеке адамдар жана юридикалык жактар тарабынан салынган кошумча капиталдын;
- келечектеги керектөөлөрү үчүн камдар;
- өткөн жылдардын бөлүштүрүлбөгөн пайда/чыгымынын;
- өтүп жаткан жыл ичиндеги чыгымынын;
- башка финансы-кредит уюмдарынын капиталына (акцияларга, үлүштүк катышууга) инвестицияларды минуска чыгаруу менен.

Мында, капиталга (акцияларга, үлүштүк катышууга) инвестициялар дегенден улам, финансы-кредит уюмдарынын капиталына айкын салынган каражаттардын калдыгы түшүнүү зарыл.

91. Күрөө предметин (кыймылсыз мүлктү) сатып өткөрүү ТСККнын кредит боюнча жоготууларын компенсациялабайт экендиги тобокелдиги К/К (Кредит/Күрөө) коэффициенти, башкача айтканда күрөөгө берилүүчү кыймылсыз мүлктүн наркы менен кредит суммасынын (негизги карыз суммасы) катышы менен аныкталат). К/К коэффициентинин сунушталган өлчөмү 60%дан ашпайт.

10-глава. ТСККнын отчету

92. ТСККнын ишин жөнгө салуу жана көзөмөлдүктү жүргүзүү максатында, ТСКК отчетту ушул Эрежелерге карата 1-тиркемесинде көрсөтүлгөн форма боюнча кагаз жүзүндө жана электрондук формада Улуттук банкка ай сайын 12сине чейин берүүгө тийиш.

93. ТСКК Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана ушул Эрежелеринин талаптарына ылайык өз операцияларына бухгалтердик эсепке алууну жүргүзүүгө жана финансылык отчетту түзүүгө тийиш.

94. ТСКК бухгалтердик эсепке алууда жана отчетторду түзүүдө колдонулган документтердин так эсепке алынышын жана алардын сакталышын камсыз кылууга тийиш.

95. ТСККнын иши тууралуу жылдык отчетто төмөнкүлөр камтылат:

- 1) ТСККнын финансылык отчету;
- 2) ТСККнын отчеттук мезгил ичиндеги иши тууралуу маалымат;
- 3) ТСКК тарабынан аныкталган башка маалымат.

96. Аудитордук корутунду менен бирге финансылык отчетту жарыялоо жана кошумча жарыялоо аудитордук текшерүү аяктагандан жана финансылык отчетту отчеттук жылдан кийинки жылдын 30-апрелинен кечиктирилбестен бекитилгенден кийин жана Улуттук банк Башкармасынын 2003-жылдын 27-декабрындагы № 36/1 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын лицензиясынын негизинде иш алып барган банк эмес финансы-кредит уюмдарынын финансылык отчетту түзүүгө жана маалыматты

сунуштоого карата талаптар жөнүндө» жободо көрсөтүлгөн башка талаптарга ылайык жүзөгө ашырылат.

Финансылык отчеттун бир нускасы аудитордук корутундунун көчүрмөсү менен бирге бекитилгенден кийинки 10 (он) жумуш күнү ичинде, бирок отчеттук жылдан кийинки жылдын 15-апрелинен кечиктирилбестен Улуттук банкка сунушталат.

ТСКК анын кеңири таркатылышын жана пайдалануучуларга жеткиликтүү болушун камсыз кылуу үчүн финансылык отчеттун формаларын аудитордук корутунду менен бирге жарыялоо үчүн жалпыга маалымдоо каражаттарын тандайт. Жарыялоо жөнүндө маалымат анын көчүрмөсү кошо тиркөө менен жарыялоодон кийинки 3 жумуш күнү ичинде Улуттук банкка сунушталууга тийиш.

Мында, финансылык отчет жана ага карата түшүндөрмөлөрдүн толук көлөмү менен ТСККда жана анын бөлүмдөрүндө таанышып чыгуу боло тургандыгына шилтеме келтирилүүгө тийиш.

11-глава. Таасир этүү чаралары

97. Улуттук банк ТСККга жана анын кызмат адамдарына карата таасир этүү чараларын колдонот.

98. Улуттук банктын таасир этүү чараларын колдонуу максаты турак жай-сактык кредиттик компаниялардын стабилдүүлүгүн жана туруктуулугун колдоо үчүн көйгөйлөргө ыкчам чара көрүү, корректировкалоо жана четтетүү болуп саналат.

99. Улуттук банк ТСККга жана анын кызмат адамдарына карата таасир этүү чараларынын максатка ылайыктуулугун, түрлөрүн жана таасир этүү чараларын колдонуу тартибин өз алдынча аныктайт.

100. ТСККга, анын кредиторлоруна, акционерлерине же банк тутумуна айкын кооптуу жагдайды жана/же жоготуу же чыгым тартуу мүмкүнчүлүгүн шарттаган ТСККнын иши, анын кызмат адамдарынын аракеттенүүсү (аракеттенбей коюусу) ТСККнын алгылыксыз жана кооптуу иш тажрыйбасы катары эсептелет.

101. Улуттук банктын талаптарын так сакталбагандыгы, такталбаган маалыматтарды берилгендиги, маалыматтардын өз учурунда берилбегендиги же отчеттордун жана маалыматтардын берилбей калышы же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарын

бузууга жол берүүлөр аныкталган учурда, Улуттук банк Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, ушул Эрежелерге жана Улуттук банктын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.

Улуттук банк тарабынан ТСККга карата таасир этүү чараларын колдонуу негизи, учуру жана тартиби, ошондой эле ТСККнын алгылыксыз жана кооптуу иш тажрыйбасынын белгилөө жана ага ТСККнын жана анын кызмат адамдарынын тиешеси бардыгын аныктоо 2017-жылдын 31-майындагы №21/7 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан микрофинансылык уюмдарга карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө» жободо белгиленген.

Мында, турак-жай сактык компаниянын лицензиясын кайтарып алуу Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарында каралган негизде жана тартипте анын жоюлушуна алып келет.

102. Жарыялоо ТСККнын кредиторлорунун кызыкчылыктарына, Кыргыз Республикасынын финансы системасынын туруктуулугуна, коопсуздугуна жана бүтүндүгүнө зыян келтириши мүмкүн болгон учурлардан тышкары, Улуттук банк ТСККга карата колдонулган таасир этүү чаралары жөнүндө, ошондой эле мындай чаралардын ар кандай өзгөрүүлөрү же токтотулгандыгы жөнүндө маалыматтарды жарыялайт. Мындай маалыматтарды жарыялоо банктык жашыруун сырды ачыкка чыгаруу болуп саналбайт.

103. Улуттук банктын ТСККга карата таасир этүү чараларын колдонуу чечими Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте даттанылышы мүмкүн.

104. Улуттук банктын чечимдерине сотко чейинки даттануу милдеттүү болуп саналат. Улуттук банк Башкармасынын сотко даттанылуучу чечимдерин эске албаганда, Улуттук банктын ар кандай чечимдерине сотко чейинки даттанууга болот.

105. Улуттук банктын чечимдерине сотко чейинки даттануу тартиби Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленет.

12-глава. Финансылык иштин аудити

106. ТСККнын иши аудиттин Кыргыз Республикасында таанылган эл аралык стандарттарына, ошондой эле Кыргыз Республикасынын

мыйзамдарында белгиленген тартипте жыл сайын тышкы аудитордук текшерүүдөн өткөрүлүүгө тийиш.

107. ТСККнын тышкы аудитору алгылыксыз иш-аракеттеринен сыяктуу эле, жол берилген каталардан улам, келип чыккан олуттуу бурмалоолорго жол берүү тобокелдигин аныктоо жана баа берүү максатында, ТСККнын ички контролдук системасы, ошондой эле ички аудит кызматы тарабынан аныкталган көйгөйлүү маселелер боюнча маалыматтарды алуу максатында ТСККнын ички аудит кызматынын кызматкерлери менен пикир алышат. ТСККнын тышкы аудитору ТСККнын ички аудит кызматынын бардык материалдарынан жана отчетторунан пайдалана алат.

108. ТСКК төмөнкү аныктамаларды эске алуу менен Директорлор кеңеши тарабынан бекитилген тышкы аудитти ишке тартуу боюнча ички ченемдик документтерди иштеп чыгууда:

- ТСККнын тышкы аудиторун тандоо критерийлеринин тизмегин;
- тышкы аудиторду ишке тартуу шарттары;
- аудитордук уюмдун финансылык отчетко аудит жүргүзүү кызмат көрсөтүүсүнө төлөм жүргүзүү тартиби жана шарттары.

109. Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарын так сактоо менен аудитордук уюмду тандоо ТСКК тарабынан өз алдынча жүзөгө ашырылат.

110. Кыргыз Республикасынын аймагында аудитордук иш алып баруу укугуна тиешелүү лицензияга жана финансы-кредит уюмдарына үч жылдык аудит жүргүзүү тажрыйбасына ээ аудитордук уюм гана ТСККнын тышкы аудитору боло алат.

111. ТСККнын ишине тышкы аудит жүргүзүүдө ТСККнын тышкы аудитору Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана Улуттук банк Башкармасынын 2017-жылдын 15-июнундагы № 2017-П-12/25-2-(НПА) токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктардын жана башка финансы-кредит уюмдарынын тышкы аудитине карата минималдуу талаптар жөнүндө» жободо белгиленген чектөөлөрдү так сактоого тийиш.

112. ТСККнын тышкы аудитору көз карандысыз, объективдүү жана таламдардын каршы келип калышы деп эсептөөгө негиз берген кырдаалдардан оолак болууга тийиш.

113. Тышкы аудитор ТСККдан көз карандысыз болууга тийиш дегенден улам, анын аудитордук корутундусунун жыйынтыгына, тыянактарга жана тышкы аудитор өз пикирин билдиришине сырттан кимдир-бирөөнүн таасирин жокко чыгарган шартта өз алдынча иш алып баруу жөндөмдүүлүгүн түшүнүү зарыл. Тышкы аудитти жүргүзүү жөнүндө келишимде аудитордук уюмдун өзү же анын кайсы бир аудитору же аудитордук текшерүүнүн курамына кирген башка кызматкери, ТСККда эч кандай кызыкчылыкка ээ эмес экендиги, ага көз каранды эместиги, ТСКК жана анын кызматкерлери менен эч кандай мамилеси жоктугу тууралуу билдирүүсү чагылдырылууга тийиш.

114. ТСКК финансылык жыл аяктагандан кийин жаңы жыл башталгандан тартып 90 (токсон) күндөн кечиктирбеген мөөнөттө ТСККга тышкы аудит жүргүзүүнү камсыз кылууга милдеттүү.

115. ТСКК финансылык жыл аяктагандан кийин төмөнкүлөргө милдеттүү:

1) Улуттук банкка аудитордук корутундунун күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү менен бирге финансылык отчетту жана аудитордун ТСКК жетекчилигине тиешелүү катын акционерлердин жылдык жалпы жыйыны өткөрүлгөнгө чейинки беш жумуш күнүнүн ичинде берүүгө;

2) акционерлердин жалпы жыйыны тарабынан ТСККнын жылдык финансылык отчетунун жаңы финансылык жыл башталгандан тартып 90 (токсон) күндөн кечиктирбестен бекитилишин камсыз кылууга;

3) Улуттук банкка акционерлердин жалпы жыйынында бекитилген финансылык отчет жана аудитордун ТСККнын жетекчилигине жазган каты менен бирге аудитордук корутундунун күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн жаңы финансылык жыл башталгандан тартып 1 05 (жүз беш) күндөн кечиктирбестен берүүгө;

4) ТСККнын жылдык финансылык отчетун (анын ичинде консолидацияланган отчетту) аудитордук корутунду менен бирге жаңы финансылык жыл башталгандан тартып жүз жыйырма күндөн кечиктирбестен, Улуттук банк тарабынан белгиленген тартипте жана формада жалпыга маалымдоо каражаттарында жарыялоого.

1-тиркеме

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ

А1. ТСККнын турак жай курууга же сатып алууга, ошондой эле турак жай шарттарын жакшыртууга кредиттерди сунуштаган ТСККнын иши (кыскача отчет)

ТСККнын аталышы:	Отчет түзүлгөн күн:
Катышуучулар жөнүндө маалыматтардын саны	Отчеттук мезгил ичинде жаңы катышуучулар жөнүндө маалымат
Берилген кредиттердин саны	Турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) саны тууралуу маалыматтар
Кыргыз Республикасынын областтары боюнча бөлүп көрсөтүлгөн кредиттерди талдап-иликтөө	Кыргыз Республикасынын областтары боюнча бөлүп көрсөтүлгөн турак жай-сактык аманаттарды (депозиттерди) талдап-иликтөө
- Бишкек шаары	- Бишкек шаары
- Чүй областы	- Чүй областы
- Нарын областы	- Нарын областы
- Ош областы	- Ош областы
- Талас областы	- Талас областы
- Ысык-Көл областы	- Ысык-Көл областы
- Жалал-Абад областы	- Жалал-Абад областы
- Баткен областы	- Баткен областы

В1 – Катышуучулардын жана колдонуудагы кредиттик келишимдердин саны тууралуу маалымат

Кредитордун аталышы	Катышуучулар	Учурдагы кредиттер	Ар бир кредиттик келишим боюнча карыз суммасы	Колдонуудагы кредиттердин жалпы суммасы

B2 – Турак жай-сактык аманаттардын (депозиттердин) саны тууралуу маалымат

Аталышы	Катышуучулар	Турак жай-сактык төгүмдөр келишимдеринин саны (күнүн жана номерин көрсөтүү менен)	Ар бир турак жай-сактык аманат (депозит) келишими боюнча топтолгон каражаттардын суммасы	Топтолгон каражаттардын жалпы суммасы (иш жүзүндө)

С1 – ТСККнын кредиттик ишине талдап-иликтөө – жаңы берилген кредиттер (акыркы отчеттук мезгил ичинде)

Кредитордун аталышы	Отчеттук мезгилдин баш жагына карата кредиттердин калдыгы	Отчеттук мезгил ичинде берилген кредиттердин көлөмү								Кредитордун аталышы
		Бишкек	Нарын областы	Чүй областы	Ош областы	Талас областы	Ысык-Көл областы	Жалал-Абад областы	Баткен областы	

С2 – ТСККнын сактык ишин талдап-иликтөө: жаңы турак жай-сактык аманаттары (депозиттери) (акыркы отчеттук мезгил ичинде)

Аталышы	Турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) келишимдери - саны	Турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) келишимдери – Бишкек шаары жана областтар боюнча өзүнчө топтолгон каражаттардын жалпы суммасы								Топтолгон акча каражаттардын көлөмү
		Бишкек	Нарын областы	Чүй областы	Ош областы	Талас областы	Ысык-Көл областы	Жалал-Абад областы	Баткен областы	

С3 – Кредиттик ишти талдап-иликтөө: берилген кредиттер суммасы боюнча бөлүп көрсөтүлгөн жаңы берилген кредиттер (миң сом)

Кредитордун аталышы	Берилген кредиттер – саны	Келишимдердин наркы (саны)				
		0-500,0	501,0-1000,0	1001,0-1500,0	1501,0-2000,0	2001,0-2500,0

С4 – Кредиттик ишти талдап-иликтөө: берилген кредиттер суммасы боюнча бөлүп көрсөтүлгөн жаңы берилген аралык кредиттер (миң сом)

Кредитордун аталышы	Берилген аралык кредиттер - саны	Келишимдердин наркы (саны)				
		0-500,0	501,0-1000,0	1001,0-1500,0	1501,0-2000,0	2001,0-2500,0

С5 – Кредиттик ишти талдап-иликтөө: кредиттик келишимдин колдонуу мөөнөтү боюнча бөлүп көрсөтүлгөн жаңы берилген кредиттер

Кредитордун аталышы	Берилген кредиттер	Саны			Аралык кредит
		8 жыл	10 жыл	15 жыл	

С6 – Турак жай-сактык ишти талдап-иликтөө: каражат топтоо мөөнөтү боюнча бөлүп көрсөтүлгөн, жаңы турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) келишимдери

Аталышы	Турак жай-сактык аманаттар (депозиттер)	Саны		
		3 жыл	5 жыл	10 жыл

С7 – Турак жай-сактык ишти талдап-иликтөө: турак жай-сактык аманат (депозит) келишимине ылайык, катышуучулардын суммалар боюнча бөлүп көрсөтүлгөн ар айлык турак жай-сактык аманаттары (депозиттери) (миң сом)

Аталышы	Турак жай-сактык аманаттар (депозиттер)-саны	Келишимдердин наркы (саны)					
		0-10,0	11,0-20,0	21,0-30,0	31,0-40,0	41,0-50,0	50,0дөн жогору

D1 – Кредиттин аткарылышын талдап-иликтөө: келишимдердин саны боюнча бөлүп көрсөтүлгөн мөөнөтүндө төлөнбөгөн кредиттер

Кредиттер боюнча (миң сом)	Келишимдердин саны	Акыркы төлөм жүргүзүлгөн учурдан тартып мөөнөтүндө төлөнбөй калган кредиттер тууралуу маалымат (негизги сумма, пайыздар, айыптар жана туумдар)						
	Бардыгы болуп	Күн-дөлүк	1-29 күн	30-59 күн	60-89 күн	90-179 күн	180 жана андан жогору күндөр	Эсептен чыгарылган кредиттер
0-500,0								
501,0-1000,0								
1001,0-1500,0								
1501,0-2000,0								
2001,0-2500,0								

(млн сом)

Статьянын аталышы	Бардыгы болуп	Дисконт	Бардыгы болуп камдар	Стандарттык активдер	Байкоого алынган активдер		«Жалпы» камдар	Субстандарттык		Шектүү 50%	Жоготуулар 100%	«Атайын» камдар	
	2	3	4	5	Бардыгы болуп	10%		7	Бардыгы болуп	25%	9	10	11
1													
Башка банктардагы эсептер													
Катышуучуларга сунушталган каржылоо:													
Бардыгы болуп каржылоо													
Баалуу кагаздарга инвестициялар													
Сунушталган каржылоонун ордун жабууга кабыл алынган ТСЖКнын башка менчиги													
Башка активдер													
Бардыгы болуп, классификацияланууга тийиш болгон активдер													
Баланстан тышкаркы милдеттенмелер													
Бардыгы болуп, классификацияланууга тийиш болгон активдер жана баланстан тышкаркы милдеттенмелер													

2-тиркеме

Турак жай-сактык кредиттик системанын
катышуучусунун кредиттик таржымалына карата

МИНИМАЛДУУ ТАЛАПТАР

I. Катышуучу тууралуу жалпы маалымат

1. Катышуучу тарабынан кол коюлган кредит алууга билдирме, анда төмөнкү маалымат камтылууга тийиш:

- катышуучунун аты-жөнү;
 - катышуучунун жашаган жеринин толук дареги, телефон номери;
 - иштеген жери жана ишкердик түрүн;
 - кредиттин суммасы жана мөөнөтү;
 - турак жай кредитинин максаты;
 - кредиттин ордун жабуу булактары жана аны төлөө планы;
 - сунушталуучу күрөө;
 - ТСККга кредит алууга буга чейинки билдирме берүүлөр, акыркы эки жыл ичинде алынган/төлөнгөн кредиттер жөнүндө маалыматтар;
 - катышуучунун өзү тууралуу кредиттик отчетту берүүгө, ошондой эле мамлекеттик органдардан маалымат талап кылууга макулдугу;
 - ТСККнын ыңгайына жараша башка маалыматтар.
2. Катышуучунун төлөө жөндөмдүүлүгүнө талдап-иликтөө.
3. Кредиттик бюродон катышуучуга кредиттик отчет.

4. Акыркы 6-12 ай ичинде (мында ТСКК, эмгек акы жөнүндө маалымат берилүүгө тийиш болгон мезгил аралыгын өз алдынча аныктоого укуктуу) эмгек акысы жөнүндө маалымат, катышуучу иштеген уюмдун аталышы, кызматы, иштеп жаткан мөөнөтү, же кирешелери жөнүндө маалыматты тастыктаган башка документтер.

5. Кредиттик келишим мамлекеттик жана расмий тилдерде (ТСКСтин катышуучусуна кайсы тилде түзүлөөрүн тандоо укугун берүү менен) түзүлүүгө тийиш.

6. Катышуучуну идентификациялоого мүмкүн боло турган, инсандыгын тастыктаган документтин көчүрмөсү.

7. ТСККнын тиешелүү органынын кредит берүү жөнүндө чечими.

8. Катышуучу менен байланышты эсепке алуу, анда ар бир байланыш боюнча төмөндөгү маалымат чагылдырылууга тийиш:

- байланыштын күнү;
- байланыштын түрү (баарлашуу, телефон аркылуу сүйлөшүү);
- байланыш шарттары (кызматкердин аты-жөнү, сүйлөшүүнүн мазмуну);
- натыйжасы.

9. Катышуучу менен кат алышуу (бардык кат-кабарларды кошо тиркөө менен).

10. Документтер (келишимдер, кабыл алуу актылары, эсеп-фактуралар, коштомо кагаздар ж.б.у.с.) менен тастыкталган максаттуу колдонулушу тууралуу отчет.

II. Күрөөлүк документтер

11. Мамлекеттик же расмий тилдерде түзүлгөн Күрөө жөнүндө келишим (ТСКСтин катышуучусуна кайсы тилде түзүлөөрүн тандоо укугун берүү менен).

12. Күрөөлүк мүлктүн сертификаттары, күбөлүктөрү жана башка квалификациялык документтери.

13. Күрөөлүк мүлккө менчик укугун тастыктаган документтер жана күрөө коюучунун күрөө келишиминин шарттары менен макул болуусу.

14. Сатып алуу баасын тастыктаган документтер.

15. Төмөндөгү маалыматтарды чагылдыруу менен күрөөгө баа берүүнү тастыктаган документтер:

- күрөөнүн бааланган наркы;
- баа берилген күн;
- баа берүү ким тарабынан жүргүзүлгөндүгү;
- баа берүү ыкмасы.

16. Күрөө келишиминин каттоодон өткөндүгүн тастыктаган документтер (эгерде күрөө катталууга тийиш болсо же ТСКК каттоодон өтүүнү талап кылса).

17. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык (эгерде күрөө катары турак жай болсо) турак жайларды милдеттүү түрдө камсыздандыруу келишими (камсыздандыруу полиси).

18. Күрөөнү текшерүү актысы, анда төмөнкүлөр чагылдырылууга тийиш:

- күрөө текшерилген күн;
- күрөө түрү;
- күрөөгө баа берилген күн;
- баа берүү ыкмасы;
- күрөөнүн жайгашкан жери;
- күрөөнүн абалы жана аны күтүү шарттары;
- күрөөнүн бааланган наркы;
- күрөөнү мезгил-мезгили менен текшерүү графиги.

19. ТСККнын ыңгайына жараша башка маалыматтар.

III. Гарантиялар же кепилдиктер (зарыл болгон шартта)

20. Тиешелүү кредиттик келишимди, гарантия бериле турган сумманы, гарантия аяктаган күндү көрсөтүү менен кат жүзүндөгү гарантиялар же кепилдиктер.

21. Гаранттын тиешелүү органынын гарантия берүү жөнүндө чечими.

22. Кепилдик берүүчүнүн жолдошунун/жубайынын (эгерде болгон болсо) кепилдик берүү өнүндө макулдугу.

23. Гаранттын уюштуруу документтери.

24. Гаранттын акыркы жыл үчүн финансылык отчету (эгерде гарантия жалгыз камсыздоо болуп саналса).

25. Акыркы 6-12 ай ичиндеги (мында ТСКК, эмгек акы жөнүндө маалымкат берилүүгө тийиш болгон мезгил аралыгын өз алдынча аныктоого укуктуу) эмгек акылары жөнүндө маалымкат же кирешелер жөнүндө маалыматты тастыктаган башка документтер (эгерде кепил болуучу – жеке адам болсо).

26. Гаранттын же кепилдик берүүчүнүн төлөөгө жөндөмдүүлүгүн талдап-иликтөө.

27. Гаранттын (кепилдик берүүчүнүн) өзү тууралуу кредиттик отчетту берүүгө, ошондой эле мамлекеттик органдардан маалымат талап кылууга макулдугу.

3-тиркеме

Экономикалык ченемдердин көрсөткүчтөрү

Экономикалык ченемдердин жана талаптардын аталышы	Белгилөө	Ченемди эсептөө	Ченемдин айкын мааниси	Ченемдин белгиленген мааниси	Белгиленген ченемден четтөө
Бир карыз алуучуга тобокелдиктин максималдуу өлчөмү	К1.1	СЗ		10% ашпаган өлчөмдө	
		СК			
	К1.2	СЗ		5% ашпаган өлчөмдө	
		СК			
Капитал шайкештигинин (жетиштүүлүгүнүн) ченеми	К2	СК		кеминде 8%	
		СА			
Ликвиддүүлүк ченеми	К3	ЛА		кеминде 30%	
		ОБ			

Отчеттук мезгил үчүн орточо маани	1-жума	2-жума	3-жума	4-жума	5-жума	Бардыгы болуп
ЛА – Ликвиддүү активдер						
ОБ - ТСК милдеттенмелери						
К3 ченеми =ЛА/ОБ						

Турак жай-сактык аманаттар (депозиттер) боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмүнүн ченеминин сакталышы тууралуу күндөлүк отчет (К 4)

Күнү	К 4		
	ТСК	СЖВФЛ	Айкын көрсөткүч
01.04.2007			
02.04.2007			
03.04.2007			
04.04.2007			
...			
...			
...			
30.04.2007			

СК - ТСККнын өздүк капиталы;

СЖВФЛ - жеке адамдар алдында турак жай-сактык аманаттардын (депозиттердин) жана башка милдеттенмелердин суммасы.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 15-ноябрындагы
№ 2019-П-12/56-2-(БС)

Кыргыз Республикасынын банктык кызмат көрсөтүүлөрүн санариптик трансформациялоонун 2020-2021-жылдарга каралган негизги багыттары

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын банктык кызмат көрсөтүүлөрүн санариптик трансформациялоонун 2020-2021-жылдарга каралган негизги багыттары (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө

алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 15-ноябрындагы
№ 2019-П-12/56-2-(БС)
токтомуна карата тиркеме

Кыргыз Республикасынын банктык кызмат көрсөтүүлөрүн санариптик трансформациялоонун 2020-2021-жылдарга каралган негизги багыттары

Кыскача мазмуну

Акыркы он жыл ичинде финансылык технологиялар менен иш алып барышкан компаниялар жаңы технологияларды колдонууга киргизүү менен финансылык ландшафтты өзгөртүшкөн, ал технологиялар керектөөчүлөрдүн финансылык кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалануу мүмкүнчүлүгүн кеңейтип, сарптоолорун азайтат, финансылык каражаттардын тескөөгө алынышын жакшыртуу менен транзакциялардын коопсуздугун жогорулатат. Көп учурда «финтех» деп аталуучу бул продукттар жана кызмат көрсөтүүлөр финансылык чөйрөгө тартылбаган керектөөчүлөрдүн финансылык мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтип, андан ары да кеңейтүүнү улантышууда. Ошондуктан заманбап шарттарда банктык кызмат көрсөтүүлөрдү санариптик формага трансформациялоо Кыргыз Республикасынын санарип экономикасынын калыптануу процессинин ажыратылгыс бөлүгү болуп саналат. Финансы-кредит уюмдарынын кызмат көрсөтүүлөрүн санариптик формага трансформациялоонун негизи болуп, кызмат көрсөтүүлөрдү санариптештирүүнүн оптималдуу стратегиясы саналат, аны иштеп чыгуу жана ишке ашыруу рынок катышуучуларынын өзгөчөлүгүн эске алууну талап кылат.

«Финтехтин» рынокто туруктуу өнүгүүсүнө жетишүү тиешелүү иш-аракеттер планын талап кылат, ал «финтех» чечимдеринин жайылтылышына көмөктөшүүчү колдоо чараларын сыяктуу эле, орун алышы мүмкүн болгон тобокелдиктерге, анын ичинде киберкоопсуздукка байланыштуу тобокелдиктерге жол бербөө үчүн жигердүү чараларды да бириктирип турат.

Бул документ Кыргыз Республикасынын банктык кызмат көрсөтүүлөрүн санариптик формага трансформациялоонун негизги багыттарын, анын төлөм компоненттерин аныктайт жана

банк тутумунун күндөлүк абалын, технологиялык прогресстин негизги тенденцияларын жана Кыргыз Республикасында банктык кызмат көрсөтүүлөрдү ийгиликтүү өнүктүрүүнүн күтүлүп жаткан натыйжаларын чагылдырат.

Финансы-кредит уюмдарын жана төлөм уюмдарын көзөмөлдөөнүн алкагында алар мурдатан колдонулуп келген салттуу сыяктуу эле инновациялык каражаттарды да колдонуп сунуштаган кызмат көрсөтүүлөрдүн же продукттардын түрлөрүнө талдоо жүргүзүлөт. Ушундан улам, ушул документти иштеп чыгуу коммерциялык банктардын орто мөөнөткө каралган келечек пландарына негизделген.

Документтин максаты – технологиялардын ыкчам өнүгүүсүн сапаттуу жана жеткиликтүү банктык кызмат көрсөтүүлөрдү керектөөчүлөрдүн кыйла кеңири чөйрөсүнө сунуштоо үчүн колдонуу, атаандаштыкка кыйла жөндөмдүү жана инновациялык финансы секторунун өнүгүшүнө өбөлгө түзүү жана финансы системасынын бүтүндүгүн камсыз кылуу.

Ушул документтин алкагында төмөнкү маселелердин чечилишине өбөлгө түзгөн багыттар артыкчылыктуу болуп саналат:

- калктын финансылык сабаттуулугун жогорулатуу жана финансылык институттардын филиалдарына эркин кирүү мүмкүнчүлүгү жок керектөөчүлөргө өз финансыларын контролдоо мүмкүнчүлүгүн сунуштоо;

- керектөөчүлөргө товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр үчүн натыйжалуу, үнөмдүү жана коопсуз ыкмада төлөө мүмкүнчүлүгүн түзгөн, нак акчага альтернативаларды сунуштоо;

- өз бизнесин өнүктүрүү үчүн капитал издешкен, чакан ишканалар үчүн кредит алуу мүмкүнчүлүгүн кеңейтүү;

- алардын атаандашууга жөндөмдүүлүгүн жана региондорду кошо алганда, керектөөчүлөр үчүн жеткиликтүүлүгүн кыйла жогорулатуу менен мурдатан колдонулуп келген банктык кызмат көрсөтүүлөрдү трансформациялоо.

Банк тутумун өнүктүрүү саясатын аныктоочу орган катары Улуттук банк санариптик банктык технологияларды өнүктүрүүнүн негизги багыттарын белгилеген, алар рынок катышуучулары тарабынан өз ишин уюштурууда жана аны андан ары өнүктүрүүдө эске алынышы мүмкүн.

1-глава. Кыргыз Республикасынын банк тутумунун күндөлүк абалы

Учурда Кыргыз Республикасынын банк тутумунда мурдатан колдонулуп келген банктык кызмат көрсөтүүлөр (кредиттөө, аманаттарды кабыл алуу, кассалык тейлөө, валюталарды алмашуу, төлөмдөрдү кабыл алуу/өткөрүү ж.б) басымдуулук кылууда. Бул банктык кызмат көрсөтүүлөр банктар, ошондой эле банк эмес финансы-кредит уюмдар (микрофинансылык компаниялар, микрокредиттик компаниялар, микроркредиттик агенттиктер), кредиттик союздар, адистештирилген финансы-кредит уюмдары, алмашуу бюролору, төлөм уюмдары жана төлөм системасынын операторлору тарабынан сунушталат.

Кыргыз Республикасында калкка финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн жайылтылышы негизинен кредиттердин жана аманаттарды камсыздандыруу көлөмү, ошондой эле банк бөлүмдөрүнүн саны боюнча бааланат.

Учурда коммерциялык банктардын өкүлчүлүктөрү (филиалдары) төмөнкүчө берилген:

Коммерциялык банктардын өкүлчүлүктөрүнүн топтолушу Бишкек (70) жана Ош областына (60) туура келет, бул өлкө региондорунун экономикалык жигердүүлүгүнүн чабал экендигин жана коммерциялык банктарга региондордо өкүлчүлүктөрүн ачуу жана аларга кам көрүү зарыл эместигин көрсөтүп турат.

Ошону менен бирге эле маалымат технологияларынын өнүгүшү өлкө региондоруна финансылык уюмдардын кызмат көрсөтүүлөрүн жайылтуу көйгөйүн чечиши мүмкүн. Алсак, аралыктан идентификациялоо аркылуу жарандар өз регионунан чыкпай туруп банктык эсептерди ачып, кредиттерди алып жана банктык кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалана алышат.

Статистикалык маалыматка ылайык 2018-жыл ичинде банк тутумунун суммардык активдери 12,1% көбөйгөн жана жылдын акырына карата 222,0 млрд сомду түзгөн. Банктардын активдеринин негизги бөлүгүнүн үлүшү 2017-жылга салыштырганда 2,9 пайыздык пунктка көбөйгөн жана 57,6% түзгөн кредиттерге туура келген. Коммерциялык банктардын кардарларынын депозиттик базасынын жалпы көлөмү 2018-жылдын башталышынан бери 9,5%¹ көбөйүү менен 133,1 млрд сомду түзгөн.

Финансы рыногунда жаңы технологиялардын жайылтылышы мурдатан колдонулуп келген кызмат көрсөтүүлөрдү кыйла аз чыгым менен аралыктан сунуштоого өбөлгө түзгөн бизнес-үлгүлөрдүн пайда болушун шарттаган. Маалыматтык-коммуникациялык технологиялар кызмат көрсөтүүлөр боюнча агенттик тармактар жана башка каналдар менен (мисалы, төлөм терминалдары) биргеликте керектөөчүлөр үчүн банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүн камсыз кылышкан, акыркы жылдардагы маанилүү инновациялардан болуп саналышат. Кардарлардын банктын кеңсесинде милдеттүү түрдө болушу шарттарында чакан катышуучулардын рынокко катышуусун чектөө менен кеңири филиал тармактарына ээ уюмдар атаандаштыкта артыкчылыкка ээ болушат. Мында кызмат көрсөтүүлөрдү касса аркылуу жайылтуу аралыкта түзүлгөн бөлүмдөрдүн ишин уюштуруу зарылчылыгынан жана анча чоң эмес комиссиялык төлөмдөрдөн, ошондой эле жөнгө салуу талаптарына шайкеш келүү зарылчылыгынан (техникалык жактан жабдылышы жана коопсуздук) улам анчалык пайдалуу эмес. Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоонун электрондук каналдарынын мобилдүүлүгү алардын керектөөчүлөр үчүн жеткиликтүүлүгүн камсыз кылууга жана камтуу чөйрөсүн кеңейтүүгө өбөлгө түзөт. Учурда банк жана төлөм чөйрөсүнө жарандын жеке катышуусун талап кылбаган, банктык

1 <https://www.nbkr.kg/DOC/15052019/00000000052275.pdf>

кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалануу мүмкүнчүлүгүн жеңилдетүүчү технологияларга төмөнкүлөр кирет:

- 1) банктык кызмат көрсөтүүлөрдөн аралыктан пайдалануу (интернет-банкинг, мобилдик банкинг);
- 2) банктык карттар жана интернет-эквайринг;
- 3) электрондук акча боюнча продукттардын толук спектри (алдын-ала төлөө карттары, электрондук капчыктар ж.б).

Ошондой болсо да, бул чараларга карабастан, нак акча каражаттарын жүгүртүү мурдагыдай эле жогорку деңгээлде калууда: нак акча каражаттарын чыгаруу банктык карттар боюнча транзакциялардын 90% түзөт. Учурда нак эмес эсептешүүлөр көлөмүн көбөйтүү боюнча иш-чаралар чекене соода ишканаларында милдеттүү түрдө нак эмес төлөөнү кабыл алуу талабын киргизүүгө багытталган.

Интернет-банкинг 2012-жылдан тартып өнүгө баштаган. Интернет-банкингди жайылтууга олуттуу сарптоолор жумшалгандыгына карабастан, калайык-калк тейлөөнүн бул түрү тууралуу билген эмес. 2017-жылдын акырына карата абал боюнча дээрлик ар бир банктын өздүк интернет-банкинги же мобилдик банкинги (банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн мобилдик тиркеме аркылуу интернет аркылуу пайдалануу мүмкүнчүлүгү) болгон.

Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү жайылтуу заманбап экономиканы өнүктүрүүнүн негизги факторлорунун бири болуп саналгандыгына карабастан, Кыргыз Республикасында бул тармак анчалык өздөштүрүлгөн эмес.

Статистиканын негизинде финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоонун жаңы ыкмаларынын мүмкүнчүлүктөрү чоң экендиги тууралуу тыянак жасоого болот. Операциялардын чектүү топтомун ишке ашыруу укугуна ээ төлөм системаларынын операторлору мурдатан келаткан банк секторун колдошот – алардын системалары аркылуу чекене төлөмдөрдүн олуттуу көлөмү иштелип чыгат жана топтолот.

Карыз алуучулардын төлөө жөндөмдүүлүгүн баалоо, акча которууларды жүргүзүү жана керектөөчүлөр үчүн байкалбаган, бирок сунушталуучу кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын жогорулатып,

наркын төмөндөткөн башка банктык продукттарды оптималдаштыруу жагында да жаңы технологиялар колдонууга киргизилүүдө.

Маалымат технологияларын колдонууга киргизүү заманбап банк рыногу үчүн зарылчылык болуп саналат. Банк жана төлөм секторлорунда атаандаштыктын жогору болушу рынок катышуучуларын өз ишин аралыктан жана өз алдынча тейлөө продукттары ж.б. аркылуу инновациялык финансылык продукттарды жайылтууга багыттоого мажбурлайт.

Алсак, банктар 2019-2021-жылдарга бизнес-планында 1,5 млрд сомго жакын суммада жылдык чыгашаларын санарип технологияларын төмөнкүлөр аркылуу өнүктүрүүгө пландаштырышкан:

- аралыктан банктык тейлөө (интернет-банкинг, мобилдик банкинг ж.б) каналдарын модернизациялоо;

- банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын жакшыртуу (кызмат көрсөтүүлөрдөн онлайн пайдалануу тиркемелери ж.б);

- маалыматтык коопсуздук системаларын (чабуулдарды аныктоо жана жол бербөө системалары, тармактык экрандар ж.б) колдонууга киргизүү жана жаңыртуу;

- ички автоматташтыруу системаларын жаңыртуу (автоматташтырылган банктык системалар, бэк-офисти автоматташтыруу ж.б.);

- инновациялык продукттарды/кызмат көрсөтүүлөрдү ж.б жайылтуу.

Учурда коммерциялык банктар негизинен инновациялык продукттарды/кызмат көрсөтүүлөрдү ыңгайлаштыруу аркылуу улам өзгөрүп турган санарип экосистеманын учурдагы жана келечектеги бардык муктаждыктарына шайкеш келүүгө умтулушууда.

Банктардын бизнес-пландарына ылайык, система боюнча алардын кирешелүүлүгүнүн 2019-жыл ичинде жалпысынан 3,4 млрд сомго көбөйүүсү болжолдонууда, бул акча каражаттарын дүйнөлүк тренддерге ылайык жаңы технологияларды жайылтууга жумшоого өбөлгө түзөт.

Технологияларды өнүктүрүү менен катар эле калктын финансылык сабаттуулугун жогорулатуу маселеси да маанилүү роль ойнойт,

анткени калктын финансылык маалыматтуулугу банктык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча жаңы системаларды жайылтуунун жана колдонуунун натыйжалуулугуна түздөн-түз таасирин тийгизет.

Көптөгөн изилдөөлөр көрсөткөндөй, өлкө калкынын олуттуу бөлүгү жеткиликтүү финансылык билимге, финансылык продукттарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү пайдалануу боюнча салмактуу чечимдерди кабыл алуу үчүн бюджетти пландаштыруу көндүмдөрүнө ээ эмес, бул кардарларга өз финансылык милдеттенмелерин тейлөөсүндө кыйынчылыктарды жаратат. Санарип технологиялардын калкка кеңири жайылтылышында кардарларды онлайн тейлөөгө жана 24/7 call-борборлорго кошумча ресурс талап кылынат, мында 13 банкта иштеп турган call-борборлордун кызмат көрсөтүүлөрүн өркүндөтүү жана калган банктарда да кардарлардын кайрылууларын иштеп чыгуу боюнча call-борборлорду ачуу зарыл болот.

Ушуга байланыштуу, 2016-2020-жылдарга Кыргыз Республикасынын калкынын финансылык сабаттуулугун жогорулатуунун улуттук программасынын алкагында жүргүзүлүүчү иш-чаралар да санариптик трансформациялоону эске алуу менен кайра каралмакчы. Санариптик негизде кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоого өтүү аркылуу калктын финансылык кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдалануу деңгээлин жакшыртуу боюнча демилгени өлкө калкынын финансылык сабаттуулугун жогорулатуу аркылуу гана колдоого болот.

2-глава. Банктык кызмат көрсөтүүлөрдү санариптик трансформациялоону ишке ашыруу планы

Банктык индустрияны трансформациялоонун улам өрчүшү, жаңы технологияларды жана бизнес-моделдердин өнүгүшү, атаандаштыктын жана кардарлар тарабынан талаптын күчөшү продукттарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү иштеп чыгуу боюнча жаңы ыкмаларды, ошондой эле туруктуу өнүгүүнүн жаңы стратегияларын ишке ашырууну талап кылат. Буга ылайык, банк рыногунда иш эрежелери да өзгөрөт. Инновациялык технологиялар бизнес – моделдерди түп тамыры менен өзгөртүү үчүн жаңы мүмкүнчүлүктөрдү жаратышат, алардын негизин төмөнкүлөр түзөт:

– кызмат көрсөтүүлөрдү ыкчам, натыйжалуу жана так сунуштоого өбөлгө түзгөн технологиялар (аппараттык каражаттар, ыкмалар, программалар ж.б);

– алардын негизинде кызмат көрсөтүүлөр сунуштала турган маалыматтар;

– пайдалануу маданияты жана тажрыйба.

Пайдалануу маданиятын колдонуу же түзүү компонентин башкаруу татаал. Мында кардарлардын жаңы кызмат көрсөтүүлөргө карата алгылыктуу мамилесине жетишүү ыңгайлуу пайдалануу болжолдонгон өз ара иш алып баруунун башка түрүн жана форматын талап кылат.

2.1. Санариптик трансформациялоону ишке ашыруу ыкмасы

Банктык кызмат көрсөтүүлөрдү санариптик трансформациялоо операциялык системаны кайра карап чыгуудан тартып, ишти санариптик негизде уюштурууга ыңгайлаштыруу үчүн уюштуруу түзүмүн өзгөртүүгө чейинки комплекстүү аракеттерди талап кылат. Банк секторунун кызмат көрсөтүүлөрүн санариптик формага өзгөртүп түзүү сектордун максималдуу иш натыйжасына жетишүү үчүн башка бизнес-стратегиялар менен макулдашылууга тийиш.

Банктык кызмат көрсөтүүлөрдү санариптик трансформациялоонун ийгиликтүү ишке ашырылышы көбүнчө кызмат көрсөтүүлөрдү электрондук формада сунуштоо үчүн шарттардын түзүлүшүнөн көз каранды болот. Операциялардын ишке ашырылышын жеңилдеткен жана тездеткен жаңы технологияларды колдонуу менен жүзөгө ашырылуучу операцияларды контролдоо ыкмасын колдонуу шарттары кайра каралууга тийиш.

Жалпысынан, банк сектору санариптик операциялык бизнес-моделдерди өнүктүрүүгө умтулуулары жана кийинчерээк кардарлардын көпчүлүгү ар кандай банктык продукттарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү алуу үчүн санариптик технологиялардын негизинде аралыктан тейлөөгө артыкчылык беришери күтүлүүдө.

Банктык кызмат көрсөтүүлөрдү санариптештирүү процессинде узак мөөнөттүү келечекте Улуттук банк төмөнкү принциптерге таянат, булар банк ишин уюштурууда эске алынууга тийиш:

I. банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгү (баа жана географиялык жактан);

II. керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо;

III. сунушталуучу кызмат көрсөтүүлөрдүн маалыматтык коопсуздугу;

IV. пайдалануучулардын өздүк маалыматтарын коргоо;

V. иш туруктуулугу жана үзгүлтүксүздүгү;

VI. кызмат көрсөтүүлөрдүн ачык-айкын сунушталышын камсыз кылуу;

VII. калктын финансылык сабаттуулугун жогорулатуу.

2.2. Санариптик инфраструктура түзүүнүн негизги багыттары

Экономиканы санариптик трансформациялоо демилгесин колдоо финансылык экосистеманы өнүктүрүү шарттарын түзүү боюнча чараларды улам бир этапта ишке ашырууну болжолдойт. Улуттук банк төмөнкү артыкчылыктуу багыттар боюнча шарттарды түзүүнү бөлүп көрсөтөт.

Кардарды талаптагыдай текшерүү.

Жаңы кардарларды тартуу жана финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүн кеңейтүү кардарды текшерүүнүн жаңы ыкмаларын жана «өз кардарыңды бил» саясатын аткарууну талап кылат. Жеке документтерин текшерүүсүз эле жарандардын ким экендигин аныктоого өбөлгө түзгөн ар кандай инструменттердин жана механизмдердин колдонулушун жөнгө салуу каралат.

Эл аралык тажрыйбанын негизинде ишенимдүү маалымат базалары аркылуу маалыматтарды верификациялоо менен кардарларды – Кыргыз Республикасынын жарандарын талаптагыдай текшерүүнүн жеңилдетилген чараларын колдонууга киргизүүгө болот. Кардарларды талаптагыдай текшерүүнүн ар кандай ыкмаларын колдонуу сунушталат, анын ичинде:

– жарандар тууралуу мамлекеттик маалымат базалары, анткени булар жарандар тууралуу алгачкы маалымат булактары болуп саналат. Бул чөйрөдө жөнгө салуунун өнүгүшү менен ишенимдүү маалымат базаларынын тизмеси кеңейет. Белгиленген маалымат базалары аркылуу маалыматтарды верификациялоо

процесси банктык кызмат көрсөтүүлөрдү пайдалануучулардын өздүк маалыматтарын коргоо принциптеринин сакталышында кардар тарабынан киргизилген маалыматтардын дал келгендиги тууралуу тастыктоонун алынышы болжолдонууга тийиш;

- видео байланыш, адамды биометрикалык таануу каражаттарын колдонуу;

- идентификациялоонун айрым процесстерине агенттерди тартуу.

Кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоонун ачык-айкындуулугун колдоо жана жеткиликтүүлүгүн арттыруу максатында кардарларды талаптагыдай текшерүү жана финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо процессинде агенттердин ишин жөнгө салуу болжолдонот.

Акчанын изин жашырууга каршы күрөшүү (FATF) боюнча финансылык чараларды иштеп чыгуу тобу кардарды идентификациялоонун белгилүү бир механизмдерин көрсөтпөйт. Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн жеткиликтүүлүгүн жогорулатуу максатында террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү талаптарына шайкеш келген санариптик идентификациялоо жана FATF катышуучуларынын өз ара баа берүү ыкмасын карап чыгуу жана иштеп чыгуу зарыл.

Иш-чаралар	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Кардарларды текшерүүнүн альтернативалуу механизмдерин колдонуу мүмкүнчүлүгүн иликтөө	Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарга сунуштарды даярдоо жана жөнөтүү (кардардын анкетасы)	2019-жылдын IV чейреги	2020-жылдын III- чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
Кардарды аралыктан талаптагыдай текшерүү (электрондук каналдар жана агент аркылуу) ыкмаларын иштеп чыгуу	Улуттук банктын ченемдик укуктуу актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү	2019-жылдын IV чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)

Кардарды аралыктан тейлөө системасын колдонууга киргизүү боюнча ички контролдоо системасын кайра карап чыгуу	Идентификациялык маалыматтарды верификациялоонун ички системаларын колдонууга киргизүү	2019-жылдын IV чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
--	--	------------------------	------------------------	--

Электрондук кол тамга жана санариптик документ.

Кагаз жүзүндө документ менен иш алып баруудан баш тартуу жана санариптик негизге өтүү – банк секторунун жакынкы келечегинин мүмкүнчүлүгү.

Кагаз жүзүндөгү документтерден баш тартууда төмөнкү маселелерди чечүү зарыл:

- электрондук кол тамганы колдонуу боюнча;
- документтерди банкта электрондук формада сактоо боюнча;
- жөнгө салуучу органдардын талабы боюнча электрондук документтерди сунуштоо боюнча;
- кардарлар тууралуу маалыматтарды топтоо жана текшерүү үчүн кагаз жүзүндөгү тастыктоонун ордуна онлайн каналдарды колдонуу боюнча (мисалы Салык органдарынан каттоодон өткөндүгүн мамлекеттик органдардын электрондук маалымат базасынан, түп нускасынын көчүрмөсүнүн ордуна патентинин же күбөлүгүнүн электрондук номерлеринен ж.б тастыктоо).

Купуя маалыматтар олуттуу көлөмдө болгондуктан, маалыматтарды сактоо да маанилүү маселе болуп саналат. Маалыматтарды иштеп чыгуу борборлору маалымат коопсуздугу жана банктык сыр боюнча талаптарга шайкеш келүүгө тийиш.

Санариптик документтерди колдонууга өтүү процесси дегенден улам, колдонуудагы бизнес-моделдерди өркүндөтүүнү жана электрондук кол тамга аркылуу электрондук документтердин юридикалык жактан маанилүүлүгүн бекемдөөнү, ошондой эле алардын ар кандай түрлөрүн операциялардын кардарлар менен иштөөдө келип чыккан тобокелдигине жараша жөнгө салууну, банк рыногунун катышуучулары, анын ичинде Улуттук банк жана башка мамлекеттик органдардын ортосунда электрондук формада

юридикалык маанилүү документтерди алмашуу мүмкүнчүлүгүн түзүүнү түшүнүүгө болот.

Иш-чаралар	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Документтердин, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана мыйзам алдындагы актыларынын кагаз жүзүндө жүргүртүлүшүнө жөнгө салуу талаптарынын аткарылышы көз карашында, анын ичинде электрондук формада сакталышына талдап-иликтөөлөр	Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына өзгөртүүлөрдү киргизүү зарылчылыгы тууралуу сунуштар менен аналитикалык кат	2019-жылдын IV чейреги	2020-жылдын II-чейреги	Улуттук банк
Кагаз жүзүндөгү документтерсиз негизги банк операцияларын жүзөгө ашыруу максатында Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын өркүндөтүү	Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына өзгөртүүлөрдү киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын II чейреги	Улуттук банк
Банк секторунун катышуучулары, ошондой эле мамлекеттик мекемелер ортосунда кагаз жүзүндөгү документтерсиз электрондук формада маалымат алмашуу тартибин макулдашуу	Документтерди санариптик негизде алмашуунун жалпы форматтарын тандоо, корголгон байланыш каналдарын уюштуруу	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын II чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча), мамлекеттик мекемелер (макулдашуу боюнча)

Маалымат алмашуу инструменттери.

Санариптик технологиялардын колдонулушу маалымат алмашуу боюнча бирдиктүү санариптик маалымат чөйрөсү жагында банктардын, мамлекеттик органдардын, ошондой эле учурдагы жана потенциалдуу кардарлардын өз ара иш алып баруу жолдорун өркүндөтөт. Ар кандай маалымат базасын жана системаны байланыштырган жеке адамдарды жана юридикалык жактарды ачык идентификациялоо үчүн бирдиктүү идентификаторлорду колдонуу сунушталууда.

Кардарга ачык идентификатордун колдонулушу калкка кызмат көрсөтүү үчүн мамлекеттик органдар жана финансы-кредит уюмдары ортосунда кардар жөнүндө ар түрдүү маалыматтарды берүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылат. Мындай идентификатор алардын түзүлгөн жеринде сакталган маалыматтардын ар башка булактары үчүн колдонулушу мүмкүн, анткени бул зарыл маалыматты ыкчам табууга мүмкүндүк берет.

Көрсөтүлгөн сунуштар мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөр менен өз ара байланышты кеңейтүү үчүн өбөлгө түзүүгө жана жаңы финансылык кызмат көрсөтүүлөр үчүн платформаны түзүү базасы болууга тийиш. Жеке адамдар үчүн персоналдык идентификациялык номерди (ПИН) колдонуу максатка ылайыктуу болуп саналат, анткени ал уникалдуу жана өзгөрүлбөйт, юридикалык жактар үчүн – салык төлөөчүнүн идентификациялык салык номерин (мындан ары – ИСН) колдонуу мүмкүнчүлүгү бар.

Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү маселелери боюнча талаптардын, ошондой эле башка жөнгө салуучу талаптардын аткарылышын жеңилдетүү үчүн финансылык уюмдардын кардарлары жөнүндө маалымат алмашуу боюнча борборду түзүү мүмкүнчүлүгү изилденет. Бул борборду санкция белгиленген учурда кардар жөнүндө маалыматты ар башка маалымат базасынан (мамлекеттик жана коммерциялык) талап кылуу боюнча бирдиктүү коммуникатор катары колдонуу, ошондой эле кардардын санариптик профилин түзүү сунушталууда.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Кардардын идентификаторун колдонуу жагында ыкмаларды иштеп чыгуу (ПИН, ИСН)	Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын II чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)

Кардарлар жөнүндө маалымат алмашуу боюнча бирдиктүү борбордун базасында кардардын санына профилдин түзүүнүн максатка ылайыктуулугун изилдөө	Аналитикалык маалымат кат	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын III чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
---	---------------------------	-----------------------	-------------------------	--

Санариптик платформалардын базасындагы инновациялык продукттар.

Каралган иш-чаралардын келечекте ишке ашырылышын эске алганда, банк рыногунда колдонуудагы банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн инновациялык формаларда же пайдалануу каналдарын өркүндөтүү эсебинен атаандашууга жөндөмдүү нарк боюнча сунуштоо ыкмалары жана мүмкүнчүлүгү пайда болууга тийиш. Банк сектору адаттагыдай кызмат көрсөтүүлөрдү трансформациялоо жолу, же болбосо тейлөө боюнча онлайн каналдарынын мүмкүнчүлүгүн эске алганда жаңы финансылык инструменттерди колдонууга киргизүү жолу аркылуу колдонуучулардын максималдуу кеңири базасы үчүн кызмат көрсөтүүлөрдү кеңейтүү абалында болууга тийиш.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларын финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү аралыктан сунуштоо жагында өркүндөтүү	Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Улуттук банк

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Коммерциялык банктардын автоматташтырылган банктык системасын мамлекеттик органдардын маалымат базаларына туташтыруу	Кардарларды Мамлекеттик каттоо кызматынын, Мамлекеттик салык кызматынын, Социалдык фонддун, Мамлекеттик бажы кызматынын (товарлар боюнча декларациялардын маалымат базасы) жана Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин маалымат базасы менен онлайн текшерүү мүмкүнчүлүгү	2020-жылдын I чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар, мамлекеттик органдар (макулдашуу боюнча)
Чекене инвестициялык продуктардын жайылышынын колдоо үчүн технологияларды колдонуу	Жаңы финансылык продуктарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү колдонууга киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын I чейреги	Коммерциялык банктар, эл аралык уюмдар (макулдашуу боюнча)

2.3. Санариптик инфраструктураны түзүү боюнча көмөкчү элементтер

Банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн колдонуучуларынын финансылык сабаттуулугун жана кабардар болуусун жогорулатуу.

Санариптик трансформациялоо кардарлар менен иш алып баруу тажрыйбасын толук изилдөө жана учурдагы муктаждыктарды талдап-иликтөө сыяктуу эле, жаңыларды аныктоо эсебинен да камсыздалат. Банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн керектөөчүлөрү банктардын инновациялык өнүгүүсүнүн кыймылдаткыч күчү болуп саналат, анткени алар өз муктаждыктарын билдирүү аркылуу заманбап банктык продуктарга жана кызмат көрсөтүүлөргө карата талаптарын белгилейт. Кардарлар банктар менен өз ара иш алып баруу тажрыйбасын тиги же бул кызмат көрсөтүүнү канчалык оңой жана ыңгайлуу ала алгандыгына жараша баа берет, ошондуктан банк сектору кардарлар менен иш алып баруу тажрыйбасын ар дайым

изилдеп, ишиндеги кемчиликтерди аныктап турууга тийиш, анткени жаңы кардарлар мындан дагы заманбап технологияларга муктаж болот.

Санариптик өнүгүү бизнес жүргүзүү маданияты боюнча фундаменталдык таасирге ээ, анын продуктыга багыттоо акцентинен кардарга багыттоо акцентине өтүшү, кардарлардын санын көбөйтүү жана алардын көптөгөн санын камтуу үчүн учурдагы маалымат технологияларындагы процесстердин «тест жүргүзүү жана изилдөөгө» өзгөрүүсүн түшүндүрөт.

Санариптик трансформациялоо өзгөчө топ-менеджерлердин (банк Башкармасы) башкаруу боюнча функционалдык өзгөрүүлөрүнө да өбөлгө түзөт, алар талаптагыдай трансформациялоо боюнча башкы менеджерлерден болуп, ыкмаларды иштеп чыгуу менен алектенип, банктардын санариптик стратегиясынын өнүгүүсүнө салым кошот. Мындай учурда банктын сарптоолору анчалык деле чоң эмес, ал эми лоялдуулукту жогорулатуу таасири олуттуу эле.

Банктардын финансы рыногу менен өз ара иш алып барган кардарлары финансылык продукттарга тиешелүү сарптоолорго жана пайданы аныктоо кыйынчылыгына дуушар болууда. Чекене инвестициялык продукттардын салыштырылышын жакшыртууда айрыкча, маалыматты ачыкка чыгаруу талабынан улам, олуттуу прогресс орун алган. Негизи бул продукттардын сапатын жакшыртууга тийиш эле, кардарлар мурдагыдай эле, каражаттарды салууда жана кыйла пайдалуу шарттарда каражат алууга ыңгайлуу инвестициялык продукттарды издөөдө олуттуу сарптоолорго дуушар болууда.

Атаандаштыкка өбөлгө түзүү максатында ачык-айкындуулуктун жогорулатылышы жана банк рыногунда кардарлар үчүн тандоо чөйрөсүнүн кеңейтилиши маалыматтан толук пайдалануу, аны салыштыруу жана андан оңой пайдалануу ишин камсыз кылган натыйжалуу технологияларга таянууга тийиш. Ушул максатта маалыматтар топтомунун функционалдык жактан шайкеш келишин камсыз кылуу жана тиешелүү алгоритмдерди иштеп чыгуу, ошондой эле жыйынтыктар түшүнүү үчүн ыңгайлуу жана жеңил ыкмада берилишин камсыз кылуу үчүн иштерди жүргүзүү зарыл. Ошондуктан Улуттук банк учурдагы жагдайды жана технологиялык санариптик интерфейстерге тиешелүү жагдайды изилдейт, алар керектөөчүлөргө Кыргызстандын финансы рыногунда ыңгайлуу жана экономикалык

жактан натыйжалуу чекене инвестициялык продукттарды табууга өбөлгө түзөт.

Ачык-айкын инфраструктуранын түзүлүшү да ар башка системалар ортосунда техникалык өз ара иш алып барууну божомолдойт. Рынок катышуучуларынын кабардар болуу деңгээлин финансы-кредит уюмдарынын ачык маалыматтарын берүү максатында тышкы системалар менен өз ара иш алып баруу үчүн прикладдык программа түзүү (мындан ары – open API) боюнча ачык интерфейстерди колдонуу аркылуу жогорулатуу мүмкүн, бул жалпы платформаларда рыноктун ар башка катышуучуларынын маалыматтарын алууга, иштеп чыгууга жана топтоого өбөлгө түзөт.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Корпоративдик башкаруу боюнча талаптарды талдап-иликтөө	Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2020-жылдын II чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
Санариптик банктык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча маалыматты ачыктоо жагында сунуш-көрсөтмөлөрдү иштеп чыгуу (open API колдонууга карата ыкмалар)	Ачык маалыматтар үчүн жалпы стандарттардын негизинде open API боюнча сунуш-көрсөтмөлөр	2020-жылдын I чейреги	2020-жылдын II чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча) төлөм системалары (макулдашуу боюнча)
Интернет тармагында жеке маалыматтарды коргоо маселелери боюнча калкты маалымдоо	Коммерциялык банктарды жеке маалыматтарды коргоо, киберкоопсуздук боюнча актуалдуу маселелер жана аны камсыз кылуу боюнча көрүлгөн чаралар жөнүндө калкты маалымдоо процессине тартуу	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын I чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Кибергигиена жана калктын санариптик сабаттуулугу	Коммерциялык банктарды калктын санариптик сабаттуулук көндүмдөрүн жогорулатуу боюнча программасын жайылтуу процессине тартуу	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын I чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)

Маалымат коркунучтарынын ишке ашырылып калышы тобокелдигин тескөө (киберкоопсуздук).

Киберкоопсуздук электрондук формада жайгашкан/берилген маалыматтардын коргоого алынышында туюндурулат, жана өтө маанилүү маалыматтарды аныктоо жана аларды коргоо үчүн кайсы технологиялар колдонуулары зарыл.

Бүгүнкү күндө киберчабуул коркунучунун орун алышы ыктымалдыгын жокко чыгарууга болбойт, ал ар бир финансылык уюмга таасирин тийгизиши мүмкүн. Киберкылмыштуулук актыларынын көпчүлүк бөлүгү так банктарга туура келип, статистикадан тышкары калууда. Банктар, албетте, мындай маалыматтардын ачыкка чыгуусуна кызыкдар эмес, анткени мындай алгылыксыз маалыматтар кардарлардын банктарга карата ишенимин төмөндөтүп, капиталдын олуттуу агылып чыгышын шарттап, аброюна шек келтириши мүмкүн. Ошол эле учурда киберкылмыштуулуктун натыйжасында дүйнөлүк банктар жыл сайын ири суммадагы акчаны жоготууда.

Улуттук банк маалымат коопсуздугунун талаптарын эл аралык стандарттарга жана эң мыкты дүйнөлүк тажрыйбаларга ылайык келтирүүнү пландаштырууда. Маалымат коопсуздугунун инциденттерине чара көрүү борбору түзүлгөн. Анын негизинде банк рыногунун катышуучулары ортосунда жаңы банктык кызмат көрсөтүүлөрдү кошо алганда, учурдагы жана потенциалдуу коркунучтар жөнүндө маалымат алмашуу иши жөнгө салынат, ошондой эле алардын алдын алуу чаралары көрүлөт.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Жаңы банктык кызмат көрсөтүүлөрдүн маалымат коопсуздугу жагында ченемдик укуктук актыларды өркүндөтүү боюнча сунуштарды иштеп чыгуу жана киргизүү	Улуттук банктын тиешелүү ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын II чейреги	Улуттук банк
Эл аралык стандарттарга ылайык коммерциялык банктардын киберкоопсуздук тобокелдиктеринин ички контролдук системасына карата талаптарды өркүндөтүү	Улуттук банк тарабынан кабыл алынган ченемдик укуктук актылар	2020-жылдын II чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)

Толук маалыматтарды топтоо жана талдап-иликтөө.

Азыркы учурда Улуттук банк тарабынан форма багытындагы отчетту маалыматка негизденген регулятивдик отчетко өтүүнү болжолдогон долбоорду ишке ашыруу боюнча бир катар иш-чаралар жүргүзүлүүдө.

Отчеттун жаңы долбоорунда коммерциялык банктардын колдонуудагы отчетунда кайталоо, салыштыруу мүмкүн болбогон, маалыматтын жетишсиздиги, ошондой эле маалыматтардын өз убагында берилбегендиги сыяктуу кемчиликтер четтетилген. Мындан тышкары, жаңы отчеттун долбоорунда тобокелдикти аныктоого багытталган көзөмөлдүктү автоматташтыруу үчүн зарыл көрсөткүчтөр каралган, эл аралык статистикалык маалымдамалар колдонууга киргизилген, тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрдүн маалыматтарына алгылыктуу мониторинг жана талдап-иликтөө жүргүзүү үчүн көрсөткүчтөр толук көрсөтүлгөн, коммерциялык банктар тарабынан отчетторду берүү мезгилдүүлүгү кыскартылган, мамлекеттик классификаторго ылайык маалымдамалар/классификаторлор өңчөйлөштүрүлгөн.

Бул долбоорду ишке ашыруу максатында банктардын уюштуруу түзүмүндө жана жаңы регулятивдик отчетту түзүү боюнча бизнес-процесстерде өзгөрүүлөр күтүлүүдө.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Коммерциялык банктардын регулятивдик отчетунун форматын карап чыгуу	Улуттук банктын ченемдик актыларынын долбоорун иштеп чыгуу, регулятивдик отчеттун жаңы форматын сунуштоо	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
Отчеттун жаңы форматтарын колдонууга киргизүү	Банктардын уюштуруу түзүмүнө жана жаңы регулятивдик отчетту түзүү боюнча бизнес-процестерге өзгөрүүлөр	2020-жылдын III чейреги	2021-жылдын IV чейреги	Коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)

Маалымат системаларынын үзгүлтүксүздүгү.

Иштин санариптик негизге өтүшү пайдалануучулардын ишенимине ээ болуу максатында банктардын системасынын ишенимдүүлүгүнүн жана үзгүлтүктөргө туруштук берүүсүнүн жогорулашын талап кылат. Улуттук банктын банктардын маалыматтарды иштеп чыгуу боюнча резервдик борборлору жана банктардын 2019-2021-жылдарга каралган бизнес-пландарынын алкагында маалымат коопсуздугун өнүктүрүү боюнча мындан аркы пландары боюнча акыркы жүргүзгөн талдап-иликтөөсү көпчүлүк банктарда аталган борбор бар экендигин, ал эми айрымдарында жок экендигин, же болбосо колдонууга киргизүү баскычында тургандыгын көрсөткөн. Аталган борбор бар банктардын негизги пландарына иштеп жаткан борборлорду жана маалымат коопсуздугун модернизациялоо үчүн каржылоону багыттоо кирет, ал эми калган банктар мындай борборду жакын арада, же болбосо каржылоого тиешелүү маселелер чечилгенден кийин иштетүүнү пландаштырууда. Бул маселени чечүү максатында резервдик маалыматтарды берүү жана Улуттук банктын маалымат коопсуздугу боюнча талаптар аткарылган шартта банктардын сарптоолорун төмөндөтүү үчүн көмүскөдө сактоо технологияларынын колдонулушу каралат.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Биргелешкен борборду түзүү жана колдонуу мүмкүнчүлүгүн талдап-иликтөө	Биргелешкен борборду түзүү боюнча корутунду	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын I чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
Электрондук акчанын эмитенти- коммерциялык банктар жана электрондук акча системасынын операторлору ортосунда эмитирленген электрондук акча боюнча маалыматтардын дал келбестиги боюнча тобокелдиктерди төмөндөтүү	Коммерциялык банктар жана электрондук акча системасынын операторлору ортосунда операциялар боюнча маалыматтарды электрондук акча системасында айкын убакыт ыргагында (он-лайн) синхрондоштуруу	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын I чейреги	Коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
Көмүскөдө сактоо технологияларын колдонуу жагында ыкмаларды иштеп чыгуу	Операциялардын айрым түрлөрү үчүн көмүскөдө сактоо технологияларын колдонууга карата тартипти жана талаптарды жөнгө салуучу ченемдик укуктук актыларга өзгөртүүлөрдү киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2021-жылдын III чейреги	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)

Жөнгө салуучу аянтча.

Санариптештирүүнүн жогоруда көрсөтүлгөн багыттары банк сектору үчүн салыштырмалуу жаңы болуп саналат, ошондуктан Улуттук банк алдында улам өзгөрүлүп турган шарттарга жөнгө салуу талаптарын натыйжалуу ыңгайлаштыруу милдети коюлган. Аталган банк тарабынан рыноктун кызыкдар катышуучулары үчүн банк секторунда жаңы технологияларды апробациялоо боюнча атайын жөнгө салуучу режимдерди (жөнгө салуучу аянтча) киргизүү демилгеленген. Бул режим катышуучулар тарабынан жаңы технологияларды колдонууга киргизүүсү максатка ылайыктуулугун апробациялоону жана баа берүүнү, ошондой эле потенциалдуу

тобокелдиктерди минималдаштыруу боюнча чараларды иштеп чыгууну жана аларды Улуттук банкка макулдашууну божомолдойт.

Иш-чара	Аткаруу индикаторлору	Башталган күнү	Аяктаган күнү	Аткаруучулар
Улуттук банкка атайын жөнгө салуучу режимдерди киргизүү функцияларын берүү үчүн шарттарды түзүү	Кыргыз Республикасынын мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү	2020-жылдын I чейреги	2020-жылдын IV чейреги	Улуттук банк
Инновациялык финансылык технологияларды, продуктыларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү пилоттоштуруу механизмдерин – Улуттук банктын атайын жөнгө салуу режимин колдонууга киргизүү	Ченемдик укуктук актыларды бекитүү. Улуттук банк финансылык кызмат көрсөтүүлөр боюнча ченемдик укуктук базада финансылык инновацияларды жөнгө салуу үчүн негизсиз тоскоолдуктардын болушуна баа берүү үчүн эксперттердин тобун түзөт.	Атайын жөнгө салуу режимдерин түзүүгө өбөлгө түзгөн мыйзам кабыл алынгандан кийин	Атайын жөнгө салуу режимдерин түзүүгө өбөлгө түзгөн мыйзам кабыл алынгандан кийин	Улуттук банк, коммерциялык банктар (макулдашуу боюнча)
Атайын жөнгө салуу режимдеринде катышуу үчүн билдирмелерди кабыл алуу убактысынын башталышы	Билдирмелерди кабыл алуу жөнүндө кулактандыруу	Атайын жөнгө салуу режимдерин түзүүгө өбөлгө түзгөн мыйзам кабыл алынгандан кийин	Атайын жөнгө салуу режимдерин түзүүгө өбөлгө түзгөн мыйзам кабыл алынгандан кийин	Улуттук банк

Корутунду

Кардардын финансылык уюмга биринчи кайрылуусунан тартып процесстин катышуучулары ортосунда милдеттенмелерди толук жөнгө салганга чейин банктык кызмат көрсөтүүлөрдү санариптик түрдө сунуштоо процессинин ушул документте көрсөтүлгөн бирдиктүү жана канааттандыруучу принциптердин белгилениши сунушталган иш-чаралардын жыйынтыгы болуп саналат. Финансылык чөйрөдөн тышкары кошумча кызмат көрсөтүүлөрдү алуу мүмкүнчүлүгүн түзүү жана мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөргө төлөөнү эсепке алуу,

тиешелүү инстанцияларда жана органдарда кагаз түрүндө тастыктоого барабар болгон электрондук түрдө онлайн-тастыктоо сыяктуу эле, өзүнүн инсандыгын тастыктоо, коммерциялык мамилелерде милдеттенмелерди аткаруу жөндөмдүүлүгү, ыкчам каржылоо мүмкүнчүлүгүн алуу сыяктуу финансылык операцияларды жүргүзүүнү демилгелөө же аягына чыгаруу алгылыктуу жыйынтыктардан болуп саналат.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 15-ноябрындагы
№ 2019-П-12/56-3-(НПА)

«Коммерциялык банктардын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык баалуу металлдар менен жүзөгө ашырылуучу операциялары жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Коммерциялык банктардын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык баалуу металлдар менен жүзөгө ашырылуучу операциялары жөнүндө» жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен «Коммерциялык банк КЫРГЫЗСТАН» ААКты, «БТА Банку» ЖАКты, «ЭкоИсламикБанк» ЖАКты, «БАКАЙ БАНК» ААКты, «Кыргызстан банктарынын союзу» юридикалык жактар бирикмесин, Улуттук банктын тиешелүү

түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 15-ноябрындагы
№ 2019-П-12/56-3-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**«Коммерциялык банктардын ислам банк иши жана каржылоо
принциптерине ылайык баалуу металлдар менен жүзөгө
ашырылуучу операциялары жөнүндө»
ЖОБО**

1-глава.

Жалпы жоболор

1. Бул Жободо Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын (мындан ары – Улуттук банк) Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктарынын ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык баалуу металлдар менен операцияларды жүргүзүүсүнө карата талаптары белгиленген.

2. Жободо төмөнкүдөй терминдер колдонулган:

1) баалуу металлдар – бул:

– аффинаждалган алтындан жасалган стандарттык жана өлчөнгөн куймалар;

– аффинаждалган күмүштөн жасалган стандарттык жана өлчөнгөн куймалар;

2) аффинаждалган баалуу металлдан жасалган стандарттык куймалар – баалуу металлдардан даярдалып, белги басылган (маркировкаланган) жана Лондон баалуу металлдар рыногу ассоциациясы тарабынан кабыл алынган эл аралык сапат стандарттарына жооп берген куймалар (1-тиркеме);

3) аффинаждалган өлчөнгөн куймалар – бул, Улуттук банк же аффинаждык ишкана тарабынан эмитирленген (чыгарылган), Лондон баалуу металлдар рыногу ассоциациясы тарабынан сертификацияланган, 1000 жана андан аз грамм салмагындагы, алтын куймалардын лигатурдук салмагында кеминде 99,95-99,99 пайызы химиялык таза металлды, ал эми күмүш куйманын лигатурдук салмагында кеминде 99,90 пайызы таза металлды камтыган, баалуу

металлдардан даярдалып, белги басылган (маркировкаланган) куймалар;

4) лигатурдук (брутто) салмак (масса) – баалуу металлдан турган эритменин жалпы айкын массасы;

5) бир трой унциясы – бул, 31,1035 граммды түзгөн массанын өлчөмү;

6) сапаты (проба) – бул, эритменин салмагынын миң бирдигинде үлүш менен өлчөнгөн белгилүү бир баалуу металлдын камтылышы;

7) металл эсептери – бул, баалуу металлдар менен операцияларды эсепке алып, аларды жүзөгө ашыруу максатында банк тарабынан кардарлар үчүн ачылган эсептер;

8) жооптуу сактоодогу металл эсептер – алардын жеке белгилерин (баалуулуктардын аталышын, санын, сапат белгисин, жасап чыгарылган жердин аталышын, сериялык номерин жана башкаларды) сактоо менен банкка өткөрүлүп берилген, кардарлардын баалуу металлдарды эсепке алуу үчүн каралган эсептери.

3. Ушул Жобонун талаптары аффинаждалган баалуу металлдардан даярдалган стандарттык жана өлчөнгөн куймаларга гана таркатылат.

4. Коммерциялык банктар Улуттук банктан баалуу металлдар менен банктык операцияларды жүргүзүү укугуна уруксат алуусуз төлөм каражаты болуп саналган алтын жана күмүш монеталарын сатып алууну жана сатууну ишке ашырышы мүмкүн.

5. Түзүлгөн келишимдердин милдеттүү шарты катары баалуу металлдардын жеке белгилеринин сакталышы саналган операциялар жооптуу сактоодогу металл эсептер боюнча жүзөгө ашырылат.

6. Жобонун 11-пунктунун 2 жана 3-пунктчаларында көрсөтүлгөн операциялар металл эсептери боюнча жүргүзүлөт.

7. Банк тарабынан баалуу металлдарды эсепке алуу, ошондой эле аларды тартуу жана жайгаштыруу боюнча операцияларды жүргүзүү үчүн ачылган, жеке белгиси көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча операцияларды жүргүзүүгө банктарга тыюу салынат.

8. Банктарга төмөнкүлөргө тыюу салынат:

– ушул Жобонун 11-пунктунда белгиленгендерди эске албаганда, асыл таштар жана баалуу металлдардын башка формалары менен операцияларды ишке ашырууга;

– ушул Жобонун 2-пунктунун 1-пунктчасындагы аныктамага кирбеген баалуу металл түрлөрүн күрөөлүк камсыздоо катары кабыл алуу операцияларын ишке ашырууга.

9. Баалуу металлдар менен операцияларды жүргүзүү боюнча эл аралык тажрыйбага ылайык алтын менен операциялар металлдын таза массасынын сандык бирдигинде (трой унциясында же граммдарда), күмүш менен операциялар – металлдын лигатурдук массасынан сандык бирдигинде ишке ашырылат.

Баалуу металлдарды грамм боюнча эсепке алууда ондук үлүшкө чейин төмөнкүчө тегеректөөгө жол берилет:

– эгерде жүзүнчү үлүш 5тен жогору же ага барабар болсо, онунчу үлүш 1ге көбөйтүлөт жана андан кийинки бардык белгилер алынып салынат;

– эгерде жүзүнчү үлүш 5тен аз болсо, онунчу үлүш өзгөрүүсүз калып, андан кийинки бардык белгилер алынып салынат.

10. Баалуу металлдарда туюндурулган акчалай активдер жана милдеттенмелер күнүмдүк негизде Лондон баалуу металлдар рыногу ассоциациясынын кайра баалоо жүргүзүлгөнгө чейинки күнү белгиленген кечки фиксинги боюнча кайра бааланууга тийиш.

Мында, Улуттук банк тарабынан эмитирленген аффинаждалган баалуу металлдардан жасалган өлчөнгөн куймаларды кайра баалоо банктын эсепке алуу саясатына ылайык жүргүзүлөт.

2-глава.

Коммерциялык банктардын баалуу металл куймалары менен операциялары

11. Банктык операцияларды жүргүзүү укугуна лицензияга карата уруксат берилген банктык операциялар тизмегинде баалуу металлдар менен операцияларды жүргүзүү да каралган болсо, банк баалуу металлдар менен төмөнкү операцияларды жүргүзө алат:

1) Вади»а йад амана келишим (бүтүм) шарттарында операцияларды:

– жооптуу сактоодогу металл эсептерин жүргүзүү жана өз атынан башка коммерциялык банктардан, юридикалык жактардан жана жеке адамдардан макулдашылган мөөнөттөргө баалуу металлдарды тартуу.

Мында, банктын ага ишенип берилген баалуу металлдарды тескөөгө жана аларды жайгаштыруудан пайда алууга укугу жок.

Төлөм белгиленген сумма же баалуу металлдын наркынын үлүшү болгонуна көз карабастан банкка баалуу металлды сактагандыгы үчүн төлөм алууга уруксат берилет.

Эгерде сактоого өткөрүлгөн баалуу металл аны сактоого өткөрүп берген тараптын карызынын кайтарылып берилишинин гарантиясынан болсо, анда төлөм суммасы баалуу металлды сактоого кеткен айкын сарптоодон ашпоого тийиш.

2) Мурабаха келишим (бүтүм) шарттарында операцияларды:

– баалуу металлдарды кардардын эсебинен өзүнүн атынан спот эсептөө шарттарында сатып алуу жана сатуу, мында бүтүм боюнча төлөө дароо ишке ашырылат;

– баалуу металлдарды өз эсебинен өзүнүн атынан спот эсептешүү шарттарында сатып алуу жана сатуу, мында бүтүм боюнча төлөө дароо ишке ашырылат.

3) Нак жана нак эмес формада кард хасан келишим (бүтүм) шарттарында операцияларды:

– кардардын биринчи эле талабы боюнча кайтарылып берилиши кепилденген шарттарда баалуу металлдарды насыя (займ) катары тартуу;

– банктын биринчи эле талабы боюнча кайтарылып берилиши кепилденген шартта баалуу металлдарды насыя (займ) катары жайгаштыруу (каржылоо).

12. Ушул Жобонун алкагында банктар алар менен операцияларды жүзөгө ашырган баалуу металлдар төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

– London good delivery эл аралык сапат стандартына ылайык келүүгө жана Лондон баалуу металлдар рыногу ассоциациясында листингден өткөн аффинаждоо ишканасында даярдалууга;

- келишим шарттарына ылайык салмакты туюндуруу (жетүү) үчүн белгилүү бир стандарттык куймалар үчүн колдонулган өлчөнгөн куйма түрүндө даярдалууга;

- Кыргыз Республикасынын улуттук стандартына ылайык (Кыргыз мамлекеттик стандарты (КМС) 1281:2015) өлчөнгөн куйма түрүндө даярдалууга.

13. Стандарттык жана өлчөнгөн куйма түрүндөгү баалуу металлдар менен (Улуттук банк тарабынан эмитирленген (чыгарылган), аффинаждалган баалуу металлдардан даярдалган өлчөнгөн куймаларды эске албаганда) операцияларды жүзөгө ашырган коммерциялык банктар төмөнкү талаптарга жооп берүүгө милдеттүү:

- баалуу металлдарды салмактап көрүү үчүн салмактан четтөөлөр Жобонун 2-тиркемесинде көрсөтүлгөн чектен ашпаган, Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзам талаптарына ылайык күбөлөндүрүлгөн салмак өлчөөчү приборлорго жана таразаларга ээ болууга тийиш;

- жана/же жогоруда белгиленген жабдуулар колунда жок учурда, салмак өлчөөчү приборлору жана таразалары Жобонун 2-тиркемесинде көрсөтүлгөн талаптарга жооп берген башка уюмдардын кызмат көрсөтүүлөрүнөн пайдаланууга;

- баалуу металлдардын жана кошулмалардын канча пайызда камтылышын аныктоо максатында баалуу металлдардан өлчөнгөн куймалардын курамына экспресс-талдоо жүргүзүү үчүн Жобонун 3-тиркемесинде көрсөтүлгөн атайы жабдууларга ээ болууга;

- колдонуудагы мыйзамдарда белгиленген коопсуздук талаптарын так сактоо менен баалуу металлдарды сактоону жана ташып жеткирүүнү камсыз кылууга.

14. Стандарттык жана өлчөнгөн куйма түрүндөгү баалуу металлдар менен операцияларды жүзөгө ашырган банктар, геофизикалык жана атмосфералык факторлордун таасиринен жана салмак өлчөөчү приборлордун конструктивдүү өзгөчөлүктөрүнөн улам, баалуу металл куймаларынын салмагын аныктоодо белгиленген көрсөткүчтөр ошол баалуулуктарды буга чейинки салмагын аныктоодо эсепке алуу же коштомо документтерде чагылдырылган көрсөткүчтөрдөн айырмаланышы ыктымалдыгын эске алууга тийиш (4-тиркеме).

15. Баалуу металлдардагы активдердин максималдуу көлөмү жана кардардын тапшыруусу боюнча баалуу металлдар менен операция жүргүзүүгө каражаттар суммасы чогуу алганда банктын төлөнгөн уставдык капитал өлчөмүнүн 100 пайызынан жогору болбоого тийиш.

16. Кардардан сактоого кабыл алынган баалуу металлдар банктын тартылган каражаты болуп саналбайт жана алар өз атынан, өз эсебинен жайгаштырылышы мүмкүн эмес.

17. Жооптуу сактоодогу металл эсептери боюнча баалуу металлдарды сатуу кызмат көрсөтүүсү сунушталышы мүмкүн. Мында кардардын тапшыруусу боюнча ал салган гана баалуу металл сатылууга тийиш. Жооптуу сактоодогу эсептер боюнча которуулардын эсебин жүргүзүү милдеттүү түрдө физикалык формада гана ишке ашырылышы зарыл.

18. Күрөөлүк камсыздоону ажыратып алуунун натыйжасында банктын менчигине өткөн баалуу металлдар колдонуудагы мыйзамдарга ылайык сатылууга тийиш.

19. Кыргыз Республикасынын аймагына баалуу металлдарды ташып келүү жана ташып кетүү Кыргыз Республикасынын колдонуудагы мыйзамдарына ылайык, ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын макулдугу менен ишке ашырылат.

20. Коммерциялык банктар баалуу металлдарды ташып жеткирүүдө өз эсебинен же болбосо кардар эсебинен баалуу металлдардын талаптагыдай ташылып жеткирилишин жана шариат стандарттарына ылайык камсыздандырылышын камсыз кылууга тийиш. Баалуу металлдарды ташып жеткирүүнү шариат стандарттарына ылайык камсыздандыруу мүмкүн эмес болгон учурда, банктын Шариат кеңешинин тиешелүү макулдугу болгон шартта баалуу металлдарды ташып жеткирүү адаттагы ыкмада камсыздандырылышы ыктымал.

Ташып жеткирүүдө банк менен анын кардарлары, баалуу металлдарды коштоп жүргөн адамдар жана жүк ташуучулар ортосунда жоопкерчиликтердин жана баалуу металлга ээлик кылуу укугунун өтүшү тиешелүү келишимдерде аныкталат.

21. Баалуу металлдарды ташып жеткирүүдө куймалар кетилип, чийилип же болбосо алардын наркына таасирин тийгизген башка

кемчиликтер келип чыкпашы үчүн алардын тышкы абалынын талаптагыдай сакталышын камсыз кылуу боюнча зарыл чаралар көрүлүүгө тийиш.

3-глава.

Баалуу металлдар менен операцияларга ички контролду уюштуруу

22. Банктар баалуу металлдар менен операцияларды жүзөгө ашырууда ушул операциялардан улам келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдиктерди тескөөгө алуу боюнча тиешелүү саясатты иштеп чыгып, талапка шайкеш ички контролду жөнгө салууга милдеттүү. Жүргүзүлгөн ар бир операция боюнча тиешелүү жол-жоболор иштелип чыгып, бекитилиши зарыл.

23. Иштелип чыккан жол-жоболордо эң аз дегенде ички контролдун төмөнкүдөй каражаттары камтылууга тийиш:

1) банк кызматкерлеринин милдеттери бир кызматкер бүтүм демилгеленгенден тартып бухгалтердик китептерде чагылдырылышына чейин кайсы бир иш процессин толук көлөмдө аткарбаган жана/же контролдобогон негизде так чектелиши;

2) кош контролдун колдонулушу – эң эле жогору тобокелдиктер камтылган айрым бир операцияларды (иш-аракеттерди) аткаруу үчүн кеминде эки кызматкер болууга тийиш;

3) банктын тиешелүү ыйгарым укуктуу кызматкерлери тарабынан жүргүзүлгөн операциялардын бардык көлөмүн санкциялоонун так системасын киргизүү;

4) бухгалтердик эсепке алуу боюнча маалыматтардын айкын иш жагдайына дал келишин териштирүү көз карашынан баалуу металлдарга мезгил-мезгили менен пландык жана күтүүсүз инвентаризация жүргүзүү;

5) ыйгарым укугу жок персоналдын активдерди же маалыматтарды пайдалануу мүмкүнчүлүгүн чектөө. Кулпуланган сейфтер, сактоо жайы, атайы жасалган эшиктер, видео-байкоо жүргүзүү камералары, кош контролдоо, жетекчиликтин маалымат алып туруусу, электрондук коргоо ж.б. сыяктуу күзөтүү жабдуулары санкциясыз кирүү мүмкүнчүлүгүнөн же санкциясыз операциялардан коргоону камсыз кылат;

6) банк тарабынан баалуу металлдардын ар бир түрү жана бүтүндөй баалуу металлдар боюнча ички ачык позиция лимиттеринин белгилениши;

7) жүргүзүлгөн операциялардын жана контрагент категориясынын мүнөзүнө жана тобокелдик деңгээлине жараша контрагенттердин ишенимдүүлүгүнө тиешелүү маалыматтарга карата минималдуу талаптарды белгилөө;

8) баалуу металлдар менен операцияларды текшерүүдө ички аудитке карата талаптарды белгилөө;

9) банк жана анын филиалдары үчүн баалуу металлдар менен операцияларды эсепке алуу жана отчет түзүүгө карата талаптарды белгилөө.

4-глава.

Баалуу металлдар менен операциялар боюнча лимиттер жана отчеттор

24. Баалуу металлдар боюнча позициялардын лимиттерин эсептөө чет өлкө валютасы боюнча позициялар лимитин эсептөө сыяктуу эле ишке ашырылат.

25. Улуттук банк баалуу металлдарды сатып алуу-сатуу операцияларын жөнгө салуу максатында коммерциялык банктар үчүн баалуу металлдар боюнча ачык валюта позицияларынын лимиттерин белгилейт (алтын жана күмүш боюнча өз-өзүнчө). Мында валюта позициясы баалуу металлдардын (алтын жана күмүш) ар бир түрү боюнча өз-өзүнчө эсептелинет.

26. Коммерциялык банктар баалуу металлдын ар бир түрү боюнча балансты жана баалуу металлдар позицияларынын лимиттеринин сакталышы боюнча маалыматтарды Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талабына ылайык, ачык валюта позициялары лимиттеринин сакталышы боюнча отчеттун курамында күн сайын Улуттук банкка сунуштап турат.

27. Коммерциялык банктардын ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган алдында отчетунун формасы жана мезгил аралыгы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан аныкталат жана банктар колдонуудагы мыйзам чегинде ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын талаптарын так аткарууга милдеттүү.

28. Улуттук банк коммерциялык банктар белгиленген лимиттерди бузууга жол берген учурда Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларга ылайык таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.

29. Улуттук банк төмөнкү учурларда банкка уруксат берилген операциялар тизмегинен баалуу металлдар менен операцияларды жүргүзүүнү алып салууга укуктуу:

- уруксат берилген банк операциялары тизмегинде көрсөтүлбөгөн баалуу металлдар менен операциялар жүргүзүлгөн учурда;

- баалуу металлдар боюнча позициялар лимитин системалуу түрдө (30 календардык күн ичинде экиден көп жолу) бузууга жол берген шартта;

- банктын баалуу металлдар менен операциялары акыркы эки жыл ичинде чыгашалуу болсо;

- коммерциялык банк капитал шайкештиги ченемин бузууга жол берсе.

**«Коммерциялык банктардын
ислам банк иши жана
каржылоо принциптерине
ылайык баалуу металлдар
менен жүзөгө ашырылуучу
операциялары жөнүндө»
жобого карата
1-тиркеме**

Лондон баалуу металлдар рыногу
ассоциациясы тарабынан кабыл алынган
**ЭЛ АРАЛЫК САПАТ СТАНДАРТТАРЫ
(LBMA)**

Лондон баалуу металлдар рыногу ассоциациясы тарабынан кабыл алынган баалуу металлдардын сапат стандарттары ассоциациянын документтеринде London good delivery стандарты катары белгиленген.

1. London good delivery стандартына жооп берген алтын куймалар төмөнкү талаптарга жооп берүүгө тийиш:

Куймадагы таза алтын массасы 350дөн 430 чейин трой унциясын түзүүгө тийиш (10886 граммдан 13375 граммга чейин).

Ар бир куйманын салмагы трой унциясында туюндурулуп, 0,025 унцияда кыска берилүүгө тийиш.

Металл тазалыгы лигатурдук массанын 1000 үлүшүндө химиялык таза алтын 995 үлүштөн кем болбогондой аныкталууга тийиш. Куйманын бетинде милдеттүү түрдө төмөнкү белгилер көрсөтүлүшү зарыл:

- сериялык номери;
- сапат белгиси (проба);
- жасап чыгаруучунун белгиси (клеймо);
- куйма даярдалган жыл.

Куйма кетилбеген, чийилбеген, эч кандай кемчиликсиз жана ташып жеткирүү, кампага жайгаштыруу үчүн ыңгайлуу болгондой формада болууга тийиш.

2. London good delivery стандартындагы күмүш куймалар төмөнкү талаптарга жооп бериши зарыл:

Куйма салмагы 750дөн 1100 чейин трой унциясын түзүүгө тийиш (23328 граммдан 34214 граммга чейин).

Ар бир куйманын салмагы трой унциясында туюндурулуп, 0,10 унцияда кыска берилүүгө тийиш.

Металл тазалыгы лигатурдук массанын 1000 үлүшүндө химиялык таза күмүш 999 үлүштөн кем болбогондой аныкталууга тийиш.

Төмөнкү белгилер куйманын бетинде милдеттүү түрдө көрсөтүлүшү зарыл:

- сериялык номери;
- сапат белгиси (проба);
- жасап чыгаруучунун белгиси (клеймо);
- трой унциясы же килограмм түрүндө салмагы (килограмм түрүндөгү салмагы трой унциясына которулууга жана жогоруда белгиленген талаптарга жооп берүүгө тийиш).

Куйма ташып жеткирүү же кампага жайгаштыруу үчүн ыңгайлуу формада болууга тийиш.

Куйманын бети кетилбеген, чийилбеген болууга жана башка кемчиликтерсиз болууга тийиш.

London good delivery стандарттарына жооп берген алтын жана күмүш куймаларга белги койгон аффинаждоо фирмасы, атайын LBMA (List of Acceptable Melters and Assayers) тизмесинде камтылууга тийиш.

**«Коммерциялык банктардын
ислам банк иши жана каржылоо
принциптерине ылайык баалуу
металлдар менен жүзөгө
ашырылуучу операциялары
жөнүндө» жобого карата
2-тиркеме**

**Салмакты аныктоодо жол берилүүчү
ЧЕТТӨӨЛӨР**

Салмакты аныктоодо жол берилүүчү четтөөлөр төмөндө келтирилген маанилерден ашпоого тийиш (мг) (ГОСТ 24104-88):

к/н	Эң жогорку чек	2-класстагы тактыктагы таразалар үчүн	3-класстагы тактыктагы таразалар үчүн
	200 мг чейинкилерди кошо алганда	0,015	
	200 мг 1 граммга чейинкини кошо алганда	0,025	
	1 граммдан 2 граммга чейинкини кошо алганда	0,030	
	2 граммдан 20 граммга чейинкини кошо алганда	0,100	0,25
	20 граммдан 50 граммга чейинкини кошо алганда	0,300	0,50
	50 граммдан 200 граммга чейинкини кошо алганда	0,750	2,00
	200 граммдан 500 граммга чейинкини кошо алганда	1,500	5,00
	500 граммдан 1 килограммга чейинкини кошо алганда	3,000	10,00
	1 килограммдан 2 килограммга чейинкини кошо алганда	7,500	20,00
	2 килограммдан 5 килограммга чейинкини кошо алганда	15,000	50,00
	5 килограммдан 10 килограммга чейинкини кошо алганда	30,000	100,00
	10 килограммдан 20 килограммга чейинкини кошо алганда	75,000	200,00
	20 килограммдан 50 килограммга чейинкини кошо алганда	150,000	500,00

Алтындын салмагы эң аз дегенде экинчи класстагы тактыктагы тараза, ал эми күмүш – эң аз дегенде үчүнчү класстагы тактыктагы тараза менен өлчөнүүгө тийиш.

**«Коммерциялык банктардын
ислам банк иши жана
каржылоо принциптерине
ылайык баалуу металлдар
менен жүзөгө ашырылуучу
операциялары жөнүндө»
жобого карата
3-тиркеме**

Аффинаждалган баалуу металлдардан жасалган өлчөнгөн куймаларды экспресс талдоо жүргүзүү үчүн жабдууларга карата

ТЕХНИКАЛЫК ТАЛАПТАР

Аталышы	Иш багыты	Эскертүүлөр
Рентген-флуоресцент-тик анализатор	Өлчөнгөн куймалардын жана монеталардын курамына экспресс талдоо жүргүзүү (баалуу металлдын жана кошулмалардын пайыздык катышын аныктоо)	Жүздүк үлүшкө чейин өлчөө менен 99,99% алтындан турган алтын куйманын курамын тастыктоо
Атайын электрондук таразалар	Баалуу металлдардын (өлчөнгөн куймалардын жана монеталардын) так салмагын аныктоо	0,02 граммдан 120 граммга чейин өлчөө аралыгында ГОСТ 24104 боюнча тактыктын II (жогорку) классы

**«Коммерциялык банктардын
ислам банк иши жана
каржылоо принциптерине
ылайык баалуу металлдар
менен жүзөгө ашырылуучу
операциялары жөнүндө»
жобого карата
4-тиркеме**

1. Геофизикалык жана атмосфералык факторлордун таасиринен жана салмак өлчөөчү приборлордун конструктивдүү өзгөчөлүктөрүнөн улам, баалуу металл куймаларынын салмагын аныктоодо белгиленген көрсөткүчтөр ошол баалуулуктарды буга чейинки салмагын аныктоодо эсепке алуу же коштомо документтерде чагылдырылган көрсөткүчтөрдөн айырмаланышы мүмкүн. Баалуулуктарды өлчөөдө келип чыгышы ыктымал болгон салмак боюнча ажырымдар чеги төмөндө келтирилген:

Баалуу металлдын аталышы	Массасы, грамм	Эң жогорку чек, грамм	Салмак боюнча жол берилген ажырымдар, грамм
Алтын куймалар	5500 чейин 5500-30000	5500 30000	0,1 0,2
Күмүш куймалар	20000-32000 32000-60000	32000 60000	1,0 1,0

2. Куймаларды таразага салууда салмак өлчөөчү приборлор көрсөткүчү менен ошол баалуулуктарды эсепке алуу же коштомо документтеринде чагылдырылган мурдагы көрсөткүчтөрү ортосунда салмак боюнча жол берилген чекте аныкталган ажырымдар бухгалтердик китептерде чагылдыруусуз, касса журналында чагылдырылат.

3. Куймаларды таразага салууда салмак өлчөөчү приборлор көрсөткүчү менен ошол баалуулуктарды эсепке алуу же коштомо документтеринде чагылдырылган мурдагы көрсөткүчтөр ортосунда салмак боюнча жол берилген чектен ашык аныкталган ажырымдар тиешелүү салмак ажырымы акты менен таризделүүгө жана бухгалтердик китепте чагылдырылууга тийиш.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 15-ноябрындагы
№ 2019-П-14/56-4-(ПС)

«Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 9-декабрындагы № 76/8 «Кыргыз Республикасындагы банктык төлөм карттар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 9-декабрындагы № 76/8 «Кыргыз Республикасындагы банктык төлөм карттар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Төлөм системалары башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, «Микрофинансылык уюмдардын

ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмесин жана «Банктар аралык процессинг борбору» ЖАКты тааныштырсын.

5. Мамлекеттик тилди өнүктүрүү жана документ менен иш алып баруу бөлүмү ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

6. Токтомдун аткарылышын контролдоо Төлөм системалары башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 15-ноябрындагы
№ 2019-П-14/56-4-(ПС)
токтомуна карата тиркеме

**«Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын
9-декабрындагы № 76/8 «Кыргыз Республикасындагы
банктык төлөм карттар жөнүндө» жобону бекитүү
тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө**

1. «Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 9-декабрындагы № 76/8 «Кыргыз Республикасындагы банктык төлөм карттар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасындагы банктык төлөм карттар жөнүндө» жобонун:

– мамлекеттик тилдеги аталышындагы «Кыргыз Республикасында» деген сөздөр «Кыргыз Республикасындагы» дегенге алмаштырылсын;

– 2-пунктундагы:

– мамлекеттик тилдеги текстинде «Кыргыз Республикасында банктык төлөм карттар жөнүндө» деген сөздөр «Кыргыз Республикасындагы банктык төлөм карттар жөнүндө» дегенге алмаштырылсын;

– «Электрондук документ жана электрондук санариптик кол коюу жөнүндө», «Кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легализациялоого (адалдоого) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү жөнүндө» деген сөздөр «Электрондук кол тамга жөнүндө», «Террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жөнүндө» дегенге алмаштырылсын;

– 5-пунктунда:

– отуз үчүнчү абзацтагы «кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) жана террористтик же экстремисттик иш-аракеттерди каржылоого каршы аракеттенүү боюнча» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана

кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча» дегенге алмаштырылсын;

– кырк үчүнчү абзац төмөнкү редакцияда берилсин:

«Соода-тейлөө ишканасы (ТСП) – бул юридикалык жак же жеке ишкер, ал эквайер менен түзүлгөн келишимге ылайык, товарларды же кызмат көрсөтүүлөрдү төлөө үчүн, карт менен операция ишке ашырылгандыгын тастыктаган документ түзүү менен акча каражаттарын берүү үчүн карттарды кабыл алат. Банктык карттардагы акча каражаттар коммерциялык банктар менен агенттик келишим болгон шартта жана Кыргыз Республикасынын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү маселелери боюнча агенттин карт ээлерин жеңилдетилген шарттарда идентификациялоо жана верификациялоо боюнча тиешелүү чараларды ишке ашыруу жагында мыйзам талаптары сакталган шартта, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген лимиттерге ылайык гана берилиши мүмкүн.»;

– кырк тогузунчу абзацындагы «компьютердик түйүн» деген сөздөр «интернет (мейкиндиги)» дегенге алмаштырылсын;

– төмөнкү мазмундагы абзацтар менен толукталсын:

«Банк эмес финансы-кредит уюмунун кредиттик карты же кредиттик лимити белгиленген карты (мындан ары – БФКУнун кредиттик карты) – банк андан ары жайылтуу үчүн өз кардарлары/ карт ээлери же эмитент менен түзүлгөн кредиттик келишим/каржылоо келишиминин шарттарына ылайык кредиттерди/каржылоону берүү/ төлөө боюнча банктык операцияларды жүргүзүү укугуна Улуттук банктан лицензия/күбөлүк алган банк эмес финансы-кредит уюмдары үчүн чыгарган банктык төлөм карты.;

БФКУнун кредиттик картын пайдалануучу – БФКУ түзүлгөн келишимге жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык БФКУнун кредиттик карттарына акча каражаттарын (кредит/ каржылоо) берген жана ал боюнча төлөөлөрдү кабыл алган кардар (жеке адам/юридикалык жак).;

Банк күркөсү – аралыкта жайгаштырылган жабдууну орнотуу үчүн атайын курулма/жабдуу.»;

– 7-пунктундагы:

«овердрафт менен дебеттик карт (дебеттик-кредиттик) жана кредиттик карт» деген сөздөр «овердрафт менен дебеттик карт (дебеттик-кредиттик), кредиттик карт жана БФКУнун кредиттик карты» дегенге алмаштырылсын;

– 13-пунктунун үчүнчү абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Төмөнкү учурларда карт ээсинин аты-жөнү көрсөтүлбөшү мүмкүн, эгерде:

– банк-эмитентте карт ээсин түздөн-түз идентификациялоодо алдын ала чыгарылган жана колдонуу мөөнөтү чектелген карт (3 жылдан ашпаган);

– БФКУ тарабынан түздөн-түз идентификациялоодо БФКУнун кредиттик карты.

Транзакциялар БФКУнун алдын ала чыгарылган жана кредиттик карттары аркылуу ПИН-кодду жана паролдорду пайдалануу менен төлөм системаларынын катышуучуларынын аралыкта жайгаштырылган жабдуулары жана мобилдик тиркемелери аркылуу өткөрүлөт.

БФКУнун кредиттик карттарын пайдалануучу төлөмдөрдү жана эсептешүүлөрдү алынган кредиттин/каржылоонун максаттуу багытына ылайык жүргүзүүгө укуктуу.»;

– 14-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«БФКУнун кредиттик карттын эсеп ачуусуз акча которуу системасы боюнча толуктоого кредит боюнча карызды чогуу алганда карыздын суммасынан ашпаган суммада, Кыргыз Республикасынын террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарына ылайык кардарды талапка ылайык текшерүү чараларын колдонуу менен төлөө максатында гана уруксат берилет. БФКУнун кредиттик карттын кредиттик келишимде каралгандан башка максаттарда толуктоого жол берилбейт.»;

– 19-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«19. Жыйынтыктап эсептешүү жүргүзүлгөндөн кийин төлөм жаңылыш же санкциясыз катары таанылган учурда, төлөм системасында карт ээсине анын банктык эсебине акча каражаттарын

милдеттүү түрдө кайтаруу жана мындай төлөмдөр боюнча талаш маселелерди андан ары жөнгө салуу боюнча өзүнчө жол-жобо жана БФКУнун кредиттик картын пайдаланган, банктык эсеби жок карт ээлерине акча каражаттарын кайтаруу боюнча өзүнчө жол-жобо каралууга тийиш. Талаш маселени жөнгө салуу мезгилинде акча каражаттарынын талаш жараткан суммасы карт ээсинин банктык эсебинде жана БФКУнун эсептешүү (ссуда) эсебинде блокировкаланышы мүмкүн. Эмитент жана карт ээси, эмитент жана БФКУ жана БФКУнун кредиттик картын пайдалануучулар ортосунда талаш маселелерди чечүү шарттары, мындай операциялар боюнча айыптык санкциялар алардын ортосунда түзүлгөн келишимдерде, ошондой эле тиешелүү төлөм системасынын регламентинде жана иш тартибинде белгиленүүгө тийиш. Карт ээси жана соода-тейлөө ишканалары ортосунда талаш маселелерди чечүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын негизинде ишке ашырылат жана ал системанын эрежелеринин жана келишимдеринин негизинде жөнгө салуу бөлүгү болуп саналбайт.»;

– 24-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«24. Пенсиялар, социалдык жөлөк пулдар жана башка түшүүлөр/ бюджеттик каражаттардан төлөөлөр, ошондой эле 50 пайыздан жогору мамлекеттик катышуу үлүшүнө ээ бюджеттик уюмдардын жана чарба жүргүзүүчү субъектилердин эмгек акысы банк тарабынан эмгек акы долбоорлорунун алкагында «Элкарт» улуттук карты аркылуу гана төлөнүүгө тийиш.»;

– 25-пункт төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«БФКУнун кредиттик карттары банк тарабынан ушул Жобонун 35-1-пунктуна ылайык чыгарылат.»;

– 27-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«27. Карттарды чыгарган банк террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзам талаптарын сактоого милдеттүү.»;

– 29-пункт төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Банк тарабынан БФКУ үчүн чыгарылган кредиттик карттар эмитенттин менчиги болуп саналат, бул банк менен БФКУ ортосунда түзүлгөн келишимде каралууга тийиш. Карттарды андан ары пайдалануу үчүн кардарларга берүү жана колдонуу мөөнөтү

бүткөндөн кийин же тейленбей калган учурда колдонуудан чыгаруу процесси БФКУ тарабынан жүзөгө ашырылат.»;

– 30-пунктта «алдамчылык» деген сөз «санкциясыз» дегенге алмаштырылсын;

– 31-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«31. Келишим түзүүдө эмитент аларды БФКУ террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча мыйзамдарына ылайык идентификациялаган БФКУнун кредиттик карттарын пайдалануучуларды эске албаганда, карт ээлерин «өз кардарыңды бил» принциби боюнча банктык эсеп ачууда колдонулуучу эрежелерге жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык идентификациялоого милдеттүү. БФКУнун кардарынын идентификациялык маалыматтары анын кредиттик картынын номерине байланыштырылууга тийиш.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 31-1-пункт менен толукталсын:

«31-1. Эмитент БФКУ үчүн карттарды чыгарууда Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 25-декабрындагы №606 токтому менен бекитилген «Кардарды талапка ылайык текшерүү тартиби жөнүндө» жобого ылайык, БФКУ менен анын кардарларын талапка ылайык текшерүү жана үчүнчү тараптарга ишеним артуу боюнча келишим түзүүгө тийиш.»;

– 32-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«32. Эмитент жана БФКУ картты берүү жөнүндө өтүнүч катка кол койгонго жана келишим түзгөнгө чейин карт ээсин/БФКУнун кредиттик карттарын пайдалануучуну төмөнкүлөр менен тааныштырууга милдеттүү:

– келишим шарттары;

– картты коопсуз пайдалануу эрежелери;

– сунушталган кызматтар үчүн тарифтер;

– ар бир ишке ашырылган транзакция жөнүндө маалымат алуу, кардардын эсебинен санкциясыз пайдаланууга жол бербөө максатында карттарды блокировкалоо ыкмалары;

- карт ээсинин иш убактысынан тышкары жана дем алыш күндөрү (майрам күндөрү) банк жана БФКУ менен байланышуусу үчүн байланыш маалыматтары;

- БФКУнун кредиттик карттарына акча каражаттарын чегерүү мөөнөтү жана пайыздарды эсептөө учуру жөнүндө (акча каражаттары түшкөн күндөн тартып/карттан акча каражаттарын чыгарган күндөн тартып/товарларды же кызматтарды сатып алууга багытталган акча каражаттарын которгон күндөн тартып);

- кредит дем алыш же майрам күндөрү нак эмес формада төлөнө турган болсо, кредитти төлөө тартиби жөнүндө;

- БФКУнун кредиттик карты жоголгон учурда, БФКУнун же банктын кассасынан акча каражаттарын берүү тартиби жөнүндө;

- жана башка маалымат менен тааныштыруу.

Кардар кат жүзүндө же аралыкта жайгашкан банктык жабдууну пайдалануу аркылуу көрсөтүлгөн маалыматты алгандыгын тастыктайт. Картты коопсуз пайдалануу эрежелери келишимде каралууга же ага кошо тиркелүүгө тийиш.

БФКУнун кардары көрсөтүлгөн маалыматты алгандыгын кат жүзүндө тастыктоого тийиш. Картты коопсуз пайдалануу эрежелери келишимде каралууга же ага кошо тиркелүүгө тийиш.»;

- 33-пунктунун 8-пунктчасындагы «алдамчылык» деген сөз «санкциясыз» дегенге алмаштырылсын;

- Жобо төмөнкү мазмундагы 33-1-пункт менен толукталсын:

«33-1. БФКУнун кредиттик карттарын берүүдө карттар боюнча кызматтарды сунуштоого тиешелүү төмөнкү милдеттүү шарттар БФКУнун картын пайдалануучу менен түзүлгөн келишимде чагылдырылууга тийиш:

1) БФКУнун кредиттик картын пайдалануучу жөнүндө жеке маалыматтар (аты-жөнү, паспорттук маалыматтар (же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык инсандыгын тастыктаган башка документте көрсөтүлгөн маалыматтар));

2) БФКУнун өз кардарлары алдында БФКУнун кредиттик карты менен операциялар боюнча укуктары, милдеттери жана жоопкерчилиги;

3) БФКУнун кредиттик картын пайдалануучу төлөөгө тийиш болгон комиссиялык төлөмдүн түрлөрү жана өлчөмү, ошондой эле тарифтердин өзгөртүлүшү, картты колдонуу мөөнөтү же картты пайдалануунун башка шарттары, жаңы продукттар жөнүндө маалымдоо тартиби жана башка маалымат;

4) картты пайдалануучулардын коопсуздугун сактоо боюнча негизги талаптар (ПИН-кодду пайдалануу, лимиттер, карт жоголгон же уурдалган учурдагы иш-аракеттер);

5) БФКУга карт жоголгондугу, уурдалгандыгы же ыйгарым укугу жок адам тарабынан пайдаланылгандыгы тууралуу фактыны маалымдоо жол-жобосу;

6) карт жоголгон, уурдалган же ыйгарым укугу жок адам тарабынан пайдаланылган, анын ичинде алдамчылык операцияларына жол берилген учурларда жоопкерчиликти тараптар ортосунда бөлүштүрүү;

7) БФКУнун картын блокировкалоо жана колдонуудан чыгаруу шарттары;

8) коопсуздук жол-жоболорун же келишимдин башка шарттарын бузууга жол берилген учурларда тараптар ортосунда тобокелдиктерди жана жоопкерчиликти бөлүштүрүү;

9) талаш маселелерди/даттанууларды кароо тартиби;

10) келишимди токтотуу жана БФКУнун кредиттик картын жокко чыгаруу тартиби;

11) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык кошумча шарттар.»;

– Жобо төмөнкү мазмундагы 35-1-пункт менен толукталсын:

«35-1. БФКУнун картын берүүдө, акча каражаттары (кредит) кредиттик карттарды эмиссиялоо жана жайылтуу боюнча келишим шарттарына ылайык, тейлөөчү банк тарабынан анда ачылган БФКУнун эсептешүү (ссуда боюнча) эсебинен каражаттарды дебеттөө аркылуу берилет.

БФКУнун картын пайдалануучунун банктык эсебине акча каражаттарын чегерүүнү пайдалануусуз БФКУнун картына кредиттин түшкөндүгүнүн тастыктамасы катары макулдук берилген кредит суммасына БФКУ тарабынан кредиттик лимит ачуу саналат.

Кредитти чегерүү, кредиттик лимитти ачуу жана ордун жабуу тартиби/мөөнөтү БФКУ менен анын кардарынын ортосунда түзүлгөн кредиттик келишимге ылайык ишке ашырылат.»;

– 36-пунктундагы «терроризмди каржылоого жана акчанын изин жашырууга каршы аракеттенүү боюнча» деген сөздөр «террористтик ишти каржылоого жана кылмыштуу кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү боюнча» дегенге алмаштырылсын;

– 40-пунктунун:

– 1-пунктчасындагы «келишимде каралган өз милдеттенмелерин аткарбаса» деген сөздөр «же БФКУ келишимде каралган карттарды чыгаруу жана аларды андан ары жайылтуу шарттарын сактабаса» деген сөздөр менен толукталсын;

– жетинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«Картты тейлөө бир тараптуу негизде токтотулган учурда эмитент/БФКУ ал тууралуу келишимде каралган тартипте карт ээсине/БФКУнун кредиттик картын пайдалануучуга маалымдоого тийиш.»;

– 42-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«42. Эмитентке/БФКУга билдирүү жана карт ээси/БФКУнун кредиттик картын пайдалануучунун карттын жоголгондугу, уурдалгандыгы жана санкциясыз пайдаланылгандыгы тууралуу өтүнүч кат берүү мөөнөттөрү жана ыкмалары келишим шарттарында белгиленет. Өтүнүч каттын өз убагында берилишине карт ээси/БФКУнун кредиттик картын пайдалануучу жоопкерчиликтүү болуп саналат. Бул өтүнүч кат берилген учурдан тартып, жоготулган же уурдалган банктык картты пайдалануу менен ишке ашырылган операциялар боюнча жоопкерчилик эмитентке жүктөлөт.»;

– 43-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«43. Эмитент төмөнкү учурларда банктык карт ээлери жана БФКУ алдында жоопкерчилик тартпайт:

– эгерде карт ээси/БФКУнун кредиттик картын пайдалануучу алардын ортосунда түзүлгөн келишимдерде каралган картты жана ПИН-кодду пайдалануу эрежелерин жана жол-жоболорун бузууга жол берсе;

– карт ээси/БФКУ/БФКУнун кредиттик картын пайдалануучу тарабынан укукка жатпаган иш-аракеттерге жол берилген учурда.

Кандай болбосун талаш жагдайларда эмитент карт ээсинин талабы боюнча, төлөм системасынын процессинг борборун кошо алганда, карт ээсинин эсебинен акча каражаттарынын чыгарылгандыгынын укук ченемдүүлүгүн тастыктоо үчүн ишке ашырылган транзакциялар боюнча толук маалыматты сунуштоого тийиш.

БФКУнун кредиттик карттын пайдалануучу менен талаш жагдайлар келип чыккан учурда БФКУнун кредиттик карттын пайдалануучунун талабы боюнча банк-эмитент БФКУнун макулдугу боюнча өз кардарына, анын ичинде төлөм системасынын процессинг борборунан ошол карт аркылуу ишке ашырылган транзакциялар боюнча толук маалыматты сунуштоого тийиш.

Бул талап магнит тилкеси менен карт аркылуу ишке ашырылган операцияларга жана көп факторлуу аутентификация менен корголбогон электрондук коммерция боюнча операцияларга таркатылбайт.»;

- 53-пунктунун он экинчи жана он үчүнчү абзацтарында «алдамчылык» деген сөз «санкциясыз» дегенге алмаштырылсын;
- Жобого карата 3-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

**«Кыргыз Республикасында
банктык төлөм карттар
жөнүндө» жобого карата
3-тиркеме**

Аралыкта жайгаштырылган жабдуулар реестри жөнүндө

ОТЧЕТ

Банктын аталышы: _____

Банктын ИНН: _____

Банктын ОКПО: _____

20__-жылдын «__» _____ карата абал боюнча

№	Аралыкта жайгаштырылган жабдуунун түрү	Аралыкта жайгаштырылган жабдуунун ID	Жабдуунун аралыкта жайгашкан орду						Аралыкта жайгаштырылган жабдуулар менен тейлеген төлөм системасынын аталышы	Валютасы	Пайдалануу мезгил аралыгы
			Жайгашкан орду	Областы	Району	Айыл аймагы	Шаар/шаар тибиндеги кыштак / айыл	Көчөсү			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Башкарманын төрагасы (кол тамгасы, мөөрү)

Кол тамгасынын чечмелениши

Аралыкта жайгаштырылган жабдуулар реестри боюнча отчетту толтуруу эрежеси

1. Аралыкта жайгаштырылган жабдуулар реестринде алардын так жайгашкан ордун жана ошол жабдуу тууралуу кыскача маалыматты көрсөтүү менен төлөм карты аркылуу, ошондой эле төлөм картын пайдалануусуз (төлөм терминалдарын) кардардын банктык эсебинен аралыктан пайдалануусун камсыз кылган аралыкта орнотулган жабдуулар жөнүндө маалымат чагылдырылат.

2. «Аралыкта жайгаштырылган жабдуунун түрү» деген 2-тилкеде жабдуунун түрү көрсөтүлөт: POS-терминал-соода-тейлөө ишканалары, POS-терминал-нак акча берүүчү пункту, cash-in-терминал, cash out банкомат, cash out + cash-in банкомат, виртуалдуу POS-терминал, mPOS жана башка аралыкта жайгаштырылган жабдуу.

3. «Аралыкта жайгаштырылган жабдуунун ID» деген 3-тилкеде банктардын катталган номерлерине ылайык жабдуулардын идентификациялык номерлери көрсөтүлөт.

4. «Жайгашкан орду» деген 4-тилкеде жабдуу жайгашкан жердин аталышы көрсөтүлөт (соода-тейлөө ишканалары, уюм, ж.б.). Виртуалдуу POS-терминалдар (V-POS) үчүн веб-дареги көрсөтүлөт.

5. «Областы» деген 5-тилкеде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин «Административдик аймактык бирдиктер классификатору – СОАТЕ» маалымдамасына ылайык Кыргыз Республикасынын областынын аталышы көрсөтүлөт.

6. «Району» деген 6-тилкеде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин «Административдик аймактык бирдиктер классификатору – СОАТЕ» маалымдамасына ылайык Кыргыз Республикасынын районунун аталышы көрсөтүлөт.

7. «Айыл аймагы» деген 7-тилкеде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин «Административдик аймактык бирдиктер классификатору – СОАТЕ» маалымдамасына ылайык Кыргыз Республикасынын районунун айыл аймагынын аталышы көрсөтүлөт.

8. «Шаар/шаар тибиндеги кыштак/айыл» деген 8-тилкеде Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин «Административдик аймактык бирдиктер классификатору – СОАТЕ» маалымдамасына ылайык шаардын, райондук борборлордун, шаар тибиндеги кыштактын, айылдын аталышы көрсөтүлөт.

9. «Көчөсү» деген 9-тилкеде көчөнүн аталышы көрсөтүлөт. Эгерде жабдуулар белгилүү бир дареги жок жерлерде орнотулса (көчөнүн аталышы, №), «Жайгашкан орду» деген 4-тилкеде кеңири маалымат, б.а. уюмдун, анын түзүмдүк бөлүмүнүн, ж.б. аталышы көрсөтүлөт.

10. «Аралыкта жайгаштырылган жабдуулар менен тейлеген төлөм системасынын аталышы» деген 10-тилкеде ошол жабдуу аркылуу тейлеген төлөм системасынын аталышы көрсөтүлөт (Элкарт, VISA, MasterCard, UnionPay, ж.б.).

11. «Валютасы» деген 11-тилкеде ошол жабдуу аркылуу берилүүчү же кабыл алынуучу валютанын коду (KGS, USD, EUR ж.б.) көрсөтүлөт.

12. «Пайдалануу мезгил аралыгы» деген 12-тилкеде ошол жабдуудан пайдалануу убактысы/мезгил аралыгы көрсөтүлөт.

Отчетко киргизилген өзгөртүүлөр (банктык жабдууну орнотуу/алып салуу жана ордун которуу) боюнча маалымат чагылдырылган коштомо кат тиркелүүгө тийиш.

Отчеттор/билдирүүлөр Улуттук банк тарабынан белгиленген формада жана мөөнөттө сунушталууга тийиш. Коммерциялык банктар ушул Жобонун бардык шарттарынын жана талаптарынын

так сакталышы, ошондой эле өз учурунда жана так маалыматтын сунушталышы үчүн жоопкерчилик тартат.»;

– «Кыргыз Республикасында банктык төлөм карттар жөнүндө» жобого карата 4-тиркеме күчүн жоготкон катары таанылсын.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 25-ноябрындагы
№ 2019-П-07/58-2-(ДКП)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 24, 28 жана 68-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банктын эсептик чени жылдык 4,25 пайыз өлчөмүндө белгиленсин.
2. Токтом 2019-жылдын 26-ноябрынан тартып күчүнө кирет.
3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматтын Улуттук банктын расмий интернет-сайтында, токтом кабыл алынган күндөн тартып бир жумуш күнү ичинде жарыялышын камсыз кылсын.
4. Токтомдун аткарылышын контролдоо Экономика башкармалыгын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 11-декабрындагы
№ 2019-П-13/62-1-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 21-декабрындагы № 55/3 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкында коммерциялык банктарды жана финансы-кредит уюмдарын кассалык тейлөө жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 68-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 21-декабрындагы № 55/3 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкында коммерциялык банктарды жана финансы-кредит уюмдарын кассалык тейлөө жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна сунушталган өзгөртүүлөр киргизилсин (тиркелет).

2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интнет сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Нак акча менен иш алып баруу башкармалыгы токтом менен коммерциялык банктарды, банк эмес финансы-кредит уюмдарын, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Нак акча менен иш алып баруу башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

А. Тезекбаева

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 11-декабрындагы
№2019-П-13/62-1-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын
2007-жылдын 21-декабрындагы № 55/3 «Кыргыз
Республикасынын Улуттук банкында коммерциялык банктарды
жана финансы-кредит уюмдарын кассалык тейлөө жөнүндө»
нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөр**

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2007-жылдын 21-декабрындагы № 55/3 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкында коммерциялык банктарды жана финансы-кредит уюмдарын кассалык тейлөө жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогорудагы токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкында коммерциялык банктарды жана финансы-кредит уюмдарын кассалык тейлөө жөнүндө» нускоонун:

- «Жалпы жоболор» преамбуласынын биринчи абзацындагы «финансы-кредит уюмдарынан» сөздөрү «, ошондой эле эл аралык-финансы уюмдарынан» деген сөздөр менен толукталсын;

- 1.3-пунктунун экинчи абзацындагы «мекемелеринин» деген сөзү алынып салынсын;

- 1.8-пунктунун экинчи абзацындагы «коммерциялык» жана «жана башка кардарларды» деген сөздөр алынып салынсын;

- 2.6-пунктундагы «коммерциялык» деген сөзү алынып салынсын;

- 2.8.2-пунктунун бешинчи абзацындагы «коммерциялык» деген сөзү алынып салынсын;

- 3.1-пунктунун экинчи абзацындагы «- коммерциялык банктардын башкы мекемелери» деген сөздөрү алынып салынсын;

- 3.4-пунктунун биринчи абзацынын экинчи сүйлөмүндөгү «коммерциялык» деген сөзү алынып салынсын;

- 3.6-пунктунун биринчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банктардын материалдык-жооптуу адамдары инкассаторлордон баалуулуктарды тизмекте (опись) көрсөтүлгөн банкноттордун жана монеталардын саны, суммасы жана наркы боюнча кабыл алат»;

- 3.7-пунктундагы «коммерциялык» деген сөзү алынып салынсын;

- 3.8-пунктунун биринчи сүйлөмү төмөнкү редакцияда берилсин:

«Банктар Улуттук банктын Нак акча менен иш алып баруу башкармалыгына операциялык кассаларды нак акчалар менен толуктоого билдирмени, акча которуучу күндөн мурунку күнү саат 16.00гө чейин банктын корреспонденттик эсебинен толуктоо суммасын алып салууга төлөм тапшырмасы менен чогуу бир мезгилде беришет».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

720001, Бишкек ш., Чүй проспекти, 168
2019-жылдын 11-декабрындагы
№2019-П-10/62-3-(НПА)

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, банктар жана банк иштери жөнүндө» мыйзамынын 17, 20 жана 68-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына сунушталган өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) киргизилсин:

– Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтому;

– Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 30-мартындагы № 20/4 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырышкан банктардын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жобону бекитүү жөнүндө» токтому.

2. Юридика башкармалыгы:

– токтомдун Улуттук банктын расмий интернет-сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;

– расмий жарыялангандан кийин токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом 2020-жылы 1-январынан тартып күчүнө кирет.

4. Финансы статистикасы жана маалымдоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн тааныштырсын.

5. Токтомдун аткарылышын контролдоо Финансы статистикасы жана маалымдоо башкармалыгынын ишин тескөөгө алган Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын мүчөсүнө жүктөлсүн.

Төраганын милдетин аткаруучу

А. Тезекбаева

Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2019-жылдын 11-декабрындагы
№2019-П-10/62-3-(НПА)
токтомуна карата тиркеме

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым
ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөр**

1. Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 25-августундагы № 26/5 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогорудагы токтом менен бекитилген «Мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчет жөнүндө» жобонун:

– 2-тиркемесинин:

29-бөлүгүнүн:

– «29.В Мезгилдин акырына карата эсептешүү жана депозит эсептериндеги каражаттар калдыгы» деген бөлүкчө төмөнкү редакцияда берилсин:

«

20__-жылдын «__» _____
 карата абат боюнча
 мезгил-мезгили менен берилүүчү
 регулятордук банкттык отчет

29-бөлүк. Депозиттер, кредиттер жана колдонулган пайыздык чендер тууралуу отчет
В. Мезгилдин акырына карата эсептешүү жана депозит эсептериндеги каражаттар калдыгы

№	Депозиттердин түрү	ВАЛЮТА	Эсептешүү эсептери		Талап боюнча төлөнүүчү депозиттер		Төлөөгө чейинки мөөнөт												Жыйынтыгында	
			Сумма	Чен	Сумма	Чен	0 - 1 ай		1 - 3 ай		3 - 6 ай		6 - 12 ай		1 жылдан 3 чейин		3 жылдан ашкан		Сумма	Чен
							Сумма	Чен	Сумма	Чен	Сумма	Чен	Сумма	Чен	Сумма	Чен	Сумма	Чен		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Юридикалык жактардын (ФКУлардан тышкары) депозиттери	улуттук																		
		чет өлкө																		
2	Жеке адамдардын депозиттери	улуттук																		
		чет өлкө																		
3	Башка ФКУлардын депозиттери	улуттук																		
		чет өлкө																		
4	Мамлекеттик органдардын депозиттери	улуттук																		
		чет өлкө																		
5	Резидент эмес юридикалык жактардын депозиттери	улуттук																		
		чет өлкө																		
6	Резидент эмес жеке адамдардын депозиттери	улуттук																		
		чет өлкө																		
7	Резидент эмес башка ФКУлардын депозиттери	улуттук																		
		чет өлкө																		
8	ЖЫЙЫНТЫГЫНДА	улуттук																		
		чет өлкө																		
9	БАРДЫГЫ БОЛУП	улуттук																		
		чет өлкө																		

(МИҢ,СОМ/%)

»;
 – «29. Г Бир мезгил ичинде кабыл алынган депозиттер» деген бөлүкчө төмөнкү редакцияда берилсин:

« _____ »
 банктын аталышы
 20 ____-жылдын
 « ____ » _____ карата
 абал боюнча мезгил-мезгили
 менен берилүүчү регулятивдик
 банктык отчет

Г. Бир мезгил ичинде кабыл алынган депозиттер

(млн. сом/%)

№	Депозиттердин түрү	ВАЛЮ-ТАСЫ	Талап боюнча төлөнүүчү депозиттер		Мөөнөткө кабыл алынган												Жыйын-тыгында		
			Сумма	Чен	0 - 1 ай	1 - 3 ай	3 - 6 ай	6 - 12 ай	1 жылдан 3 жылга чейин		3 жылдан ашкан		Сумма	Чен					
					Сумма	Чен	Сумма	Чен	Сумма	Чен	Сумма	Чен							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Юридикалык жактардын (ФКУлардан тышкары) депозиттери	улуттук чет өлкө																	
2	Жеке адамдардын депозиттери	улуттук чет өлкө																	
3	Башка ФКУлардын депозиттери	улуттук чет өлкө																	
4	Мамлекеттик бийлик органдарынын депозиттери	улуттук чет өлкө																	

банктын аталышы

банктын коду

20 ____-жылдын

« ____ » _____

карата абал боюнча

мезгил-мезгили менен

берилүүчү

регулятивдик банктык отчет

36-бөлүк. Активдер, милдеттенмелер жана капитал жөнүндө күндөлүк отчет

(МУҢ СОМ)

Көрсөткүч коду	Көрсөткүчтүн аталышы	Бардыгы болуп	Анын ичинде	
			Улуттук валютада	Чет өлкө валютасында
1000	АКТИВДЕР, бардыгы болуп			
1001	Банкоматтардагы нак акча каражаттары			
1002	Филиалдардын кассаларындагы жана сактык кассаларындагы нак акча каражаттары			
1003	Терминалдардагы нак акча каражаттары			
1011	Кассадагы нак акча каражаттары			
1012	Жолдо келе жаткан нак акча каражаттары			
1013	Улуттук банктагы корреспонденттик эсеп			
1014	Банк-резидент эместердеги корреспонденттик эсептер			
1015	Баалуу металлдар			
1016	Банктардагы чет өлкө валютасындагы корреспонденттик эсептер			
1017	Улуттук банктагы жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
1018	Банктардагы жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
1019	Банктардагы жана башка финансы-кредит уюмдарындагы – резидент эместердеги жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
1021	Улуттук банктагы депозиттер			
1022	Банктардагы депозиттер			
1023	Башка финансы-кредит уюмдарындагы депозиттер			
1024	Банктардагы жана башка финансы-кредит уюмдарындагы-резидент эместердеги депозиттер			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

1031	Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү бийлик органдары тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1032	Улуттук банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1033	Коммерциялык уюмдар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1034	Резидент эместер тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1035	Банктар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1041	Резиденттердин баалуу кагаздарынын адилеттүү наркын корректировкалоо			
1042	Резидент эместердин баалуу кагаздарынын адилеттүү наркын корректировкалоо			
1051	Улуттук банк менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1052	Банктар аралык РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1053	Башка кардар-резиденттер менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1054	Резидент эместер менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1055	Башка финансы-кредит уюмдары менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1061	Банктарга кредиттер			
1062	Башка финансы-кредит уюмдарына кредиттер			
1063	Коммерциялык уюмдарга кредиттер			
1064	Коммерциялык эмес уюмдарга кредиттер			
1065	Жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге кредиттер			
1066	Банк-резидент эместерге кредиттер			
1067	Резидент эмес юридикалык жактарга кредиттер			
1068	Башка финансы-кредит уюмдары-резидент эместерге кредиттер			
1069	Резидент эмес жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге кредиттер			
1071	Коммерциялык уюмдарга кредиттер боюнча дисконт			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

1072	Коммерциялык эмес уюмдарга кредиттер боюнча дисконт			
1073	Жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге кредиттер боюнча дисконт			
1074	Резидент эмес юридикалык жактарга кредит боюнча дисконт			
1075	Резидент эмес жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге кредит боюнча дисконт			
1081	Инвестициялар жана банктарга финансылык катышуулар			
1082	Инвестициялар жана башка финансы-кредит уюмдарына финансылык катышуулар			
1083	Инвестициялар жана финансылык эмес уюмдарга финансылык катышуулар			
1091	Улуттук банкта депозиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1092	Банктарда депозиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1093	Башка финансы-кредит уюмдарда депозиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1094	Банктарда жана башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместерде депозиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1095	Улуттук банктагы жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1096	Банктардагы жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1097	Банктардагы жана башка финансы-кредит уюмдарындагы – резидент эместердеги жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1101	Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү бийлик органдары тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1102	Улуттук банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1103	Коммерциялык уюмдар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

1104	Резидент эместер тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1105	Банктар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1111	Улуттук банк менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1112	Банктар аралык РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1113	Башка кардар-резиденттер менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1114	Резидент эместер менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1115	Башка финансы-кредит уюмдары менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1121	Банктарга кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1122	Башка финансы-кредит уюмдарына кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1123	Коммерциялык уюмдарга кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1124	Коммерциялык эмес уюмдарга кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1125	Жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1126	Банк-резидент эместерге кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1127	Резидент эмес юридикалык жактарга кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1128	Башка финансы-кредит уюмдары-резидент эместерге кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1129	Резидент эмес жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге кредиттер боюнча алууга чегерилген пайыздар			
1131	Баалуу кагаздар боюнча алууга дивиденддер			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

1132	Чегерилген комиссиялык кирешелер			
1141	Позициялык эсеп			
1142	Чет өлкө/улуттук валютасын жана баалуу металлдарды бүткөрүлбөгөн спот-сатып алуулар			
1143	Улуттук банк менен операциялар боюнча своп-позиция			
1144	Банктар менен операциялар боюнча своп-позиция			
1145	Башка кардарлар менен операциялар боюнча своп-позиция			
1146	Резидент эместер менен операциялар боюнча своп-позиция			
1147	Башка финансы-кредит уюмдары менен операциялар боюнча своп-позиция			
1148	Башка туунду финансылык инструменттер			
1149	Резидент эместер менен башка туунду финансылык инструменттер			
1151	Кредиттер жана лизингдер боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана кеткен чыгымдардын ордун жабууга кам			
1152	Кредиттерден жана лизингдерден айырмаланган башка активдер боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана кеткен чыгымдардын ордун жабууга кам			
1153	Негизги каражаттар			
1154	Материалдык эмес активдер			
1155	Башка активдер			
2000	МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР, бардыгы болуп			
2010	Банктардын чет өлкө валютасында эсептешүү (лоро) эсептери			
2011	Башка финансы-кредит уюмдарынын эсептешүү эсептери (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары)			
2012	Коммерциялык уюмдардын эсептешүү эсептери			
2013	Коммерциялык эмес уюмдардын эсептешүү эсептери			
2014	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү эсептери			
2015	Банк-резидент эместердин эсептешүү (лоро) эсептери			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2016	Резидент эмес юридикалык жактардын эсептешүү эсептери			
2017	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун эсептешүү эсептери			
2018	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин эсептешүү эсептери			
2019	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү эсептери			
2021	Банктардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2022	Башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары)			
2023	Коммерциялык уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2024	Коммерциялык эмес уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2025	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2026	Банк-резидент эместердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2027	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2028	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2029	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2030	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери			
2031	Банктардын мөөнөттүү депозиттери			
2032	Башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү депозиттери (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары)			
2033	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү депозиттери			
2034	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү депозиттери			
2035	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү депозиттери			
2036	Банк-резидент эместердин мөөнөттүү депозиттери			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2037	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү депозиттери			
2038	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун мөөнөттүү депозиттери			
2039	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин мөөнөттүү депозиттери			
2040	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү депозиттери			
2041	Кыргыз Республикасынын Казыналыгынын эсептери			
2042	Кыргыз Республикасынын Социалдык фондусунун эсептери			
2043	Кыргыз Республикасынын Социалдык фондусунун депозиттери			
2044	Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин депозиттери			
2045	Жергиликтүү бийлик органдарынын депозиттери			
2046	Башка Өкмөттүк мекемелердин депозиттери			
2047	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана жергиликтүү бийлик органдарынын кредиттери			
2050	Банктар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
2051	Улуттук банк менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2052	Банктар аралык РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2053	Башка кардарлар менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2054	резидент эместер менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2055	Башка финансы-кредит уюмдары менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2061	Улуттук банктын кредиттери			
2062	Банктардын кредиттери			
2063	Башка финансы-кредит уюмдарынын кредиттери			
2064	Резидент эместердин кредиттери			
2070	Чет өлкө валютасында банктардын эсептешүү (лоро) эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2071	Башка финансы-кредит уюмдарынын (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары) эсептешүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2072	Коммерциялык уюмдардын эсептешүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2073	Коммерциялык эмес уюмдардын эсептешүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2074	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2075	Банк-резидент эместердин эсептешүү (лоро) эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2076	Резидент эмес юридикалык жактардын эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2077	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун эсептешүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2078	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин эсептешүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2079	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2081	Банктардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2082	Башка финансы-кредит уюмдарынын (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары) талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2083	Коммерциялык уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2084	Коммерциялык эмес уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2085	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2086	Банк-резидент эместердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2087	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2088	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2089	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2090	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү депозиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2091	Банктардын мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2092	Башка финансы-кредит уюмдарынын (Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунан тышкары) мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2093	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2094	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2095	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2096	Банк-резидент эместердин мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2097	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү депозиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2098	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2099	Башка финансы-кредит уюмдар-резидент эместердин мөөнөттүү депозиттер боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2100	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү депозиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2101	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн депозиттери жана кредиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2102	Жергиликтүү бийлик органдарынын депозиттери жана кредиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2110	Банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2111	Улуттук банк менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2112	Банктар аралык РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2113	Башка кардар-резиденттер менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2114	Резидент эместер менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2115	Башка финансы-кредит уюмдары менен РЕПО-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2121	Улуттук банктын кредиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2122	Банктардын кредиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2123	Башка финансы-кредит уюмдарынын кредиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2124	Резидент эместердин кредиттери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздар			
2131	Төлөөгө дивиденддер			
2132	Чегерилген комиссиялык чыгашалар			
2141	Чет өлкө/улуттук валютасын жана баалуу металлдарды бүткөрүлбөгөн спот-сатуулар			
2142	Улуттук банк менен операциялар боюнча своп-позиция			
2143	Банктар менен операциялар боюнча своп-позиция			
2144	Башка кардарлар менен операциялар боюнча своп-позиция			
2145	Резидент эместер менен операциялар боюнча своп-позиция			
2146	Башка финансы-кредит уюмдары менен операциялар боюнча своп-позиция			
2147	Башка туунду финансылык инструменттер			

2148	Резидент эместер менен башка туунду финансылык инструменттер			
2210	Банктардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2211	Башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2212	Коммерциялык уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2213	Коммерциялык эмес уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2214	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2215	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2216	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2217	Резидент эмес банктардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2218	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2220	Банктардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2221	Башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2222	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2223	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2224	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2225	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			

2226	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2227	Резидент эмес банктардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2228	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери			
2230	Банктардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2231	Башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2232	Коммерциялык уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2233	Коммерциялык эмес уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2234	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2235	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2236	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2237	Резидент эмес банктардын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2238	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2240	Банктардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			

2241	Башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2242	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2243	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2244	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө кошуп эсептелинген пайыздар			
2245	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2246	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2247	Резидент эмес банктардын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2248	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү жеке белгилери көрсөтүлбөгөн металл эсептери боюнча төлөөгө чегерилген пайыздары			
2900	Башка милдеттенмелер			
3000	КАПИТАЛ, бардыгы болуп			
3001	Капиталдын эсептери			
3002	Банктын келечектеги муктаждыктары үчүн камдар			
3003	Бөлүштүрүлбөгөн пайда			
3004	Өтүп жаткан мезгил ичиндеги пайда/чыгым			
3005	Кайра баалоо эсептери			
4000	БАЛАНСТАН ТЫШКАРКЫ МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР, бардыгы болуп			
4010	Валюталар боюнча позициялык эсеп			

».

2. Улуттук банк Башкармасынын 2011-жылдын 30-мартындагы N 20/4 «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырышкан банктардын мезгил-мезгили

менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жобону бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогорудагы токтом менен бекитилген «Ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды жүзөгө ашырышкан банктардын мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик отчету жөнүндө» жобонун:

– 2-тиркемесинин:

«ТАРТЫЛГАН ЖАНА ЖАЙГАШТЫРЫЛГАН АКЧА КАРАЖАТТАРЫ ЖАНА ПАЙДАЛАНУУДАГЫ СЫЙ АКЫ/КОШУЛГАН БААЛАР ЖӨНҮНДӨ ОТЧЕТ» 24-БӨЛҮГҮНҮН:

– «В. Бир мезгилдин акырына карата кардарлардын эсептериндеги акча каражаттарынын калдыгы» деген бөлүкчө төмөнкү редакцияда берилсин:

«

20___жылдын «___»
 карата абал боюнча
 мезгил-мезгили менен берилүүчү
 регулятивдик банктык отчет

банктын аталышы

**24-БӨЛҮК. ТАРТЫЛГАН ЖАНА ЖАЙГАШТЫРЫЛГАН АКЧА КАРАЖАТТАРЫ ЖАНА
 ПАЙДАЛАНУУДАГЫ СЫЙ АКЫ/КОШУЛГАН БААЛАР ЖӨНҮНДӨ ОТЧЕТ**

В. Бир мезгилдин акырына карата кардарлардын эсептериндеги акча каражаттарынын калдыгы

(млн сом%)

№	Кардарлардын эсептери	ВАЛЮТАСЫ	Эсептешүү эсеп-тепери		Талап боюнча төлөнүүчү эсеп-тепери 0 - 1 ай		ОРДУН ЖАБУУГА ЧЕЙИНКИ МӨӨНӨТ						Жыйынтыгы								
			Сумма	Сыймакы	Сумма	Сыймакы	0 - 1 ай	1 - 3 ай	3 - 6 ай	6 - 12 ай	1 жыл-дан 3 жылга чейин	3 жыл-дан ашык	Сумма	Сыймакы							
			Сумма	Сыймакы	Сумма	Сыймакы	Сумма	Сыймакы	Сумма	Сыймакы	Сумма	Сыймакы	Сумма	Сыймакы							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1	Юридикалык жактардын эсептериндеги (ФКУдан тышкары) акча каражаттары	улуттук валютада чет өлкө валютасында																			
2	Жеке адамдардын эсептериндеги акча каражаттары	улуттук валютада чет өлкө валютасында																			

банктын аталышы _____

20__-жылдын

«__» _____

карата абал боюнча
мезгил-мезгили менен
берилүүчү
регулятивдик банктык отчет

**24-БӨЛҮК. ТАРТЫЛГАН ЖАНА ЖАЙГАШТЫРЫЛГАН
АКЧА КАРАЖАТТАРЫ ЖАНА ПАЙДАЛАНУУДАГЫ СЫЙ
АКЫ/КОШУЛГАН БААЛАР ЖӨНҮНДӨ ОТЧЕТ**

Г. Бир мезгил ичинде кардарлардын эсептерине каражаттардын түшүүсү

(миң сом/%)

№	Кардарлардын эсептери	ВАЛЮТА-СЫ	КАБЫЛ АЛУУ МӨӨНӨТҮ														Жыйынтыгында		
			Талап боюнча төлөнүүчү эсептер		0 - 1 ай		1 - 3 ай		3 - 6 ай		6 - 12 ай		1 лдан 3 жылга чейин		3 жылдан ашык				
			сумма	сыймакы	сумма	сыймакы	сумма	сыймакы	сумма	сыймакы	сумма	сыймакы	сумма	сыймакы	сумма	сыймакы	сумма	сыймакы	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Юридикалык жактардын эсептериндеги акча каражаттары (ФКУдан тышкары)	улуттук валютада																	
	чет өлкө валютасында																		
2	Жеке адамдардын эсептериндеги акча каражаттары	улуттук валютада																	
	чет өлкө валютасында																		
3	Башка ФКУлардын эсептериндеги акча каражаттары	улуттук валютада																	
	чет өлкө валютасында																		

_____ банктын аталышы
_____ банктын коду

20 ____-жылдын « ____ » _____ карата абал боюнча мезгил-мезгили менен берилүүчү регулятивдик банктык отчет

28-БӨЛҮК. Активдер, милдеттенмелер жана капитал жөнүндө күндөлүк отчет

(миң сом)

Көрсөткүчтүн коду	Көрсөткүчтүн аталышы	Бардыгы болуп	анын ичинде	
			улуттук валютада	чет өлкө валютасында
1000	АКТИВДЕР, бардыгы болуп			
1001	Банкоматтардагы нак акча каражаттары			
1002	Филиалдардын кассаларындагы жана сактык кассаларындагы нак акча каражаттары			
1003	Терминалдардагы нак акча каражаттары			
1011	Кассадагы нак акча каражаттары			
1012	Жолдо келе жаткан нак акча каражаттары			
1013	Улуттук банктагы корреспонденттик эсеп			
1014	Банк-резидент эместердеги корреспонденттик эсептер			
1015	Баалуу металдар			
1016	Банктардагы чет өлкө валютасындагы корреспонденттик эсептер			
1021	Улуттук банктагы эсептердеги акча каражаттар			
1022	Банктардагы эсептердеги акча каражаттар			
1023	Башка финансы-кредит уюмдарындагы эсептердеги акча каражаттар			
1024	Банктардагы жана башка финансы-кредиттик уюмдарындагы резидент эмес эсептердеги акча каражаттар			
1031	Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү бийлик органдары тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1032	Улуттук банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1033	Коммерциялык уюмдар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1034	Резидент эместер тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
1035	Банктар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			

1041	Резиденттердин баалуу кагаздарынын накта наркын корректировкалоо			
1042	Резидент эместердин баалуу кагаздарынын накта наркын корректировкалоо			
1051	Улуттук банк менен репо-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1052	Банктар аралык репо-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1053	Башка кардар-резиденттер менен репо-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1054	Резидент эместер менен репо-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1055	Башка финансы-кредит уюмдары менен репо-келишимдери боюнча сатылып алынган баалуу кагаздар			
1061	Банктарды каржылоо			
1062	Башка финансы-кредит уюмдарын каржылоо			
1063	Коммерциялык уюмдарды каржылоо			
1064	Коммерциялык эмес уюмдарды каржылоо			
1065	Жеке адамдарды жана жеке ишкерлерди каржылоо			
1066	Резидент эмес-банктарды каржылоо			
1067	Резидент эмес юридикалык жактарга берилген каржылоо			
1068	Башка резидент эмес-финансы-кредит уюмдарына берилген каржылоо			
1069	Резидент эмес жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге берилген каржылоо			
1071	Коммерциялык уюмдарды каржылоо боюнча дисконт			
1072	Коммерциялык эмес уюмдарды каржылоо боюнча дисконт			
1073	Жеке адамдарды жана жеке ишкерлерди каржылоо боюнча дисконт			
1074	Резидент эмес юридикалык жактарга берилген каржылоо боюнча дисконт			
1075	Резидент эмес жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге берилген каржылоо боюнча дисконт			
1081	Инвестициялар жана банктарда финансылык катышуу			
1082	Инвестициялар жана башка финансы-кредит уюмдарында			
1083	Инвестициялар жана финансылык эмес уюмдарда финансылык катышуу			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

1091	Улуттук банктагы эсептер боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1092	Банктардагы эсептер боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1093	Башка финансы-кредит уюмдарындагы эсептер боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1094	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарындагы жана банктардагы эсептер боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1101	Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү бийлик органдары тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1102	Улуттук банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1103	Коммерциялык уюмдар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1104	Резидент эместер тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1105	Банктар тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1111	Улуттук банк менен репо-келишимдери аркылуу сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1112	Банктар аралык репо-келишимдери аркылуу сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1113	Башка резидент эмес кардарлар менен репо-келишимдери аркылуу сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1114	Резидент эместер менен репо-келишимдери аркылуу сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1115	Башка финансы-кредит уюмдары менен репо-келишимдери аркылуу сатылып алынган баалуу кагаздар боюнча алууга чегерилген сыйақы			
1121	Банктарды каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1122	Башка финансы-кредит уюмдарын каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1123	Коммерциялык уюмдарды каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			

1124	Коммерциялык эмес уюмдарды каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1125	Жеке адамдарды жана жеке ишкерлерди каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1126	Резидент эмес-банктарды каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1127	Резидент эмес юридикалык жактарга берилген каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1128	Резидент эмес-башка финансы-кредит уюмдарын каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1129	Резидент эмес жеке адамдарга жана жеке ишкерлерге берилген каржылоо боюнча алууга чегерилген үстөк баа			
1131	Баалуу кагаздар боюнча алууга дивиденддер			
1132	Чегерилген комиссияндук кирешелер			
1141	Позициялык эсеп			
1142	Чет өлкө/улуттук валюталарды жана баалуу металлдарды бүткөрүлбөгөн спот-сатып алуулар			
1151	Банктарды, ФКМдерди жана кардарларды каржылоо боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камдар			
1152	Башка активдер боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга камдар			
1153	Негизги каражаттар			
1154	Материалдык эмес активдер			
1155	Жана башка активдер			
2000	МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР, бардыгы болуп			
2010	Банктардын чет өлкө валютасында эсептешүү (лоро) эсептери			
2011	Башка финансы-кредит уюмдарынын эсептешүү эсептери			
2012	Коммерциялык уюмдардын эсептешүү эсептери			
2013	Коммерциялык эмес уюмдардын эсептешүү эсептери			
2014	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү эсептери			
2015	Резидент эмес банктардын эсептешүү (лоро) эсептери			
2016	Резидент эмес юридикалык жактардын эсептешүү эсептери			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2018	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын эсептешүү эсептери			
2019	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү эсептери			
2021	Банктардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2022	Башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2023	Коммерциялык уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2024	Коммерциялык эмес уюмдардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2025	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2026	Резидент эмес-банктардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2027	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2029	Резидент эмес-башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2030	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү эсептери			
2031	Банктардын мөөнөттүү эсептери			
2032	Башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү эсептери			
2033	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү эсептери			
2034	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү эсептери			
2035	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү эсептери			
2036	Резидент эмес банктардын мөөнөттүү эсептери			
2037	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү эсептери			
2038	Кыргыз Республикасынын Өнүктүрүү фондусунун мөөнөттүү депозиттери			
2039	Резидент эмес-башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү эсептери			
2040	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү эсептери			
2041	Кыргыз Республикасынын Казыналыгынын эсептешүү эсептери			
2042	Кыргыз Республикасынын Социалдык фондусунун эсептешүү эсептери			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2043	Кыргыз Республикасынын Социалдык фондусунун талап боюнча төлөнүүчү жана мөөнөттүү эсептери			
2044	Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин талап боюнча төлөнүүчү жана мөөнөттүү эсептери			
2045	Жергиликтүү бийлик органдарынын талап боюнча төлөнүүчү жана мөөнөттүү эсептери			
2046	Өкмөттүк башка мекемелердин талап боюнча төлөнүүчү жана мөөнөттүү эсептери			
2047	Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жана жергиликтүү бийлик органдары тарабынан берилген каржылоо			
2050	Банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар			
2051	Улуттук банк менен репо-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2052	Банктар аралык репо-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2053	Башка кардарлар менен репо-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2054	Резидент эместер менен репо-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2055	Башка финансы-кредит уюмдары менен репо-келишимдери боюнча сатылган баалуу кагаздар			
2061	Улуттук банк тарабынан сунушталган каржылоо			
2062	Банктар тарабынан сунушталган каржылоо			
2063	Башка финансы-кредит уюмдарын тарабынан сунушталган каржылоо			
2064	Резидент-эместер тарабынан сунушталган каржылоо			
2070	Банктардын чет өлкө валютасында эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2071	Башка финансы-кредит уюмдарынын эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2072	Коммерциялык уюмдардын эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2073	Коммерциялык эмес уюмдардын эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2074	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			

2075	Резидент эмес-банктардын эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2076	Резидент эмес юридикалык жактардын эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөөгө чегерилген сый акы			
2078	Башка резидент эмес-финансы-кредит уюмдарынын эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2079	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин эсептешүү (күндөлүк) эсептери боюнча төлөөгө чегерилген сый акы			
2081	Банктардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2082	Башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2083	Коммерциялык банктардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2084	Коммерциялык эмес банктардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2085	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2086	Резидент эмес-банктардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2087	Резидент эмес юридикалык жактардын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген сый акы			
2089	Резидент эмес башка финансы-кредит уюмдарынын талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2090	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин талап боюнча төлөнүүчү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген сый акы			
2091	Банктардын мөөнөттүү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2092	Башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			
2093	Коммерциялык уюмдардын мөөнөттүү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйагы			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2094	Коммерциялык эмес уюмдардын мөөнөттүү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2095	Жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2096	Резидент эмес-банктардын мөөнөттүү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2097	Резидент эмес юридикалык жактардын мөөнөттүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген сый акы			
2099	Резидент эмес-башка финансы-кредит уюмдарынын мөөнөттүү эсептери боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2100	Резидент эмес жеке адамдардын жана жеке ишкерлердин мөөнөттүү эсептери боюнча төлөөгө чегерилген сый акы			
2101	Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн эсептериндеги акча каражаттары жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан сунушталган каржылоо боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы/үстөк баа			
2102	Жергиликтүү бийлик органдарынын эсептериндеги акча каражаттар жана алар тарабынан сунушталган эсептер жана каржылоо боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы/үстөк баа			
2110	Банк тарабынан чыгарылган баалуу кагаздар боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2111	Улуттук банк менен репо-келишимдери аркылуу сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2112	Банктар аралык репо-келишимдери аркылуу сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2113	Башка резидент эмес-кардарлар менен репо-келишимдери аркылуу сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2114	Резидент эместер менен репо-келишимдери аркылуу сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2115	Башка финансы-кредит уюмдары менен репо-келишимдери аркылуу сатылган баалуу кагаздар боюнча төлөп берүүгө чегерилген сыйақы			
2121	Улуттук банктан алынган каржылоо боюнча төлөп берүүгө чегерилген үстөк баа			
2122	Банктардан алынган каржылоо боюнча төлөп берүүгө чегерилген үстөк баа			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2123	Башка финансы-кредит уюмдарынан алынган каржылоо боюнча төлөп берүүгө чегерилген үстөк баа			
2124	Резидент эместерден алынган каржылоо боюнча төлөп берүүгө чегерилген үстөк баа			
2131	Төлөнүп берилүүчү дивиденддер			
2132	Чегерилген комиссияндук чыгашалар			
2141	Чет өлкө/улуттук валюталарын жана баалуу металлдарды бүткөрүлбөгөн спот-сатуу			
2900	Жана башка милдеттенмелер			
3000	КАПИТАЛ, бардыгы болуп			
3001	Капиталдын эсептери			
3002	Банк алдын ала керектөө үчүн кам			
3003	Бөлүштүрүлбөгөн пайда			
3004	Күндөлүк мезгилдин пайдасы/чыгымы			
3005	Кайрадан баалоо эсептери			
4000	БАЛАНСТАН ТЫШКАРКЫ МИЛДЕТТЕНМЕЛЕР			
4010	Валюталар боюнча позициялык эсеп			

».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 1 ноября 2019 года
№ 2019-П-33\55-2-(НФКУ)

Об утверждении Правил регулирования деятельности жилищно-сберегательных кредитных компаний

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и статьями 2 и 15 Закона Кыргызской Республики «О лицензионно-разрешительной системе в Кыргызской Республике» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Правила регулирования деятельности жилищно-сберегательных кредитных компаний (прилагается).
2. Юридическому управлению:
 - опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
 - после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.
3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.
4. Управлению надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОАО «Государственная ипотечная компания», Агентства по защите депозитов Кыргызской Республики.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление надзора за небанковскими финансово-кредитными организациями.

Исполняющий обязанности председателя

Н. Жениш

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 1 ноября 2019 года
№ 2019-П-33\55-2-(НФКУ)

ПРАВИЛА

регулирования деятельности жилищно- сберегательных кредитных компаний

Глава 1. Общие требования

1. Настоящие Правила регулирования деятельности жилищно-сберегательных кредитных компаний (далее – Правила) разработаны в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в целях введения и регулирования системы долгосрочных контрактных жилищных сбережений, реализуемых через небанковские финансово-кредитные организации, лицензируемые и регулируемые Национальным банком Кыргызской Республики (далее – Национальный банк).

2. Жилищно-сберегательная кредитная система (далее – ЖСКС) – система жилищного финансирования, основанная на привлечении денежных средств граждан Кыргызской Республики в жилищно-сберегательные вклады (депозиты) и предоставлении им долгосрочных целевых кредитов в соответствии с условиями кредитного договора.

3. Жилищно-сберегательная кредитная компания (далее – ЖСКК) – небанковская финансово-кредитная организация, имеющая лицензию на право проведения отдельных банковских операций, деятельность которой направлена на аккумулирование денежных средств вкладчиков в жилищно-сберегательные вклады (депозиты) и предоставление ее вкладчикам кредитов для индивидуального строительства, покупки жилых домов или квартир, или для улучшения жилищных условий в рамках государственных жилищных программ.

4. Национальный банк осуществляет надзор и регулирование деятельности ЖСКК в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской

деятельности», законодательством Кыргызской Республики в сфере противодействия финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов, законодательством Кыргызской Республики в сфере регулирования деятельности жилищно-сберегательных кредитных компаний, а также в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.

5. Основные понятия, используемые в настоящих Правилах:

Агент ЖСКК – юридическое или физическое лицо (консультант), оказывающее ЖСКК агентские услуги на основании соответствующего договора (соглашения).

Жилищно-сберегательный вклад (депозит) – сумма денежных средств в национальной валюте, внесенных вкладчиками жилищно-сберегательной кредитной компании на счет жилищно-сберегательной кредитной компании и направленных на улучшение жилищных условий вкладчика жилищно-сберегательной кредитной компании.

Кредит – это долгосрочное финансирование, которое предоставляется ЖСКК участнику в соответствии с условиями кредитного договора на условиях срочности, платности, возвратности, целевого использования и обеспеченности и используется для индивидуального строительства, покупки жилых домов или квартир, а также для улучшения жилищных условий.

Генеральное соглашение – соглашение между ЖСКК и участником, содержащее основные условия договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) и предоставления в последующем кредита.

Договор жилищно-сберегательного вклада (депозита) – договор между ЖСКК и участником, по которому участник аккумулирует фиксированную сумму собственных денежных средств на счете в ЖСКК для получения кредита в соответствии с Генеральным соглашением.

Договорная сумма – это сумма жилищно-сберегательного вклада (депозита), начисленного на него вознаграждения ЖСКК, а сумма кредита определяется в соответствии с Генеральным соглашением.

Кредитный договор – договор между ЖСКК и участником для получения кредита в соответствии с Генеральным соглашением, настоящими Правилами и внутренними документами ЖСКК.

Срок накопления – период времени, в течение которого участником производится накопление жилищно-сберегательного вклада (депозита).

Участник – лицо-участник ЖСКК, которое вносит деньги на счет в ЖСКК с целью получения кредита для индивидуального строительства, покупки жилых домов (квартир) или для улучшения жилищных условий.

Промежуточный кредит – кредит, предоставляемый ЖСКК участнику для целей индивидуального строительства, покупки жилых домов или квартир, а также для улучшения жилищных условий, при условии досрочного (до наступления срока полного накопления средств в соответствии с договором жилищно-сберегательного вклада (депозита)) накопления минимально необходимого размера накопленных денежных средств, а также при условии соблюдения требований пункта 82 настоящего Положения. При этом размер процентной ставки по промежуточному кредиту до окончания срока накопления **минимально необходимого размера накопленных денег в соответствии с** договором жилищно-сберегательного вклада (депозита) может быть иным и определяется в Генеральном соглашении.

Оценочный показатель – это расчетная величина, определяемая ЖСКК по каждому Генеральному соглашению для формирования очередности выплаты договорных сумм по ЖСКК, в рамках которого рассматривается соответствие суммы накопленных денег по договору жилищно-сберегательного вклада (депозита), предоставление участником необходимого обеспечения кредита, подтверждение платежеспособности участника для погашения кредита.

Банк-агент ЖСКК – банк, отобранный ЖСКК для осуществления расчетно-кассовых операций вкладчикам в соответствии с требованиями настоящих Правил.

Минимально необходимый размер накопленных денег – это сумма жилищно-сберегательного вклада (депозита), начисленного на него вознаграждения ЖСКК в соответствии с условиями Генерального

соглашения, необходимая для получения кредита в соответствии с Генеральным соглашением.

Глава 2. Требования к деятельности ЖСКК

6. ЖСКК должна обеспечить систему внутреннего контроля, позволяющую ЖСКК на постоянной основе контролировать, выявлять и оценивать риски, которые могут неблагоприятно повлиять на достижение целей деятельности ЖСКК.

7. Определение минимальных требований к формированию в ЖСКК адекватной системы управления рисками и требований к организации внутреннего контроля, предусматривающих применение ЖСКК методов контроля рисков, которые обеспечивают эффективное определение, оценку и ограничение рисков ЖСКК с учетом вида и объема проводимых операций, осуществляется в соответствии с Методическими рекомендациями по организации системы внутреннего контроля и внутреннего аудита в небанковских финансово-кредитных организациях, лицензируемых и регулируемых Национальным банком.

8. Временно свободные денежные средства ЖСКК вправе размещать в:

1) государственные казначейские векселя и другие высоколиквидные ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики и Национальным банком.

2) депозиты в банках, лицензируемых Национальным банком.

При этом размещение свободных средств в одном коммерческом банке не должно составлять более 20% от общей суммы привлеченных жилищно-сберегательных вкладов (депозитов).

9. Для отбора коммерческих банков с целью размещения временно свободных денежных средств ЖСКК должны придерживаться нижеследующих критериев:

– наличие у коммерческого банка соответствующей лицензии Национального банка на право проведения банковских операций;

– соблюдение экономических нормативов и требований, установленных в нормативных правовых актах Национального банка в соответствии с банковским законодательством Кыргызской

Республики, а также требований Закона Кыргызской Республики «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов» в течение отчетного года;

- отсутствие применения мер воздействия, предусмотренных законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» и «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов» в течение последних 12 месяцев, предшествующих отбору. К мерам воздействия не относятся предписания, предъявляемые к коммерческим банкам в ходе осуществления надзорных мероприятий, за исключением предписаний, предъявляемых по решению Комитета по надзору Национального банка;

- наличие филиальной сети, сберегательных и выездных касс для оказания банковских услуг во всех регионах Кыргызской Республики;

- наличие ежегодной прибыли за последние три года;

- наличие заключения внешнего аудитора без оговорок, подтверждающего соответствие учета и отчетности установленным стандартам бухгалтерской и финансовой отчетности за два последних года, предшествующих отбору;

- отсутствие задолженности по налоговым и другим обязательным платежам в государственный бюджет Кыргызской Республики, а также по страховым вкладам по государственному социальному страхованию;

- отсутствие непогашенных просроченных задолженностей перед Национальным банком, его дочерними компаниями, а также перед другими кредиторами и контрагентами;

- приемлемые (в сравнении со средними тарифами банковской системы Кыргызской Республики) тарифы на услуги банков (открытие и ведение счетов, выпуск и обслуживание пластиковых карт, проведение внутренних и межбанковских платежей и др.);

- доля активов банка должна составлять не менее 1 (одного) процента активов банковской системы на последнюю отчетную дату, предшествующую отбору;

– отсутствие запрета или ограничений на привлечение депозитов от физических лиц, открытие расчетных счетов физическим и юридическим лицам, кредитование на последнюю отчетную дату, предшествующую отбору;

– банк не находится в специальных режимах.

ЖСКК должны запросить у банков всю необходимую достоверную информацию, отвечающую критериям настоящего пункта с приложением подтверждающих документов.

10. ЖСКК помимо осуществления основной деятельности по накоплению жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) и выдаче кредитов для обеспечения своей деятельности также вправе:

1) в случае непогашения долга по обязательствам ЖСКК обращать взыскание и реализовывать заложенное участником (залогодателем) имущество в погашение обязательств участника перед ЖСКК;

2) оказывать консультационные и информационные услуги, связанные с основной деятельностью ЖСКК;

3) передавать участнику сведения о состоянии его счета(-ов), операциях, а также любые информационные материалы по нему;

4) проверять целевое использование кредита, выданного участнику;

5) в одностороннем порядке расторгнуть договор жилищно-сберегательного вклада (депозита) с письменным уведомлением участника за один календарный месяц в случае, когда отсутствуют денежные средства на счете в течение определённого договором срока либо по счету не производились операции по распоряжению участника. При этом остаток денежных средств на счете выдается участнику по его письменному указанию через кассу банка-агента не позднее пяти дней либо перечисляется на другой счет;

6) не гарантировать выдачу промежуточных кредитов до наступления срока выплаты по договору жилищно-сберегательного вклада (депозита).

11. ЖСКК должна вести учет участников и обеспечивать сохранность их жилищно-сберегательных вкладов (депозитов), аккумулированных на счетах для получения кредитов. ЖСКК по

запросу участника предоставляет письменные выписки по счету участника.

12. ЖСКК должна иметь внутренний документ о порядке возврата жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) участнику.

ЖСКК должна разработать общие принципы жилищно-сберегательной кредитной системы и стандартные условия Генерального соглашения жилищно-сберегательной кредитной системы, в которых должны быть отражены:

- принципы работы;
- права и обязанности участников и ЖСКК;
- общие правила по принятию и накоплению жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) и предоставлению кредитов;
- правила изменения условий и корректировки параметров;
- методология расчета вознаграждения по жилищно-сберегательным вкладам (депозитам);
- методология расчета оценочного показателя для формирования очередности выплаты договорных сумм по ЖСКК;
- процентные ставки по жилищно-сберегательному вкладу и кредиту и их сроки;
- договорная сумма;
- условия предоставления промежуточных кредитов и процентные ставки по ним;
- и другие условия.

13. По истечении срока накопления и в случае ненакопления участником минимально необходимого размера накопленных денег участник имеет право на получение жилищно-сберегательного вклада (депозита), начисленного на него вознаграждения ЖСКК. Кроме того, участник ЖСКК имеет право на продление договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) для накопления на счете ЖСКК.

14. Накопленные денежные средства (жилищно-сберегательные вклады (депозиты)), указанные на счетах участников, должны быть застрахованы в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

15. Выплата участнику договорной суммы производится в сроки, определенные Генеральным соглашением.

16. ЖСКК может приобретать и отчуждать имущество, если это необходимо для обеспечения ее основной деятельности, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

17. В решении уполномоченного органа управления ЖСКК должны быть отражены планы ЖСКК по использованию приобретаемой недвижимости. Требования к операциям/сделкам ЖСКК с недвижимым имуществом проводятся в соответствии с Положением «Об отдельных операциях/сделках коммерческих банков и микрофинансовых компаний Кыргызской Республики с недвижимым имуществом» от 29 августа 2012 года № 36/2.

18. ЖСКК не имеет права предоставлять какую-либо информацию о жилищно-сберегательных вкладах (депозитах), сделках своих участников и информацию, составляющую банковскую тайну, какой бы то ни было третьей стороне, за исключением случаев, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики.

19. ЖСКК не имеет права осуществлять покупку и последующую продажу долговых обязательств, в том числе кредитного портфеля (факторинг) другому юридическому лицу без соответствующей лицензии Национального банка.

20. Агентами ЖСКК оказываются агентские услуги в части предоставления участникам (потенциальным участникам) информации о ЖСКК и предлагаемых ЖСКК продуктах, консультирования по условиям договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) и/или кредитного договора, порядку его заключения и исполнения, а также по оформлению (первичному заполнению) клиентом/участником заявления о присоединении к ЖСКК, прилагаемым к ним документов и их пересылке в ЖСКК.

Юридическими лицами-агентами ЖСКК, помимо агентских услуг, оказываемых консультантами, предоставляются агентские услуги в части приема платежей в пользу ЖСКК.

Участник ЖСКК вправе получать информацию об агентах ЖСКК, обратившись с соответствующим письменным запросом в ЖСКК.

Агентами, имеющими право предоставлять агентские услуги в части приема платежей в пользу ЖСКК, могут быть только

финансово-кредитные организации, операторы платежных систем, имеющие лицензию Национального банка.

Агенты ЖСКК не несут ответственности по обязательствам ЖСКК, а ЖСКК не несет ответственности по обязательствам агентов ЖСКК.

Глава 3. Кредитная политика ЖСКК

21. Кредитные операции ЖСКК осуществляются в соответствии с его внутренней кредитной политикой, утверждаемой Советом директоров ЖСКК.

22. Кредитная политика определяет стратегию, критерии, параметры и процедуры, которыми обязаны руководствоваться сотрудники ЖСКК в деятельности по предоставлению, оформлению кредитов, мониторингу и управлению рисками.

23. Кредитная политика ЖСКК должна основываться на принципах ответственного кредитования: добросовестность, прозрачность, достоверность, партнерство по отношению к участникам, учет их экономических интересов и финансовых возможностей.

24. В кредитной политике должны быть отражены все основные положения, касающиеся выдачи кредитов, как минимум:

- 1) общие положения, включая:
 - состав потенциальных участников;
 - виды кредитов;
 - количественные пределы кредитования;
 - сроки кредитования;
 - критерии оценки платежеспособности участников;
 - процентные ставки и методы их установления;
 - требования к финансовой информации участника;
 - географические ограничения;
 - концентрацию кредитов (по группам участников, географическому признаку и другим факторам);
 - ограничения по кредитам, выдаваемым аффилированным и/или связанным с ЖСКК лицам;

- критерии оценки стоимости и приемлемости залога, в том числе оценки рисков, связанных с тем, что предмет залога является единственным жильем участника/залогодателя на момент оформления кредита;

- контроль за соблюдением процедуры подготовки выдачи кредитов;

- соотношение кредитного портфеля к активам;

- удельный вес каждого вида кредита в кредитном портфеле;

- и другие;

- 2) порядок оформления кредита, в том числе:

- формы документов;

- порядок выдачи кредитов;

- порядок одобрения кредитов;

- срок рассмотрения заявки на получение кредита и выдачи кредита;

- требования к анализу платежеспособности клиента;

- требования к залому и документации (виды залога, отношение залога к кредиту, оценка рыночной стоимости и его местонахождение);

- контроль за правильностью оформления кредитного договора;

- 3) требования по управлению кредитным портфелем, включая:

- порядок управления кредитным портфелем;

- ведение адекватного кредитного досье участника;

- контроль за исполнением кредитных договоров;

- периодичность мониторинга залога и целевого использования кредита;

- условия продления или возобновления просроченных кредитов;

- процесс независимой оценки кредитного портфеля;

- классификацию и формирование резерва на покрытие потенциальных потерь и убытков (РППУ);

- требования к информационным системам (отчетности);

- порядок работы с прочей собственностью;

4) разделение полномочий по выдаче кредитов с указанием максимальной суммы и вида—кредита. Право выдачи кредитов и принятия забалансовых обязательств ЖСКК должно быть разделено на несколько уровней должностных лиц, которые несут ответственность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики за нарушения, допущенные при кредитовании;

5) обязанности по передаче прав и предоставлению информации между структурными подразделениями, участвующими в процессе кредитования;

6) порядок выявления, анализа и разрешения ситуаций, связанных с «проблемными» кредитами;

7) принципы ответственного кредитования, содержащие требования по разработке и внедрению системы оценки и отчетности, направленные на предотвращение перекредитованности (когда у участника имеются параллельные обязательства, в том числе в более чем одной финансово-кредитной организации, в связи с чем долговая нагрузка участника может превысить возможности участника обслуживать его обязательства).

25. В пределах нормативных требований, установленных законодательством Кыргызской Республики и нормативными правовыми актами Национального банка, ЖСКК самостоятельно определяет круг участников ЖСКС, виды кредитов, формирует кредитный портфель и устанавливает процентные ставки.

26. Кредиты выдаются участнику ЖСКС в национальной валюте, а также при соблюдении условий, указанных в пункте 54 настоящих Правил, которые должны быть отражены в Генеральном соглашении:

1) достижения суммы накопленных денег принятым обязательствам по договору жилищно-сберегательного вклада (депозита);

2) предоставления участником необходимого обеспечения кредита;

3) подтверждения платежеспособности участника для погашения кредита.

Промежуточные кредиты выдаются участнику ЖСКС в национальной валюте, а также при соблюдении условий, указанных

в пункте 82 настоящих Правил, которые должны быть отражены в Генеральном соглашении:

1) при достижении суммы накопленных денег принятым обязательствам по договору жилищно-сберегательного вклада (депозита);

2) при предоставлении участником необходимого обеспечения кредита;

3) при подтверждении платежеспособности участника для погашения кредита.

27. Наличие четкой и детальной кредитной политики ЖСКК способствует ведению правильной работы с кредитами, обеспечивает стабильность и прибыльность работы ЖСКК.

28. Правление ЖСКК несет ответственность за исполнение кредитной политики и кредитной стратегии ЖСКК, для чего обязано обеспечить разработку и исполнение в деятельности ЖСКК политики и процедуры по выявлению, измерению, мониторингу и контролю кредитного риска.

29. Совет директоров ЖСКК обязан пересматривать кредитную политику на ее адекватность, системы лимитов, инструментов и процедур управления кредитным риском, систему внутреннего аудита по управлению кредитными рисками. Совет директоров ЖСКК также при необходимости обязан пересматривать кредитную политику по мере изменений в профиле риска ЖСКК нормативных правовых актах Национального банка, но не реже чем один раз в год.

30. Все вопросы, касающиеся выдачи кредитов, должны решаться только Кредитным комитетом либо лицами, которым Кредитный комитет в соответствии с внутренними документами делегирует данное право, за исключением вопросов, относящихся к компетенции Совета директоров ЖСКК.

31. Выдача кредитов аффилированным и/или связанным лицам ЖСКК должна быть одобрена Советом директоров ЖСКК. Совет директоров ЖСКК несет ответственность за одобрение решений о выдаче кредитов аффилированным и/или связанным лицам ЖСКК.

32. Кроме того, в кредитной политике должны быть прописаны полномочия Кредитного комитета и/или Правления ЖСКК по списанию и реструктуризации кредитов с указанием ограничений.

Решения Кредитного комитета ЖСКК по списанию и реструктуризации кредитов должны доводиться до сведения Совета директоров ЖСКК не реже одного раза в квартал. Решения по списанию кредитов, несущих крупный кредитный риск, принимаются Советом директоров ЖСКК.

33. ЖСКК должна обеспечивать периодическое обучение сотрудников по кредитованию и мониторингу, вопросам анализа и оценки платежеспособности участника с учетом внедренной в ЖСКК методики по оценке платежеспособности участников, работы с проблемными кредитами, а также по другим вопросам кредитования, в том числе коммуникации с клиентами, и по другим требованиям законодательства Кыргызской Республики и принципам ответственного кредитования.

34. Классификация активов и соответствующие отчисления в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков ЖСКК производятся в соответствии с Положением «О классификации кредитов в кредитных союзах» от 12 апреля 2006 года № 10/6.

Глава 4. Требования к кредитному договору и порядок его заключения

35. Кредитный договор, заключаемый между ЖСКК и участником, со всеми приложениями к нему и другие договора/соглашения составляются на государственном или официальном языке (с предоставлением права выбора языка участнику). Количество подлинных экземпляров договоров по кредиту должно быть не менее числа сторон, заключивших договор. ЖСКК должна обеспечить сохранность всех подлинных документов к кредитному договору в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

36. Текст кредитного договора должен быть доступным для восприятия и понимания участником. Права и обязанности клиента, вытекающие из условий кредитного договора, должны быть отражены в отдельном разделе кредитного договора. По всему тексту кредитного договора и во всех приложениях к нему шрифт должен быть одинаковым, и его размер должен быть не менее 12.

37. При подписании кредитного договора сотрудники ЖСКК должны разъяснить участнику все условия, на которых выдается и

будет погашаться кредит во избежание в дальнейшем возможных проблем с возвратностью.

38. ЖСКК не вправе в одностороннем порядке менять первоначальные условия кредитного договора. В случае необходимости внесения изменений и дополнений к первоначальным условиям кредитного договора заключается дополнительное соглашение.

39. График погашения кредита и начисленных процентов является неотъемлемой частью кредитного договора и составляется с учетом срока погашения кредита и финансовых возможностей участника. При этом процентные платежи по кредиту должны начисляться на уменьшающийся остаток основной суммы кредита по номинальной процентной ставке. График погашения должен содержать детальное описание порядка и сроков погашения кредита и подписываться обеими сторонами.

40. В кредитном договоре, как минимум, указывается:

- 1) наименование сторон;
- 2) предмет договора;
- 3) срок действия кредитного договора;
- 4) основные условия предоставления кредита, в том числе с указанием целевого назначения, суммы, процентных ставок (номинальной и эффективной), порядка и срока погашения, вида обеспечения;
- 5) права и обязанности участника, в том числе при неисполнении или ненадлежащем исполнении принятых им обязательств по кредитному договору;
- 6) права и обязанности ЖСКК;
- 7) условия предоставления информации о клиенте/участнике в кредитное бюро;
- 8) право клиента на безвозмездной основе отказаться от получения кредита в период заключения кредитного договора и до момента получения участником денежных средств;
- 9) право клиента на досрочное погашение кредита в любое время, без каких-либо штрафных санкций, при условии уведомления об этом ЖСКК не менее чем за тридцать дней до дня такого возврата;

10) условия при наступлении форс-мажорных обстоятельств.

41. После заключения с участником ЖСКК кредитного договора и получения им денежных средств участнику должны быть переданы, как минимум, следующие документы:

1) кредитный договор, подписанный сторонами, со всеми прилагаемыми к нему документами;

2) график платежей с указанием дат и сумм погашения, прилагаемый к кредитному договору;

3) порядок формирования процентных ставок (номинальная и эффективная) должен указываться в кредитном договоре в годовом выражении в соответствии с требованиями Национального банка;

4) договор о залоге.

42. Размер процента по неустойке (штрафам, пени) за просроченную задолженность по основной сумме и процентам не должен превышать номинальной процентной ставки по кредиту, указанной в кредитном договоре, а максимальный размер неустойки (штрафов, пени), начисленной за весь период действия кредита, не должен превышать 20 процентов от суммы выданного кредита.

43. ЖСКК должна прекратить начисление неустойки (штрафов, пени) по истечении 15 дней с момента направления извещения о начале процедуры обращения взыскания на предмет залога по «проблемному кредиту».

Глава 5. Требования к договору жилищно-сберегательного вклада (депозита) и порядок его заключения

44. Договор жилищно-сберегательного вклада (депозита), заключаемый между ЖСКК и участником, со всеми приложениями к нему, а также другие договоры/соглашения составляются на государственном или официальном языке (с предоставлением права выбора языка участнику). Количество подлинных экземпляров договоров жилищно-сберегательного вклада (депозита) должно быть не менее числа сторон, заключивших договор. ЖСКК должна обеспечить сохранность всех подлинных документов к договору жилищно-сберегательного вклада (депозита) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

45. Текст договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) должен быть доступным для восприятия и понимания участником. Права и обязанности участника, вытекающие из условий кредитного договора, должны быть отражены в отдельном разделе договора жилищно-сберегательного вклада (депозита). По всему тексту договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) и во всех приложениях к нему шрифт должен быть одинаковым, и его размер должен быть не менее 12.

46. При подписании договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) сотрудники/агенты ЖСКК должны разъяснить участнику все условия, на которых будет накапливаться жилищно-сберегательный вклад (депозит) во избежание в дальнейшем возможных проблем.

47. ЖСКК не вправе в одностороннем порядке менять первоначальные условия договора жилищно-сберегательного вклада (депозита). В случае необходимости внесения изменений и дополнений к первоначальным условиям договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) заключается дополнительное соглашение.

48. В договоре жилищно-сберегательного вклада (депозита), как минимум, указывается:

- предмет договора;
- стороны договора;
- срок накопления жилищных сбережений;
- порядок начисления и выплаты процентов;
- порядок разрешения споров;
- минимально необходимый размер накопленных денег;
- размеры ставки вознаграждения по жилищно-сберегательному вкладу (депозиту);
- права и обязанности сторон;
- условия изменения и порядок расторжения договора;
- ответственность сторон;
- в договоре могут быть предусмотрены иные условия, согласованные сторонами;
- подписи сторон.

49. После заключения с участником ЖСКК договора жилищно-сберегательного вклада (депозита) участнику должны быть переданы, как минимум, следующие документы:

1) один экземпляр подлинника договора жилищно-сберегательного вклада (депозита), подписанный сторонами, со всеми прилагаемыми к нему документами;

2) порядок формирования процентных ставок должен указываться в договоре жилищно-сберегательного вклада (депозита) в годовом выражении в соответствии с требованиями Национального банка.

Глава 6. Процедура рассмотрения и выдачи кредита

50. Кредитное досье участника (Приложение 2) формируется с момента получения от участника заявки, и в него подшиваются все соответствующие документы, касающиеся данного кредита.

51. При проведении мониторинга кредитов ЖСКК следует документировать и вести учет всех мероприятий, проводимых с ними, включая осуществление записи в соответствующем журнале. Особенно важно производить такой учет в работе с проблемными кредитами.

52. При работе с участником должны соблюдаться нормы этики, установленные во внутренних документах ЖСКК.

53. ЖСКК должно во внутренних нормативных документах установить срок рассмотрения предоставленных участником документов на получение кредита.

54. ЖСКК предоставляет кредиты участникам, при соблюдении, как минимум, следующих условий:

– участник обратился за получением кредита, заполнив заявку с указанием цели использования заемных средств;

– участник обратился за получением кредита, накопив денежные средства на накопительном сберегательном счете в ЖСКК, согласно срокам, установленным в договоре жилищно-сберегательного вклада (депозита).

55. В ЖСКК должны быть внутренние документы по работе с информацией, содержащей требования по обеспечению сохранности и защиты данных. Сотрудники/агенты ЖСКК при сборе информации

и проведении бесед с участниками должны дать четкое разъяснение, в каких случаях в соответствии с законодательством могут быть использованы данные участника.

ЖСКК в целях минимизации рисков может принять дополнительное обеспечение кредита в виде залога имущества и прав, уступки требований и прав, гарантии и поручительства и другие способы, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики или договором.

Доля дополнительного обеспечения кредита не может превышать 20 (двадцати) процентов от суммы кредита, предоставленного ЖСКК участнику.

Если в качестве дополнительного обеспечения кредита используется гарантия (поручительство), ЖСКК должна иметь полную информацию о финансовом положении гаранта (поручителя) и провести работу по изучению гаранта (поручителя), его профессиональной репутации, платежеспособности, ответственности для оценки его способности погасить задолженность в случае необходимости (Приложение 2).

Участник ЖСКК не может быть гарантом (поручителем) для другого участника ЖСКК.

56. Регламент рассмотрения заявки должен состоять, как минимум, из следующих этапов:

- регистрации заявок на получение кредитов участниками. Допускается ведение реестра в электронном виде при условии, что в ЖСКК установлена система безопасности, обеспечивающая сохранность информации и невозможность несанкционированного доступа к информации и внесения в нее изменений;

- проверки информации и сведений, указанных участником в заявке;

- запроса в одном или нескольких кредитных бюро информацию об участнике (кредитный отчет) и по усмотрению ЖСКК – о связанных с участником лицах при наличии их согласия в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

57. ЖСКК должна соблюдать конфиденциальность и сохранность кредитного отчета, полученного от кредитного бюро, не разглашать содержащуюся в нем кредитную информацию третьим лицам и

использовать кредитный отчет только для целей, установленных законодательством Кыргызской Республики.

58. ЖСКК несет ответственность за искажение сведений, содержащихся в кредитном отчете. ЖСКК в целях организации работы по оценке риска при заключении, изменении и мониторинге исполнения кредитных сделок обязана заключить договор об обмене кредитной информацией с одним или несколькими кредитными бюро, а также предоставлять хотя бы одному кредитному бюро кредитную информацию в соответствии с установленными требованиями.

59. Если кредитный работник или любое лицо, участвующее в принятии решения по выдаче кредита, имеет конфликт интересов с потенциальным участником, то данное лицо не должно вовлекаться в принятие решения по выдаче кредита данному участнику.

60. Работники ЖСКК и агентов ЖСКК должны осуществлять взаимодействие с участниками исключительно в рамках своих функциональных обязанностей и не имеют права содействовать в качестве посредника в выдаче кредита участнику за вознаграждение.

Глава 7. Кредитный комитет

61. Органом, осуществляющим кредитную политику, является Кредитный комитет ЖСКК, назначаемый Советом директоров ЖСКК.

62. Деятельность Кредитного комитета регулируется Положением о Кредитном комитете, которое утверждается Советом директоров ЖСКК.

63. Положение о Кредитном комитете должно определять:

- организацию работы Кредитного комитета: состав, порядок проведения заседаний, перечень документов, необходимых для принятия решений;
- полномочия и ответственность Кредитного комитета;
- подотчетность Совету директоров ЖСКК и порядок взаимодействия с Правлением и структурными подразделениями ЖСКК по вопросам кредитования;
- ответственность каждого члена Кредитного комитета за принятые и подписанные им решения.

– 64. Кредитный комитет должен состоять, как минимум, из трех человек и возглавляться председателем Правления или одним из заместителей председателя Правления ЖСКК.

65. В состав Кредитного комитета должны входить:

- руководитель кредитного подразделения ЖСКК;
- руководитель юридической службы ЖСКК;
- другие сотрудники ЖСКК, функциональные обязанности которых не вызывают конфликт интересов при участии в работе Кредитного комитета.

66. Риск-менеджер может участвовать в работе Кредитного комитета для выражения экспертного мнения, но без права голоса при принятии решений названным коллегиальным органом.

67. Каждый член Кредитного комитета, участвующий в принятии решения, должен:

- быть осведомленным о сути рассматриваемого вопроса;
- осознавать влияние принимаемых им решений на деятельность ЖСКК;
- оценивать возможность возникновения рисков и последствий принимаемых им решений.

68. Мнение члена Кредитного комитета, имеющего замечания и предложения по рассматриваемому вопросу и несогласного с принятым решением, должно быть выражено при голосовании и отражено в протоколе. Протокол должен быть подписан всеми членами Кредитного комитета, присутствовавшими на заседании, и секретарем комитета. Члены комитета, не принимавшие участие на заседании, должны быть ознакомлены с протоколом и принятыми решениями под роспись.

69. Риск-менеджер ЖСКК, как минимум, на ежемесячной основе предоставляет отчеты об уровне кредитного риска Совету директоров ЖСКК, включая оценку риска по кредитам, выданным аффилированным и/или связанным с ЖСКК лицам.

Глава 8. Требования к системе управления активами и пассивами

70. Комитет по управлению активами и пассивами (далее – КУАП) ЖСКК осуществляет контроль за общей структурой баланса ЖСКК, осуществляет мониторинг за структурой активов и пассивов, а также обеспечивает соблюдение политики по управлению активами и пассивами, установленной Советом директоров. Деятельность КУАП регулируется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и внутренним положением о КУАП, которое утверждается Советом директоров.

71. Состав КУАП должен формироваться, как минимум, из трех человек и возглавляться председателем Правления. Риск-менеджер может участвовать в работе КУАП для выражения экспертного мнения с правом голоса.

72. В рамках независимой системы управления рисками ЖСКК должна разработать прогнозную имитационную модель своей деятельности. Эти прогнозы должны охватывать достаточно длительный период, не менее 15 лет, при этом расчетный период в модели составляет не менее трех месяцев. Данная модель должна включать базовый сценарий и соответствующие стресс-тесты в целях оценки достаточности ликвидных средств для удовлетворения в любой момент времени заявок на получение кредитов, согласно заключенным контрактам. При необходимости по запросу надзорного органа вышеуказанная модель может быть представлена в Национальный банк.

73. Базовый сценарий, в основном, отражает изменения в доходах и ликвидности с учетом ожидаемых рыночных процентных ставок в течение определенного периода времени. Сценарии стресс-тестирования должны охватывать ситуации, когда некоторые параметры, такие как рыночная процентная ставка или привлечение новых участников отклоняются от базового сценария, который неблагоприятен с точки зрения управления активами и пассивами.

74. Результаты сценариев и стресс-тестов должны оформляться в форме отчета, включающего описание допущений, параметров и взаимосвязей, лежащих в основе полученных результатов, которые

должны рассматриваться КУАП и документироваться надлежащим образом.

75. На основе прогнозной имитационной модели ЖСКК прогнозирует следующие основные показатели:

- 1) объемы ожидаемых кредитов (в том числе промежуточных);
- 2) объемы ожидаемых жилищно-сберегательных вкладов (депозитов);
- 3) объемы других обязательств и инвестиций;
- 4) объемы всех расходов, включая административные;
- 5) объемы всех доходов, включая комиссионные;
- 6) результаты операционной деятельности;
- 7) объем средств, предназначенных для размещения в кредиты, согласно контрактам.

76. В целях проверки качества прогнозной имитационной модели ЖСКК должна проводить сравнительный анализ прогнозируемых показателей с фактическими данными не менее одного раза в год (back-testing). Результаты данного анализа должны представляться на рассмотрение КУАП, который при необходимости принимает решение по корректировке модели.

77. Служба внутреннего аудита ЖСКК должна на регулярной основе оценивать приемлемость принятых в модели допущений, предположений и параметров, которые должны быть отобраны, объяснены и обоснованы в транспарентной манере, на основе адекватных методов, с достаточным уровнем аккуратности и с учетом возможных сценариев поведения клиентов ЖСКК и макроэкономической ситуации. Должны быть, как минимум, рассмотрены следующие сценарии стресс-тестирования:

- снижение процентных ставок на рынке;
- снижение спроса на продукты ЖСКК;
- корреляция между процентной ставкой по жилищно-сберегательным вкладам (депозитам) к процентной ставке по кредитам.

78. В целях своевременного удовлетворения спроса на кредиты ЖСКК вправе формировать целевые (технические) резервы.

Технические резервы формируются в соответствии с внутренними политиками ЖСКК.

При этом ЖСКК должна разработать соответствующие нормативные документы по формированию и использованию данных резервов.

79. В целях управления активами и пассивами ЖСКК вправе разрабатывать и рассчитывать различные коэффициенты, позволяющие контролировать сопутствующие риски, обеспечивать непрерывный баланс и взаимосвязи между установленными параметрами, а также поддерживать привлекательность продуктов, предлагаемых ЖСКК с учетом рыночных условий.

80. Коэффициент отношения эффекта жилищно-сберегательного вклада (депозита) участника к эффекту кредита ЖСКК к моменту распределения кредита участнику должен составлять не менее 0,4. Эффект жилищно-сберегательного вклада (депозита) участника рассчитывается как соотношение процентных доходов по жилищно-сберегательному вкладу (депозиту) участника, накопленных за период к моменту распределения кредита, к ставке по жилищно-сберегательному вкладу (депозиту). Эффект кредита ЖСКК рассчитывается как соотношение процентов по выдаваемому кредиту, начисленных за весь срок кредита, к ставке по кредиту.

81. Коэффициент коллективных жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) участников к кредитам ЖСКК является соотношением суммы жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) участников, которые были выплачены ЖСКК в течение календарного года, к сумме кредитов ЖСКК, выданных в соответствующем календарном году. Минимальные оценочные показатели или другие соответствующие предварительные условия для распределения должны быть такими, чтобы они приводили к соотношению суммы жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) участников к кредитам ЖСКК в размере не менее 1,0 в долгосрочной перспективе.

82. Промежуточные кредиты не должны составлять более чем 65% от фонда к распределению ЖСКК. Фонд к распределению ЖСКК равен общей сумме принятых жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) участников и привлеченных долгосрочных кредитов/займов, которые предназначены для предоставления кредитов ЖСКК

в соответствии с условиями генеральных соглашений с участниками, за минусом суммы выданных кредитов.

Глава 9. Экономические нормативы

83. Для достижения цели и выполнения задач Национального банка Правление Национального банка отдельным постановлением может изменять значения установленных в настоящих Правилах экономических нормативов для ЖСКК и требований на ограниченный срок.

Проверка соблюдения экономических нормативов и требований, установленных для ЖСКК, может проводиться Национальным банком по состоянию на любую дату.

84. В целях выполнения экономических нормативов и требований, указанных в настоящих Правилах, и снижения рисков ЖСКК рекомендуется установить внутренние пределы по экономическим нормативам и требованиям, которые должны быть ниже максимальных и выше минимальных пределов, установленных Национальным банком.

85. Максимальный размер риска на одного участника (К1.1), не связанного с ЖСКК, не должен превышать 10%.

Максимальный размер риска на одного участника (К1.2), связанного с ЖСКК, не должен превышать 5%.

Норматив максимального размера риска на одного участника определяется по формуле:

$$K1 = C3 / CK * 100,$$

где:

C3 – размер совокупной задолженности участника по кредитам, забалансовым обязательствам (обязательствам по выдаче кредита ЖСКК и его участнику). Вся задолженность участников при расчете норматива максимального риска на одного участника должна суммироваться и рассматриваться как единая совокупная задолженность, если невозврат задолженности одним участником неминуемо повлечет за собой проблемы с возвратностью задолженности другого участника. При этом, рассматривая задолженность различных участников на предмет суммирования их

как единого риска, следует учитывать степень взаимосвязанности участников, состояние ипотечного рынка, кредитную историю участников, предполагаемые условия погашения задолженности и т.д.

СК – собственный капитал ЖСКК.

В случае, если собственный капитал становится равным нулю или отрицательной величиной, то норматив максимального размера риска на одного участника не рассчитывается, и считается, что норматив не соблюдается.

ЖСКК не должна выдавать кредиты одному участнику и связанным с ним лицам, если увеличение размера совокупной задолженности этого участника приведет к нарушению допустимого размера норматива максимального риска на одного участника.

86. Адекватность (достаточность) капитала.

Значение норматива адекватности (достаточности) капитала K_2 необходимо поддерживать на уровне не менее 8%.

Норматив адекватности капитала ЖСКК определяется по формуле:

$$K_2 = СК / СА * 100\%,$$

где:

СК – собственный капитал ЖСКК на дату оценки (см. пункт 90);

СА – сумма балансовых активов на дату оценки за минусом суммы депозитов, размещенных в коммерческих банках в качестве залога в размере суммы привлеченных средств в национальной валюте в целях хеджирования валютных рисков.

87. Норматив ликвидности (K_3).

Норматив ликвидности необходимо поддерживать на уровне не ниже 30%.

Норматив ликвидности определяется по формуле:

$$K_3 = ЛА / О * 100\%,$$

где:

ЛА – ликвидные активы, к которым относятся:

- наличные денежные средства в кассе;

– средства на расчетных и депозитных счетах;

– государственные казначейские векселя и другие высоколиквидные ценные бумаги, выпущенные Правительством Кыргызской Республики и Национальным банком. Данные ценные бумаги при подсчете норматива ликвидности учитываются за минусом премии (дисконта), нереализованной прибыли (убытков);

О – обязательства ЖСКК, к которым для расчета норматива ликвидности относятся:

– жилищно-сберегательные вклады (депозиты) участников, расчеты по которым наступают в течение 30 дней с момента оценки, а также денежные средства в расчетах;

– любые другие обязательства, а также забалансовые обязательства, расчеты по которым наступают в течение 30 дней после отчетной даты.

88. Отчетность о выполнении экономических нормативов (К 1, 2, 3) представляется в Национальный банк на ежемесячной основе, согласно Приложению 3 к настоящим Правилам.

89. Норматив максимального размера риска по жилищно-сберегательным вкладам (депозитам) ЖСКК К4 рассчитывается по формуле:

$$K4 = SK / СЖВ * 100 \%,$$

где:

СЖВ – сумма жилищно-сберегательных вкладов (депозитов).

Данный норматив, а также его значение устанавливается по решению Комитета по надзору Национального банка.

ЖСКК должна соблюдать норматив максимального размера риска по жилищно-сберегательным вкладам (депозитам) (К4.1) на ежедневной основе.

Ежедневно до 12.00 ч. ЖСКК должна представлять в Национальный банк в электронном виде отчет, согласно Приложению 3, о соблюдении норматива максимального размера риска по жилищно-сберегательным вкладам (депозитам) ЖСКК по состоянию на конец предыдущего операционного дня.

Данный отчет, заверенный подписью председателя ЖСКК, представляется также и на бумажном носителе в соответствующее структурное подразделение Национального банка.

90. Минимальный размер собственного (регулятивного) капитала не должен быть ниже 100% от минимального размера уставного капитала, установленного для ЖСКК.

Расчет собственного капитала ЖСКК (на дату оценки) производится на основе следующих показателей:

- полностью оплаченного уставного капитала;
- капитала, внесенного сверх номинала;
- дополнительного капитала, внесенного физическими и юридическими лицами;
- резервов для будущих потребностей;
- нераспределенной прибыли/убытков прошлых лет;
- убытков текущего года;
- за минусом инвестиций в капитал (акции, долевое участие) других финансово-кредитных организаций.

При этом под инвестициями в капитал (акции, долевое участие) понимается остаток фактически вложенных средств в капитал финансово-кредитных организаций.

91. Риск того, что реализация предмета залога (недвижимого имущества) не компенсирует потери ЖСКК по кредиту, определяется коэффициентом К/З (Кредит/Залог), т.е. соотношением стоимости недвижимого имущества, передаваемого в залог, и суммой кредита (суммы основного долга). Рекомендуемая величина коэффициента К/З составляет не более 60%.

Глава 10. Отчетность ЖСКК

92. В целях осуществления регулирования и надзора за деятельностью ЖСКК должна представлять в Национальный банк отчеты по форме, указанной в Приложении 1 к настоящим Правилам, ежемесячно до 12 числа на бумажных носителях и в электронной форме.

93. ЖСКК должна осуществлять бухгалтерский учет своих операций и формировать финансовую отчетность в соответствии с

требованиями законодательства Кыргызской Республики и настоящих Правил.

94. ЖСКК должна обеспечить строгий учет и хранение документов, используемых в бухгалтерском учете и при составлении отчетности.

95. Годовой отчет о деятельности ЖСКК включает в себя:

- 1) финансовую отчетность ЖСКК;
- 2) информацию о деятельности ЖСКК за отчетный период;
- 3) иную информацию, определяемую ЖСКК.

96. Публикация и дополнительная публикация финансовой отчетности вместе с аудиторским заключением осуществляется после завершения аудиторской проверки и утверждения финансовой отчетности не позднее 30 апреля года, следующего за отчетным, и иными требованиями, указанными в Положении «О требованиях к формированию финансовой отчетности и представлению информации небанковскими финансово-кредитными организациями, действующими на основании лицензии Национального банка Кыргызской Республики» от 27 декабря 2003 года № 36/1.

Один экземпляр финансовой отчетности вместе с копией аудиторского заключения представляется в Национальный банк в течение 10 (десяти) рабочих дней после его утверждения, но не позднее 15 апреля года, следующего за отчетным.

ЖСКК осуществляет выбор средств массовой информации для публикации форм финансовой отчетности вместе с аудиторским заключением с тем, чтобы обеспечить ее широкое распространение и доступность пользователям. Сведения о публикации с приложением копии публикации, должны быть представлены в Национальный банк в течение 3-х рабочих дней после публикации.

При этом обязательно должна быть ссылка на то, что с финансовой отчетностью и пояснениями к ней в полном объеме можно ознакомиться в ЖСКК и его подразделениях.

Глава 11. Меры воздействия

97. Национальный банк применяет меры воздействия к ЖСКК и его должностным лицам.

98. Целью применения Национальным банком мер воздействия являются оперативное реагирование, корректировка и устранение проблем для поддержания стабильности и устойчивости жилищно-сберегательных кредитных компаний.

99. Национальный банк самостоятельно определяет целесообразность, виды и порядок применения мер воздействия к ЖСКК и их должностным лицам.

100. Деятельность ЖСКК, действия (бездействие) ее должностных лиц, создающие действительную угрозу и/или высокую вероятность потерь или убытков для ЖСКК, его кредиторов, акционеров или банковской системы, считаются нездоровой и небезопасной практикой ЖСКК.

101. При обнаружении фактов несоблюдения требований Национального банка, представления недостоверных данных, несвоевременного представления либо непредставления отчетности и сведений либо при нарушении требований законодательства Кыргызской Республики и нормативных правовых актов Национального банка Национальный банк вправе применить меры воздействия в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, настоящими Правилами и другими нормативными правовыми актами Национального банка.

Основания, случаи и порядок применения Национальным банком мер воздействия к ЖСКК, а также порядок установления признаков нездоровой и небезопасной практики ЖСКК и определения причастности к ней ЖСКК и ее должностных лиц установлены Положением «О мерах воздействия, применяемых Национальным банком Кыргызской Республики к микрофинансовым организациям» от 31 мая 2007 года № 21/7.

При этом отзыв лицензии ЖСКК влечет ее ликвидацию по основаниям и в порядке, предусмотренном гражданским законодательством Кыргызской Республики.

102. Национальный банк публикует информацию о принятых мерах воздействия в отношении ЖСКК, а также о любом изменении или прекращении таких мер, кроме случаев, когда публикация может нанести ущерб интересам кредиторов ЖСКК, стабильности, безопасности и целостности финансовой системы Кыргызской

Республики. Публикация подобной информации не является раскрытием банковской тайны.

103. Решения Национального банка о применении к ЖСКК мер воздействия могут быть обжалованы в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики.

104. Досудебное обжалование решений Национального банка является обязательным. Досудебному обжалованию подлежат любые решения Национального банка, за исключением решений Правления Национального банка, которые обжалуются в суде.

105. Порядок досудебного обжалования решений Национального банка устанавливается нормативными правовыми актами Национального банка.

Глава 12. Аудит финансовой деятельности

106. Деятельность ЖСКК подлежит ежегодной внешней аудиторской проверке, согласно международным стандартам аудита, признанным в Кыргызской Республике, а также в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики.

107. Внешний аудитор ЖСКК с целью выявить и оценить риски существенного искажения как по причине недобросовестных действий, так и вследствие ошибки проводит консультации с работниками службы внутреннего аудита ЖСКК для получения информации о системе внутреннего контроля ЖСКК, а также информации о выявленных службой внутреннего аудита ЖСКК проблемах ЖСКК. Внешний аудитор ЖСКК должен иметь доступ ко всем материалам и отчетам службы внутреннего аудита ЖСКК.

108. ЖСКК разрабатывает внутренние нормативные документы по привлечению внешнего аудита, утверждаемые Советом директоров ЖСКК, включая определение:

- перечня критериев для отбора внешнего аудитора ЖСКК;
- условий найма внешнего аудитора;
- порядка и условий оплаты услуг аудиторской организации за аудит финансовой отчетности.

109. Выбор аудиторской организации осуществляется ЖСКК самостоятельно, с соблюдением требований законодательства Кыргызской Республики.

110. Внешним аудитором ЖСКК может быть только аудиторская организация, имеющая соответствующую лицензию на право осуществления аудиторской деятельности на территории Кыргызской Республики, с трехлетним опытом аудита финансово-кредитных организаций.

111. При проведении внешнего аудита ЖСКК внешний аудитор ЖСКК должен соблюдать ограничения, установленные законодательством Кыргызской Республики и Положением «О минимальных требованиях к внешнему аудиту банков и других финансово-кредитных организаций, лицензируемых Национальным банком Кыргызской Республики» от 15 июня 2017 года № 2017-П-12/25-2-(НПА).

112. Внешний аудитор ЖСКК должен оставаться независимым, объективным, избегать ситуаций, которые дают основание считать, что существует конфликт интересов.

113. Внешний аудитор должен быть независимым от ЖСКК, что означает способность действовать самостоятельно, независимо от чьего-либо влияния на результаты аудиторского заключения, выводы и в условиях, исключающих какое-либо постороннее воздействие на выражение внешним аудитором своего мнения. В договоре о проведении внешнего аудита должно быть отражено заявление аудиторской организации о том, что сама аудиторская организация или любой ее аудитор, или иной работник, включенный в состав аудиторской проверки, не имеют какого-либо интереса в ЖСКК, независимы и не связаны никакими отношениями с ЖСКК и его должностными лицами.

114. По завершении финансового года ЖСКК обязано обеспечить проведение внешнего аудита ЖСКК в срок не позднее девяноста дней с начала нового финансового года.

115. По завершении финансового года ЖСКК обязано:

1) представить Национальному банку заверенную копию аудиторского заключения вместе с финансовой отчетностью и

письмом аудитора к руководству ЖСКК за пять рабочих дней до дня проведения годового общего собрания акционеров;

2) обеспечить утверждение общим собранием акционеров годовой финансовой отчетности ЖСКК в срок не позднее девяноста дней с начала нового финансового года;

3) представить Национальному банку заверенную копию аудиторского заключения вместе с финансовой отчетностью, утвержденной общим собранием акционеров, и письмом внешнего аудитора к руководству ЖСКК в срок не позднее ста пяти дней с начала нового финансового года;

4) опубликовать годовую финансовую отчетность ЖСКК (в том числе консолидированную отчетность) вместе с аудиторским заключением в средствах массовой информации не позднее ста двадцати дней с начала нового финансового года по форме и в порядке, установленным Национальным банком.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

А1. Деятельность ЖСКК, предоставляющей кредиты для строительства, покупки жилых домов или квартир, а также для улучшения жилищных условий (краткий отчет)

Наименование ЖСКК:	Дата составления отчета:
Количество данных об участниках	Данные о новых участниках за отчетный период
Количество выданных кредитов	Данные о количестве жилищно-сберегательных вкладов (депозитов)
Анализ кредитов в разбивке по областям Кыргызской Республики	Анализ жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) в разбивке по областям Кыргызской Республики
- г. Бишкек	- г. Бишкек
- Чуйская область	- Чуйская область
- Нарынская область	- Нарынская область
- Ошская область	- Ошская область
- Таласская область	- Таласская область
- Иссык-Кульская область	- Иссык-Кульская область
- Джалал-Абадская область	- Джалал-Абадская область
- Баткенская область	- Баткенская область

В1 – Информация о количестве участников и действующих кредитных договорах

Наименование кредитора	Участники	Действующие кредиты	Сумма задолженности по каждому договору кредита	Общая сумма действующих кредитов

В2 – Информация о количестве жилищно-сберегательных вкладов (депозитов)

Наименование	Участники	Договоры жилищных сберегательных взносов (с указанием даты и номера)	Сумма накопленных средств по каждому договору жилищно-сберегательного вклада (депозита)	Общая сумма накопленных средств (по факту)

С1 – Анализ кредитной деятельности ЖСКК: новые выданные кредиты (за последний отчетный период)

Наименование кредитора	Остаток кредитов на начало отчетного периода	Объем выданных кредитов за отчетный период									Остаток кредитов на конец отчетного периода
		Бишкек	Нарынская область	Чуйская область	Ошская область	Таласская область	Исык-Кульская область	Джалал-Абадская область	Баткенская область		

С2 – Анализ сберегательной деятельности ЖСКК: новые жилищные сберегательные вклады (депозиты) (за последний отчетный период)

Наименование	Договоры жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) – личное	Договоры жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) – общая сумма накопленных средств по г. Бишкек и отдельно по областям									Объем накопленных средств
		Бишкек	Нарынская область	Чуйская область	Ошская область	Таласская область	Исык-Кульская область	Джалал-Абадская область	Баткенская область		

С3 – Анализ кредитной деятельности: новые выданные кредиты в разбивке по сумме выданных кредитов (тыс. сом)

Наименование кредитора	Выданные кредиты - количество	Стоимость договоров (количество)				
		0-500,0	501,0-1000,0	1001,0-1500,0	1501,0-2000,0	2001,0-2500,0

С4 – Анализ кредитной деятельности: новые выданные промежуточные кредиты в разбивке по сумме выданных кредитов (тыс. сом)

Наименование кредитора	Выданные промежуточные кредиты – количество	Стоимость договоров (количество)				
		0-500,0	501,0-1000,0	1001,0-1500,0	1501,0-2000,0	2001,0-2500,0

С5 – Анализ кредитной деятельности: новые выданные кредиты в разбивке по сроку действия кредитного договора

Наименование кредитора	Выданные кредиты	Количество			Промежуточный кредит
		8 лет	10 лет	15 лет	

С6 – Анализ жилищно-сберегательной деятельности: новые договоры жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) в разбивке по сроку действия срока сбережения

Наименование	Жилищно-сберегательные вклады (депозиты)	Количество		
		3 года	5 лет	10 лет

С7 – Анализ жилищно-сберегательной деятельности: ежемесячные жилищно-сберегательные вклады (депозиты) участников, согласно договору жилищно-сберегательного вклада (депозита), в разбивке по суммам (тыс. сом)

Наименование	Жилищно-сберегательные вклады (депозиты) – количество	Стоимость договоров (количество)					
		0-10,0	11,0-20,0	21,0-30,0	31,0-40,0	41,0-50,0	Свыше 50,0

Д1 – Анализ исполнения кредита: просроченные кредиты в разбивке по количеству договоров

В разрезе кредитов (тыс. сом)	Количество договоров	Информация о просроченных кредитах с момента последней оплаты (основной суммы, процентов, штрафов и пени)						
		Текущие	1-29 дней	30-59 дней	60-89 дней	90-179 дней	180 и более дней	Списанные кредиты
0-500,0								
501,0-1000,0								
1001,0-1500,0								
1501,0-2000,0								
2001,0-2500,0								

(тыс. сом)

Наименование статьи	Всего	Дисконт	Всего резервов	Стандартные активы Всего	Активы под наблюдением		«Общие» резервы	Субстандартные		Компьютерные 50%	Потери 100%	«Специальные» резервы
					Всего	10%		Всего	8,1			
1	2	3	4	5	6	6,1	7	8	8,1	9	10	11
Счета в других банках												
Финансирование, предоставленное участникам:												
Всего финансирования												
Инвестиции в ценные бумаги												
Прочая ответственность ЖСКК, принятая в погашение предоставленного финансирования												
Прочие активы												
Всего активов, подлежащих классификации												
Забалансовые обязательства												
Всего активов и забалансовых обязательств, подлежащих классификации												

МИНИМАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

к кредитному досье участника ЖСКК

I. Общая информация об участнике

1. Заявка на получение кредита, подписанная участником, которая должна содержать следующую информацию:

фамилию, имя, отчество участника;

– полный адрес места пребывания участника, номер телефона;

– место работы и род занятий;

– сумму и срок кредита;

– цель жилищного кредита;

– источники погашения кредита и план его погашения;

– предлагаемый залог;

– сведения о полученных/погашенных ранее кредитах за последние два года, предшествующие подаче в ЖСКК заявки на получение кредита;

– согласие участника на предоставление кредитного отчета о себе, а также на запросы информации от государственных органов;

– другие сведения по усмотрению ЖСКК.

2. Анализ платежеспособности участника.

3. Кредитный отчет на участника с кредитного бюро.

4. Справка о заработной плате за последние 6-12 месяцев (при этом ЖСКК вправе самостоятельно определить период, за который должна быть представлена справка о заработной плате), название организации, в которой работает участник, должность, продолжительность работы или другие документы, подтверждающие информацию о доходах.

5. Кредитный договор на государственном или официальном языке (с предоставлением права выбора языка участнику ЖСКК).

6. Копия документа, удостоверяющего личность, по которой возможно идентифицировать участника.

7. Решение соответствующего органа ЖСКК о выдаче кредита.

8. Учет контактов с участником, в котором должна быть отражена следующая информация по каждому контакту:

- дата контакта;
- вид контакта (беседа, телефонный разговор);
- условия контакта (ФИО сотрудника, содержание разговора);
- результат.

9. Переписка с участником (с приложением всей корреспонденции).

10. Отчет о целевом использовании, подтвержденный документами (договоры, акты приемки, счета-фактуры, накладные и т.п.).

II. Залоговая документация

11. Договор о залоге на государственном или официальном языке (с предоставлением права выбора языка участнику ЖСКК).

12. Сертификаты, свидетельства и другие квалификационные документы залогового имущества.

13. Документы, подтверждающие право собственности на заложенное имущество, и согласие залогодателя с условиями договора о залоге.

14. Документы, подтверждающие цену приобретения.

15. Документы, подтверждающие оценку залога с отражением в них следующей информации:

- оценочной стоимости залога;
- даты оценки;
- кем проведена оценка;
- метода оценки.

16. Документы, подтверждающие регистрацию договора залога (если залог должен быть зарегистрирован или ЖСКК требует регистрацию).

17. Договор обязательного страхования жилого помещения (страховой полис) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики (если предметом залога является жилое помещение).

18. Акт обследования залога, в котором должны быть отражены:

- дата обследования залога;
- вид залога;
- дата оценки залога;
- метод оценки;
- местонахождение залога;
- состояние залога и условия его содержания;
- оценочная стоимость залога;
- график периодического обследования залога.

19. Другие сведения по усмотрению ЖСКК.

III. Гарантии или поручительства (при необходимости)

20. Письменная гарантия или поручительство с указанием соответствующего кредитного договора, суммы, на которую выдается гарантия, даты истечения гарантии.

21. Решение соответствующего органа гаранта о выдаче гарантии.

22. Согласие супруга/супруги поручителя (если имеется) о выдаче поручительства.

23. Учредительные документы гаранта.

24. Финансовая отчетность гаранта за последний год (если гарантия является единственным обеспечением).

25. Справка о заработной плате за последние 6-12 месяцев (при этом ЖСКК вправе самостоятельно определить период, за который должна быть представлена справка о заработной плате), или другие документы, подтверждающие информацию о доходах (если поручитель – физическое лицо).

26. Анализ платежеспособности гаранта или поручителя.

27. Согласие гаранта (поручителя) на предоставление кредитного отчета о себе, а также на запросы информации от государственных органов.

Показатели экономических нормативов

Наименование экономических нормативов и требований	Обозначение	Расчет норматива	Фактическое значение норматива	Установленное значение норматива	Отклонение от установленного норматива	Средние значения за отчетный период				
						1 неделя	2 неделя	3 неделя	4 неделя	5 неделя
Максимальный размер риска на одного заемщика	K1.1	C3		не более 10%						
		СК								
	K1.2	C3		не более 5%						
		СК								
Норматив адекватности (достаточности) капитала	K2	CA								
		СК								
		CA			не менее 8%					
Норматив ликвидности	K3	ЛА								
		ОБ								
					не менее 30%					
ЛА – Ликвидные активы										
ОБ – Обязательства ЖСК										
Норматив K3=ЛА/ОБ										

Ежедневный отчет о соблюдении норматива максимального размера риска по жилищно-сберегательным вкладам (депозитам) (К 4)

Дата	К 4		
	СК	СЖВФЛ	Фактическое значение
01.04.2007			
02.04.2007			
03.04.2007			
04.04.2007			
...			
...			
...			
30.04.2007			

СК - Собственный капитал ЖСКК;

СЖВФЛ - сумма жилищно-сберегательных вкладов (депозитов) и прочих обязательств перед физическими лицами.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 15 ноября 2019 года
№ 2019-П-12/56-2-(БС)

Об основных направлениях цифровой трансформации банковских услуг Кыргызской Республики на 2020-2021 годы

В соответствии со статьями 20, 68 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Основные направления цифровой трансформации банковских услуг Кыргызской Республики на 2020-2021 годы (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики,

куруяущего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 15 ноября 2019 года
№ 2019-П-12/56-2-(БС)

Основные направления цифровой трансформации банковских услуг Кыргызской Республики на 2020-2021 годы

Аннотация

За последнее десятилетие компании, занимающиеся финансовыми технологиями, изменили финансовый ландшафт, внедрив новые технологии, которые расширяют доступность финансовых услуг для потребителей, снижают затраты, улучшают управление финансами и повышают безопасность транзакций. Эти продукты и услуги, часто называемые «финтех», также расширили и продолжают расширять финансовые возможности для не вовлеченных в финансовую сферу потребителей. Поэтому в современных условиях трансформация банковских услуг в цифровую форму является неотъемлемой частью процесса становления цифровой экономики Кыргызской Республики. Основой цифровой трансформации услуг финансово-кредитных организаций является оптимальная стратегия цифровизации услуг, разработка и реализация которой требует учета специфики участников рынка.

Достижение устойчивого развития «финтех» на рынке требует плана действий, который объединяет как поддерживающие меры, чтобы помочь внедрить решения «финтех», так и проактивные меры для предотвращения возникающих рисков, включая риски, связанные с кибербезопасностью.

Настоящий документ определяет основные направления трансформации банковских услуг Кыргызской Республики в цифровые формы, ее платежных компонентов и кратко отражает текущее состояние банковской системы, основные тенденции технологического прогресса и ожидаемые результаты эффективного развития банковских услуг в Кыргызской Республике.

В рамках надзора за деятельностью финансово-кредитных и платежных организаций осуществляется анализ видов услуг

или продуктов, предоставляемых ими как с использованием традиционных, так и инновационных средств. В связи с чем разработка настоящего документа основана на планах коммерческих банков на среднесрочную перспективу.

Цель данного документа – использовать быстрое развитие технологий для предоставления качественных и доступных банковских услуг как можно более широкому кругу потребителей, способствовать развитию конкурентоспособного и инновационного финансового сектора и обеспечить целостность финансовой системы.

Приоритетными в рамках настоящего документа являются те направления, которые способствуют решению следующих задач:

- повышению уровня финансовой грамотности населения и предоставлению потребителям, не имеющим свободного доступа к филиалам финансовых институтов, возможности контролировать свои финансы;

- предоставлению альтернативы наличным деньгам, которая позволит потребителям оплачивать товары и услуги эффективным, экономичным и безопасным способом;

- расширению доступа к кредитам для малых предприятий, которые нуждаются в финансировании для развития своего бизнеса;

- трансформированию традиционных банковских услуг, делая их более конкурентоспособными и доступными для потребителей, в том числе в регионах.

Национальным банком, как органом, определяющим политику развития банковской системы, обозначаются основные направления развития цифровых банковских технологий, которые могут быть приняты во внимание участниками рынка при организации собственной деятельности и дальнейшем развитии.

Глава 1. Текущее состояние банковской системы Кыргызской Республики

На сегодняшний день в банковской системе Кыргызской Республики преобладают традиционные виды услуг (кредитование, прием вкладов, кассовое обслуживание, обмен валют, прием/проведение платежей и т.д.). Данные банковские услуги

предоставляются банками, а также небанковскими финансово-кредитными организациями (микрофинансовые компании, микрокредитные компании, микрокредитные агентства), кредитными союзами, специализированными финансово-кредитными организациями, обменными бюро, платежными организациями и операторами платежных систем.

Охват населения финансовыми услугами в Кыргызской Республике оценивается в основном по объемам кредитов и страхования вкладов, а также по количеству отделений банков.

На сегодняшний день представительский охват (филиалы) коммерческих банков по республике выглядит следующим образом:

Концентрация представительств коммерческих банков приходится на город Бишкек (70) и Ошскую область (60), что показывает слабую экономическую активность регионов страны и отсутствие необходимости коммерческим банкам открывать и содержать свои представительства в регионах.

При этом развитие информационных технологий может решить проблему охвата всех регионов страны услугами финансовых организаций. Так, например, посредством удаленной идентификации граждане могут открывать банковские счета, получать кредиты и пользоваться банковскими услугами, не выезжая из своего региона.

Согласно статистической информации за 2018 год, суммарные активы банковской системы увеличились на 12,1% и составили 222,0 млрд сомов к концу года. Основная часть активов банков приходилась

на кредиты, доля которых увеличилась на 2,9 процентных пункта по сравнению с 2017 годом, и составила 57,6%. Общий объем депозитной базы клиентов коммерческих банков составил 133,1 млрд сомов, увеличившись с начала 2018 года на 9,5%.¹

Внедрение новых технологий на финансовом рынке привело к появлению бизнес-моделей, которые позволяют оказывать традиционные услуги удаленно при значительно меньших издержках. Информационно-коммуникационные технологии вместе с агентской сетью и другими каналами предоставления услуг (например, платежными терминалами), являются важными инновациями последних лет, которые обеспечивают доступность банковских услуг для потребителей. В условиях обязательного личного присутствия клиентов в офисе банка конкурентное преимущество получают организации с широкой филиальной сетью, ограничивая тем самым доступ на рынок небольшим игрокам. При этом расширение охвата услуг через физическую представленность невыгодно из-за необходимости организации работы обособленных отделений и небольших комиссионных доходов, а также необходимости соответствия регулятивным требованиям (техническая оснащенность и безопасность). Мобильность электронных каналов предоставления услуг позволяет обеспечить их доступность и расширить охват потребителей. На сегодняшний день технологии, которые облегчают доступ к банковским услугам, не требующим физического присутствия (участия) лиц в банковской и платежной сфере, включают:

- 1) удаленный доступ к банковским услугам (интернет-банкинг, мобильный банкинг);
- 2) банковские карты и интернет-эквайринг;
- 3) полный спектр продуктов по электронным деньгам (карты предоплаты, электронные кошельки, и др.).

Тем не менее, несмотря на все эти меры, по-прежнему оборот наличных денежных средств остается высоким: снятие наличных денежных средств составляет 90% транзакций по банковским картам. В настоящее время мероприятия по увеличению объема безналичных расчетов направлены на введение требований обязательного приема безналичной оплаты в предприятиях розничной торговли.

1 <https://www.nbkr.kg/DOC/15052019/00000000052275.pdf>

Развитие интернет-банкинга началось в 2012 году. Затраты на внедрение интернет-банкинга были существенными, при этом население не знало о данном сервисе. По состоянию на конец 2017 года почти у каждого банка имелся собственный сервис интернет-банкинга или мобильного банкинга (интернет-доступ к банку через мобильное приложение).

Несмотря на то, что охват финансовыми услугами считается одним из основных факторов развития современной экономики, для Кыргызской Республики данная область является недостаточно освоенной.

Исходя из имеющейся статистики, также можно сделать вывод о большом потенциале новых подходов к оказанию финансовых услуг. Операторы платежных систем, имеющие право совершать ограниченный набор операций, поддерживают «традиционный» банковский сектор – через их системы обрабатывается и агрегируется значительный объем розничных платежей.

Новые технологии также внедряются в области оценки платежеспособности заемщиков, оптимизации совершения денежных переводов и иных банковских продуктов, которые могут быть напрямую незаметны для потребителей, но при этом повышают качество и снижают стоимость оказываемых услуг.

Внедрение информационных технологий является необходимостью для современного банковского рынка. Высокая конкуренция в банковском и платежном секторах вынуждает участников рынка направлять свою деятельность на внедрение инновационных финансовых продуктов посредством предоставления дистанционных и самообслуживающихся продуктов и т.д.

Так, к примеру, банки в бизнес-планах на 2019-2021 годы в совокупности запланировали ежегодные расходы на сумму около 1,5 млрд сомов на развитие цифровых технологий путем:

- модернизации каналов дистанционного банковского обслуживания (интернет-банкинг, мобильный банкинг и т.д.);
- улучшения качества банковских услуг (приложения онлайн-доступа к услугам и т.д.);

- внедрение и обновление систем информационной безопасности (системы обнаружения и предотвращения атак, сетевые экраны и т.д.);
- обновления систем внутренней автоматизации (автоматизированных банковских систем, автоматизация бэк-офиса и т.д.);
- внедрения инновационных продуктов/услуг и т.д.

Во многом коммерческие банки в настоящее время стремятся соответствовать всем существующим и будущим потребностям меняющейся цифровой экосистемы посредством адаптации инновационных продуктов/услуг.

Согласно бизнес-планам банков, прогнозируется увеличение доходности банков по системе в целом на 3,4 млрд сомов за 2019 год, что позволит поэтапно направлять денежные средства на внедрение новых технологий в соответствии с мировыми трендами.

С развитием технологий немаловажную роль играет вопрос повышения финансовой грамотности населения, поскольку степень финансовой осведомленности населения напрямую влияет на эффективность внедрения и использования новых систем по оказанию банковских услуг.

Существенная часть населения страны, как показывают множественные исследования, не имеет достаточных финансовых знаний, навыков планирования бюджета для принятия взвешенных решений по использованию финансовых продуктов и услуг, что приводит к затруднениям клиентов обслуживать свои финансовые обязательства. При широком охвате цифровых технологий населения потребуются дополнительно направлять ресурсы на предоставление онлайн-обслуживания клиентов и call-центры 24/7, что потребует усовершенствования существующих у 13 банков услуг call-центров и открытия у оставшихся банков call-центров по обработке обращений клиентов.

В этой связи последующие мероприятия, проводимые в рамках Национальной программы повышения финансовой грамотности населения Кыргызской Республики на 2016-2020 годы, также будут пересмотрены с учетом цифровой трансформации. Поддержание инициатив по улучшению уровня доступности населения к

финансовым услугам через переход на цифровую основу предоставления услуг возможно только наряду с повышением уровня финансовой грамотности населения страны.

Глава 2. План реализации цифровой трансформации банковских услуг

Набирающая обороты трансформация банковской индустрии, развитие прорывных технологий и бизнес-моделей, повышение конкуренции и требований со стороны клиентов требуют новых подходов к разработке продуктов и услуг, а также реализации новых стратегий устойчивого развития. Соответственно, меняются правила игры на банковском рынке. Инновационные технологии создают новые возможности для фундаментального изменения бизнес-модели, в основе которых лежат:

- технологии (аппаратные средства, методы, программы и т.д.), позволяющие предоставлять услуги быстрее, эффективнее, точнее;
- данные, на основе которых могут предоставляться услуги;
- пользовательская культура и опыт.

Компонент использования или создания пользовательской культуры сложно поддается управлению. При этом достижение положительного отношения клиентов к новым услугам требует иного типа и формата взаимодействия, предполагающего удобство пользования.

2.1. Подход к реализации цифровой трансформации

Цифровая трансформация банковских услуг требует комплексного подхода: от пересмотра операционной системы до изменения организационной структуры для адаптации к цифровой основе организации деятельности. Цифровое преобразование услуг банковского сектора должно быть согласовано с другими бизнес-стратегиями для достижения максимальной эффективности деятельности сектора.

Успешная реализация цифровой трансформации банковских услуг в значительной степени зависит и от создания условий для оказания услуг в электронной форме. Должны быть пересмотрены подходы к методам контроля операций, которые осуществляются с

использованием новых технологий, упрощающих и ускоряющих их проведение.

В целом ожидается, что банковский сектор будет стремиться к развитию цифровых операционных бизнес-моделей и со временем все большее количество клиентов для получения различных банковских продуктов и услуг будут отдавать предпочтение дистанционному обслуживанию на основе цифровых технологий.

В процессе цифровизации банковских услуг в долгосрочной перспективе Национальный банк определяет следующие принципы, которые должны получить отражение в организации деятельности банков:

- I. доступность банковских услуг (ценовая и географическая);
- II. защиту прав потребителей;
- III. информационную безопасность предоставляемых услуг;
- IV. защиту персональных данных пользователей;
- V. устойчивость и непрерывность деятельности;
- VI. обеспечение прозрачности предоставления услуг;
- VII. повышение финансовой грамотности населения.

2.2. Основные направления создания цифровой инфраструктуры

Поддержание инициатив цифровой трансформации экономики предполагает поэтапную реализацию мер по созданию условий развития финансовой экосистемы. Национальный банк выделяет создание условий по следующим приоритетным направлениям.

Надлежащая проверка клиента.

Привлечение новых клиентов и расширение доступности финансовых услуг требует новых методов проведения надлежащей проверки клиента и исполнения политики «знай своего клиента». Рассматривается регламентация использования различных инструментов и механизмов, позволяющих установить личность граждан без проверки физических документов.

На основе международного опыта возможно внедрение упрощенных мер надлежащей проверки клиентов-граждан

Кыргызской Республики посредством верификации данных через доверенные базы данных. Предлагается использовать различные способы надлежащей проверки клиентов, включая:

- государственные базы данных о гражданах, поскольку они являются первичными источниками информации о гражданах. С развитием регулирования в этой сфере перечень доверенных баз данных будет расширяться. Процесс верификации клиентских данных через упомянутые базы данных государственных органов должен предполагать получение подтверждений о совпадении введенных клиентом сведений при соблюдении принципов защиты информации персонального характера для пользователей банковских услуг;
- использование средств видеосвязи, биометрического распознавания;
- привлечение агентов в отдельных процессах идентификации.

В целях поддержания прозрачности предоставления услуг и повышения доступности предполагается регламентация деятельности агентов в процессе надлежащей проверки клиентов и оказания финансовых услуг.

Группа разработки финансовых мер борьбы с отмыванием денег (FATF) не описывает конкретных механизмов идентификации клиента. В целях повышения доступности финансовых услуг необходимо рассмотреть и выработать подходы к цифровой идентификации, соответствующей требованиям по противодействию финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов (далее – ПФТД/ЛПД) и взаимной оценке участников FATF.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Изучение возможности применения альтернативных механизмов проверки клиентов	Подготовка и направление предложений в уполномоченные государственные органы (анкета клиента)	IV кв. 2019 г.	III кв. 2020 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)

Разработка подходов надлежащей проверки клиента в удаленном режиме (электронные каналы и агентирование)	Внесение изменений в нормативные правовые акты Национального банка	IV кв. 2019 г.	IV кв. 2020 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)
Пересмотр системы внутреннего контроля по внедрению системы обслуживания клиента удаленно	Внедрение внутренних систем верификации идентификационных данных	IV кв. 2019 г.	IV кв. 2021 г.	Коммерческие банки (по согласованию)

Электронная подпись и цифровой документ.

Отказ от бумажного документооборота и переход на цифровую основу – перспектива ближайшего будущего банковского сектора.

При отказе от бумажных носителей необходимо решение вопросов:

- по использованию электронной подписи;
- по хранению документов в электронной форме в банке;
- по предоставлению электронных документов по запросу регулирующих органов;
- по использованию онлайн-каналов для сбора и проверки данных о клиенте вместо бумажного подтверждения (к примеру подтверждение регистрации в налоговых органах из электронных баз данных государственных органов, электронных номеров патента или свидетельства вместо копии с оригинала и т.д.).

Важным вопросом также будет хранение данных, так как объем конфиденциальной информации существенный. Центры обработки данных должны соответствовать требованиям информационной безопасности и банковской тайны.

Под процессом перехода на использование цифровых документов понимается совершенствование существующих бизнес-моделей и закрепление юридической значимости электронных документов посредством электронной подписи, а также регламентация разных ее типов в зависимости от риска операции, возникающего при работе с клиентами, создание возможности обмена юридически значимыми документами в электронной форме между участниками

банковского рынка, в том числе с Национальным банком и другими государственными органами.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Анализ бумажного оборота документов, законодательства и подзаконных актов Кыргызской Республики на предмет выполнения регулятивных требований, в том числе хранения в электронной форме	Аналитическая записка с предложениями о необходимости внесения изменений в законодательство Кыргызской Республики	IV кв. 2019 г.	II кв. 2020 г.	Национальный банк
Совершенствование законодательства Кыргызской Республики в целях осуществления основных банковских операций без бумажных носителей	Внесение изменений в законодательство Кыргызской Республики	I кв. 2020 г.	II кв. 2021 г.	Национальный банк
Согласование порядка обмена информации между участниками банковского сектора, а также с государственными учреждениями в электронной форме без бумажных носителей	Выбор общих форматов цифрового обмена документами, организация защищенного канала связи	I кв. 2020 г.	II кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию), государственные учреждения (по согласованию)

Инструменты обмена информацией

Использование цифровых технологий совершенствует пути взаимодействия банков, государственных органов, а также существующих и потенциальных клиентов в сторону единой цифровой информационной среды обмена данными. Предлагается использовать единые идентификаторы для сквозной идентификации физических и юридических лиц, связывающих различные базы данных и системы.

Использование сквозного идентификатора клиента обеспечивает возможность передачи различных видов информации о клиенте между государственными органами и финансово-кредитными организациями для оказания услуг населению. Такой идентификатор может использоваться для различных источников данных, хранящихся на месте их создания, что повышает скорость поиска необходимой информации.

Указанные предложения должны способствовать расширению взаимосвязи с государственными услугами и стать базой создания платформ для новых финансовых услуг. Для физических лиц целесообразно использовать персональный идентификационный номер (ПИН), поскольку он является уникальным и не изменяется, для юридических лиц – с возможностью использования идентификационного номера налогоплательщика (ИНН).

Будет изучена возможность создания центра по обмену данными о клиентах финансовых организаций для упрощения исполнения требований по вопросам ПФТД/ЛПД, а также других регулятивных требований. Предлагается использование центра, как единого коммуникатора по запросу сведений о клиенте (при его согласии) из различных баз данных (государственных и коммерческих), а также формирование цифрового профиля клиента.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Разработка подходов в части использования идентификатора клиента (ПИН, ИНН)	Внесение изменений в нормативные правовые акты Национального банка	I кв. 2020 г.	II кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)
Изучение целесообразности создания цифрового профиля клиента на базе единого центра обмена данными о клиентах	Аналитическая записка	I кв. 2020 г.	III кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)

Иновационные продукты на базе цифровых платформ.

Учитывая реализацию предусмотренных мероприятий в перспективе, на банковском рынке должны появиться способы и возможность предоставления существующих банковских услуг в инновационных формах или по более конкурентоспособной стоимости за счет усовершенствования каналов доступа. Банковский сектор должен быть в состоянии расширить свои услуги для максимально широкой базы пользователей путём трансформации существующих традиционных услуг либо путем внедрения новых финансовых инструментов и услуг с учетом детализации возможности онлайн-каналов обслуживания.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Совершенствование нормативных правовых актов Национального банка в части дистанционного предоставления финансовых услуг	Внесение изменений в нормативные правовые акты Национального банка	I кв. 2020 г.	IV кв. 2020 г.	Национальный банк
Организация подключения коммерческих банков к базам данных государственных органов	Возможность онлайн-проверки клиентов с базами данных ГРС, ГНС, СФ, ГТС (база данных деклараций на товары) и МЮ КР	I кв. 2020 г.	IV кв. 2020 г.	Коммерческие банки, государственные органы (по согласованию)
Использование технологий для поддержки распространения розничных инвестиционных продуктов	Внедрение новых финансовых продуктов и услуг	I кв. 2020 г.	I кв. 2021 г.	Коммерческие банки, международные организации (по согласованию)

2.3. Вспомогательные элементы создания цифровой инфраструктуры

Повышение финансовой грамотности и осведомленности пользователей банковских услуг.

Цифровая трансформация обеспечивается за счет полноценного изучения опыта работы с клиентами, анализа уже существующих и выявления новых потребностей. Именно потребители банковских услуг являются движущей силой инновационного развития банков, так как они через выражение своих потребностей формируют требования к современным банковским продуктам и услугам. Клиенты оценивают свой опыт взаимодействия с банками в зависимости от того, насколько легко и комфортно им было получить ту или иную услугу, поэтому банковский сектор должен постоянно изучать опыт работы с клиентами, выявлять недостатки в своей работе, так как новые клиенты, скорее всего, будут нуждаться в еще более современных технологиях.

Цифровая зрелость имеет фундаментальное влияние на культуру ведения бизнеса, его переход с акцента продукто-ориентированности на клиенто-ориентированность, что подразумевает изменение текущих ИТ-процессов на «тестирование и изучение» поведения для расширения и охвата как можно большего количества клиентов.

Цифровая трансформация способствует и функциональным изменениям управления, особенно топ-менеджеров (Правление банка), которые становятся главными менеджерами по культурной трансформации и занимаются разработкой виденья и развитием цифровой стратегии банков. Затраты банка в этом случае невелики, а эффект для повышения лояльности весьма существенный.

Клиенты банков, взаимодействующие с финансовым рынком, сталкиваются со сложностью определения затрат и выгод, связанной с финансовыми продуктами. Значительный прогресс был достигнут в улучшении сопоставимости розничных инвестиционных продуктов, в частности, благодаря требованиям к раскрытию информации. Хотя это должно улучшить качество продуктов, клиенты по-прежнему сталкиваются с существенными затратами на поиск наиболее подходящего инвестиционного продукта для вложения средств и получения финансирования с более выгодными условиями.

Поэтому повышение прозрачности для стимулирования конкуренции и расширения выбора для клиентов на банковском рынке должно опираться на эффективные технологии, обеспечивающие полноту, сопоставимость и легкость доступа к информации. С этой целью необходимо провести работу по обеспечению функциональной совместимости наборов данных и разработке соответствующих алгоритмов, а также для обеспечения того, чтобы результаты были представлены справедливым и простым для понимания способом. Поэтому Национальный банк будет изучать текущую ситуацию и ситуацию с технологическими цифровыми интерфейсами, которые помогают потребителям находить подходящие и экономически эффективные розничные инвестиционные продукты на финансовом рынке Кыргызстана.

Создание прозрачной инфраструктуры также предполагает техническое взаимодействие между различными системами. Повышение осведомленности участников рынка возможно посредством использования открытых интерфейсов прикладного

программирования для взаимодействия с внешними системами (далее – open API) для передачи открытых данных финансово-кредитных организаций, что позволит получать, обрабатывать и агрегировать информацию о различных участниках рынка на общих платформах.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Анализ требований по корпоративному управлению	Предложения по внесению изменений в нормативные правовые акты Национального банка	I кв. 2020 г.	II кв. 2020 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)
Разработать рекомендации по раскрытию информации при оказании цифровых банковских услуг (подходы к использованию open API)	Рекомендации по open API на основе общих стандартов для открытых данных.	I кв. 2020 г.	II кв. 2020 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию), платежные системы (по согласованию)
Информирование населения по вопросу защиты персональных данных в сети интернет	Вовлечение коммерческих банков в процесс информирования населения о защите персональных данных, актуальных вопросах кибербезопасности и принимаемых мерах по ее обеспечению	I кв. 2020	I кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)
Кибергигиена и цифровая грамотность населения	Вовлечение коммерческих банков в процесс освещения программ повышения навыков цифровой грамотности населения	I кв. 2020 г.	I кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)

Управление риском реализации информационных угроз (кибербезопасность).

Кибербезопасность заключается в защите данных, находящихся/существующих в электронной форме, а также в определении наиболее важных данных, места размещения и необходимых технологий для их защиты.

Угроза кибератак сегодня весьма реальна и может коснуться каждой финансовой организации. Большая часть актов киберпреступности приходится именно на банки и остается вне статистики. Банки, в первую очередь, не заинтересованы в разглашении подобной информации, поскольку даже слухи об этом могут дискредитировать их в глазах клиентов и повлечь значительный отток капитала и нанесение репутационного ущерба. В то же время по причине киберпреступности мировые банки теряют огромное количество денег ежегодно.

Национальный банк планирует пересмотреть требования информационной безопасности в соответствии с международными стандартами и лучшими мировыми практиками. Создан центр реагирования на инциденты информационной безопасности. На его основе будет налажен обмен информацией между участниками банковского рынка о существующих и потенциальных угрозах, а также меры по их предупреждению, в том числе по новым банковским услугам.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Разработка и внесение предложений по совершенствованию нормативных правовых актов в части информационной безопасности новых банковских услуг	Внесение изменений в соответствующие нормативные правовые акты Национального банка	I кв. 2020 г.	II кв. 2021 г.	Национальный банк
Совершенствование требований к системе внутреннего контроля рисков кибербезопасности коммерческих банков в соответствии с международными стандартами	Принятые нормативные правовые акты Национального банка	II кв. 2020 г.	IV кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)

Сбор и анализ детальных данных.

На сегодняшний день Национальным банком проводится ряд мероприятий по реализации проекта, подразумевающего переход от формоцентричной отчетности к датацентричной регулятивной банковской отчетности.

В новом проекте отчетности устранены имеющиеся пробелы в действующей отчетности коммерческих банков, такие как дублирование, несопоставимость, недостаточность информации, а также невысокая оперативность данных. Помимо этого, в проекте новой отчетности предусмотрены необходимые показатели для автоматизации риск-ориентированного надзора, внедрены международные статистические справочники, увеличена детализация показателей для лучшего мониторинга и анализа данных заинтересованными структурными подразделениями, сокращена периодичность предоставления коммерческими банками отчетов, унифицированы справочники/классификаторы в соответствии с государственными классификаторами.

В целях реализации данного проекта ожидаются изменения в организационной структуре банков и бизнес-процессах по формированию новой регулятивной отчетности.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Пересмотр формата регулятивной отчетности коммерческих банков	Разработка проекта нормативных актов Национального банка, предоставления нового формата регулятивной отчетности	I кв. 2020 г.	IV кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)
Внедрение новых форматов отчетности	Изменения в организационные структуры банков и бизнес-процессы по формированию новой регулятивной отчетности	III кв. 2020 г.	IV кв. 2021 г.	Коммерческие банки (по согласованию)

Бесперебойность информационных систем.

Переход на цифровую основу организации деятельности требует повышения надежности и отказоустойчивости систем банков с целью обеспечения доверия пользователей. Последний проведенный анализ Национального банка о резервных центрах обработки данных (далее – РЦОД) банков и о дальнейших планах банков по развитию информационной безопасности в рамках своих бизнес-планов на 2019-2021 годы показал, что во многих банках присутствуют свои РЦОД, у меньшей части РЦОД отсутствуют либо находятся на стадии запуска. В планах банков, у которых присутствуют РЦОД, – направить финансирование для модернизации действующих центров и информационной безопасности, а остальные банки планируют запустить РЦОД в ближайшее время либо после решения вопросов с финансированием. Для решения данного вопроса будет рассматриваться использование облачных технологий для передачи резервных данных и для снижения затрат банков при условии соблюдения требований по информационной безопасности Национального банка.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Анализ возможности создания и использования совместных РЦОД	Заклучение по созданию совместных РЦОД	I кв. 2020 г.	I кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)
Снижение рисков несоответствия данных по эмитированным электронным деньгам между коммерческими банками – эмитентами электронных денег и операторами систем электронных денег	Проведение между коммерческими банками и операторами систем электронных денег синхронизации данных по операциям в системе электронных денег в режиме реального времени (онлайн)	I кв. 2020 г.	I кв. 2021 г.	Коммерческие банки (по согласованию)

Разработка подходов в части использования облачных технологий	Внесение изменений в нормативные правовые акты, регламентирующие порядок и требования к использованию облачных технологий для отдельных видов операций	I кв. 2020 г.	III кв. 2021 г.	Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)
---	--	---------------	-----------------	---

Регулятивные песочницы.

Перечисленные направления цифровизации являются относительно новыми для банковского сектора, поэтому перед Национальным банком стоит задача по эффективной адаптации регулятивных требований к меняющимся условиям. Национальным банком инициирован запуск специальных регулятивных режимов апробации новых технологий в банковском секторе для заинтересованных участников рынка (регулятивные песочницы). Данный режим предполагает апробацию и оценку целесообразности внедрения новых технологий самими участниками, а также выработку мер по минимизации потенциальных рисков и согласование их с Национальным банком.

Мероприятие	Индикаторы исполнения	Дата начала	Дата окончания	Исполнители
Создание правовых условий для наделения Национального банка функциями ведения специальных регулятивных режимов	Внесение изменений в законодательные акты Кыргызской Республики	I кв. 2020 г.	IV кв. 2020 г.	Национальный банк

<p>Внедрение механизмов пилотирования инновационных финансовых технологий, продуктов и услуг – специальный регулятивный режим Национального банка</p>	<p>Утверждение НПА. Национальный банк создаст группу экспертов для оценки наличия необоснованных препятствий для регулирования финансовых инноваций в нормативно-правовой базе финансовых услуг</p>	<p>После принятия Закона, позволяющего создавать специальные регулятивные режимы</p>	<p>После принятия Закона, позволяющего создавать специальные регулятивные режимы</p>	<p>Национальный банк, коммерческие банки (по согласованию)</p>
<p>Начало приема заявок для участия в специальных регулятивных режимах</p>	<p>Объявление о приеме заявок</p>	<p>После принятия Закона, позволяющего создавать специальные регулятивные режимы</p>	<p>После принятия Закона, позволяющего создавать специальные регулятивные режимы</p>	<p>Национальный банк</p>

Заклучение

Итогом предложенных мероприятий должно стать установление целостного и удовлетворяющего принципам, указанным в настоящем документе, процесса предоставления банковских услуг в цифровом виде с момента первого обращения клиента в финансовую организацию до момента полного урегулирования обязательств между участниками процесса. Сопутствующим положительным результатом будет создание возможности получения дополнительных услуг из нефинансовой среды, инициирование или завершение которых связано с проведением финансовых операций, таких как учет при оплате государственных услуг, онлайн-подтверждение в электронном виде, равнозначное бумажному в соответствующих инстанциях и органах, а также подтверждение своей личности, способность выполнения обязательств в коммерческих отношениях, получение возможности быстрого финансирования.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 15 ноября 2019 года
№ 2019-П-12/56-3-(НПА)

Об утверждении Положения «Об операциях коммерческих банков с драгоценными металлами, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования»

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «Об операциях коммерческих банков с драгоценными металлами, осуществляемых в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» (прилагается).

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования банков довести настоящее постановление до сведения ОАО «Коммерческий банк КЫРГЫЗСТАН», ЗАО «БТА Банк», ЗАО «ЭкоИсламикБанк»,

ОАО «БАКАЙ БАНК», ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана», соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление методологии надзора и лицензирования банков.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 15 ноября 2019 года
№ 2019-П-12/56-3-(НПА)

ПОЛОЖЕНИЕ
«Об операциях коммерческих банков с драгоценными
металлами, осуществляемых в соответствии с исламскими
принципами банковского дела и финансирования»

Глава 1.
Общие положения

1. Настоящее Положение устанавливает требования Национального банка Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) к проведению коммерческими банками Кыргызской Республики операций с драгоценными металлами в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования.

2. Термины, применяемые в рамках настоящего Положения:

1) драгоценные металлы – это:

- золото в аффинированных стандартных и мерных слитках;
- серебро в аффинированных стандартных и мерных слитках;

2) аффинированные стандартные слитки драгоценных металлов – изготовленные и маркированные слитки драгоценных металлов и соответствующие Международным стандартам качества, принятым Лондонской ассоциацией рынка драгоценных металлов (Приложение 1);

3) аффинированные мерные слитки – изготовленные и маркированные слитки из драгоценных металлов, эмитируемые (выпускаемые) Национальным банком или аффинажным предприятием, сертифицированным Лондонской ассоциацией рынка драгоценных металлов, массой 1000 грамм и менее, с содержанием химически чистого основного металла не менее 99,95-99,99 процентов лигатурной массы слитка для золота и не менее 99,90 процентов лигатурной массы слитка для серебра;

4) лигатурная (брутто) масса – фактическая общая масса сплава, содержащего драгоценный металл;

5) одна тройская унция – это мера массы, составляющая 31,1035 г;

6) проба – содержание определенного драгоценного металла, измеренное в долях на тысячу единиц массы сплава;

7) металлические счета – это счета, открываемые банком для клиентов в целях учета и осуществления операций с драгоценными металлами;

8) металлические счета ответственного хранения – счета клиентов, предназначенные для учета драгоценных металлов, переданных в банк с сохранением их индивидуальных признаков (наименование, количество ценностей, проба, производитель, серийный номер и др.).

3. Требования настоящего Положения распространяются только на аффинированные стандартные и мерные слитки из драгоценных металлов.

4. Коммерческие банки могут осуществлять покупку и продажу монет из золота и серебра, являющихся платежным средством, без получения разрешения Национального банка на право проведения банковских операций с драгоценными металлами.

5. Операции, где сохранение индивидуальных признаков драгоценных металлов является обязательным условием заключенных договоров, проводятся по металлическим счетам ответственного хранения.

6. Операции, указанные в подпунктах 2 и 3 пункта 11 настоящего Положения, проводятся по металлическим счетам.

7. Банкам запрещается проводить операции по обезличенным металлическим счетам, открываемым банком для учета драгоценных металлов и совершения операций по их привлечению и размещению.

8. Банкам запрещается:

– осуществлять операции с драгоценными камнями и другими формами драгоценных металлов, за исключением перечисленных в пункте 11 настоящего Положения;

– осуществлять операции по приему залогового обеспечения с видами драгоценных металлов, не подпадающих под определение подпункта 1 пункта 2 настоящего Положения.

9. В соответствии с международной практикой проведения операций с драгоценными металлами операции с золотом совершаются в количественных единицах чистой массы металла (в тройских унциях или граммах), операции с серебром – в количественных единицах лигатурной массы металла.

Для учета драгоценных металлов в граммах необходимо производить округление до десятых долей следующим образом:

– если сотая доля больше или равна 5, десятая доля увеличивается на 1, все следующие за ней знаки исключаются;

– если сотая доля меньше 5, десятая доля остается без изменений, все следующие за ней знаки исключаются.

10. Денежные активы и обязательства, выраженные в драгоценных металлах, подлежат переоценке на ежедневной основе по вечернему фиксингу Лондонской ассоциации рынка драгоценных металлов, установленному в день, предшествующий дню проведения переоценки.

При этом переоценка аффинированных мерных слитков, эмитированных Национальным банком, осуществляется, согласно учетной политике банка.

Глава 2.

Операции коммерческих банков со слитками драгоценных металлов

11. Банк при наличии операций с драгоценными металлами в перечне разрешенных банковских операций к лицензии банка на право проведения банковских операций может проводить следующие операции с драгоценными металлами:

1) Операции на условиях договора (сделки) вади»а йад амана:

– ведение металлических счетов ответственного хранения и привлечение от своего имени драгоценных металлов на оговоренные сроки от других коммерческих банков, юридических и физических лиц.

При этом банк не вправе распоряжаться доверенными ему драгоценными металлами и получать прибыль от их размещения.

Банку разрешается взимать плату за хранение, независимо от того, является плата фиксированной суммой или долей от стоимости драгоценного металла.

В случае если драгоценный металл, переданный на хранение, является гарантией возврата долга стороной, передавшей его на хранение, то плата не должна превышать фактических затрат на хранение драгоценного металла.

2) Операции на условиях договора (сделки) мурабаха:

– покупка и продажа драгоценных металлов на условиях расчета спот от своего имени за счет клиента, при этом оплата по сделке производится немедленно;

– покупка и продажа драгоценных металлов на условиях расчета спот от своего имени за собственный счет, при этом оплата по сделке производится немедленно.

3) Операции на условиях договора (сделки) кард хасан в наличной и безналичной формах:

– привлечение драгоценных металлов в качестве займа на условиях гарантированной возвратности по первому требованию клиента;

– размещение (финансирование) драгоценных металлов в качестве займа на условиях гарантированной возвратности по первому требованию банка.

12. Драгоценные металлы, с которыми банки осуществляют операции в рамках настоящего Положения, должны отвечать следующим требованиям:

– соответствовать Международным стандартам качества London good delivery и быть изготовленными аффинажными предприятиями, прошедшими листинг в Лондонской ассоциации рынка драгоценных металлов;

– быть изготовленными в виде мерных слитков, применяемых в качестве довесков к стандартным слиткам, для выражения (достижения) весов, соответствующих условиям договоров;

- быть изготовленными в виде мерных слитков в соответствии с Национальным стандартом Кыргызской Республики (Кыргыз мамлекеттик стандарты (КМС) 1281:2015).

13. Коммерческие банки, осуществляющие операции с драгоценными металлами в виде стандартных и мерных слитков (за исключением аффинированных мерных слитков драгоценных металлов, эмитируемых (выпускаемых) Национальным банком), обязаны:

- владеть освидетельствованными в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики весоизмерительными приборами и разновесами для взвешивания драгоценных металлов, погрешность взвешивания которых не превышает пределы, указанные в Приложении 2;

- и/или, при отсутствии таковых, пользоваться услугами взвешивания сторонних организаций, у которых весоизмерительные приборы и разновесы удовлетворяют требованиям, указанным в Приложении 2;

- владеть специальным оборудованием, указанным в Приложении 3, для проведения экспресс-анализа состава мерных слитков драгоценных металлов в целях определения процентного содержания драгоценного металла и примесей;

- осуществлять хранение и транспортировку драгоценных металлов с соблюдением установленных законодательством требований безопасности.

14. Банки, осуществляющие операции с драгоценными металлами в виде стандартных и мерных слитков, должны принять во внимание, что под воздействием геофизических и атмосферных факторов и в силу конструктивных особенностей весоизмерительных приборов их показания при взвешивании слитков драгоценных металлов могут отличаться от показаний предыдущих взвешиваний этих ценностей, зафиксированных в учетных или сопроводительных документах (Приложение 4).

15. Максимальный объем активов в драгоценных металлах и сумма средств на осуществление операций с драгоценными металлами по поручению клиентов должны в совокупности

составлять не более 100% размера оплаченного уставного капитала банка.

16. Драгоценные металлы, принятые от клиента на хранение, не являются привлеченными средствами банка и не могут быть размещены им от своего имени и за свой счет.

17. По металлическим счетам ответственного хранения могут быть предоставлены услуги продажи драгоценных металлов, когда по поручению клиента должны быть проданы только им внесенные драгоценные металлы. Учет переводов по счетам ответственного хранения осуществляется обязательно в физической форме.

18. Драгоценные металлы, перешедшие в собственность банка в результате отчуждения залогового обеспечения, должны быть проданы в соответствии с законодательством.

19. Ввоз и вывоз драгоценных металлов с территории Кыргызской Республики осуществляется, согласно законодательству Кыргызской Республики, с согласия уполномоченного государственного органа.

20. Коммерческие банки при транспортировке драгоценных металлов за свой счет либо за счет клиента должны обеспечить страхование перевозок драгоценных металлов надлежащим образом и в соответствии со стандартами шариата. В случае если страхование перевозок драгоценных металлов в соответствии со стандартами шариата невозможно, то перевозка драгоценных металлов может быть застрахована традиционным методом при наличии соответствующего одобрения шариатского совета банка.

Переход ответственности и прав владения при транспортировке между банком, его клиентом, сопровождающими лицами и грузоперевозчиком определяются соответствующими договорами.

21. При перевозке драгоценных металлов необходимо предпринять меры по обеспечению сохранности их внешнего вида, чтобы на перевозимых слитках не образовались углубления, царапины и другие дефекты, влияющие на его стоимость.

Глава 3.

Организация внутреннего контроля по операциям с драгоценными металлами

22. Для осуществления операций с драгоценными металлами банки обязаны разработать соответствующую политику управления рисками, сопутствующими операциям с драгоценными металлами и организовать адекватный внутренний контроль. По каждой из проводимых операций должны быть разработаны и утверждены соответствующие процедуры.

23. В процедурах должны быть отражены как минимум следующие средства внутреннего контроля:

1) разграничение функциональных обязанностей сотрудников банка таким образом, чтобы один сотрудник не мог исполнять и/или контролировать какой-либо процесс в полном объеме от инициирования сделки до ее учета в бухгалтерских книгах;

2) применение двойного контроля – для выполнения определенных операций (действий), связанных с высокой степенью риска, требуются как минимум два сотрудника;

3) внедрение четкой системы санкционирования всего объема проводимых банком операций соответствующими уполномоченными сотрудниками банка;

4) проведение периодических плановых и внезапных инвентаризаций драгоценных металлов на предмет выяснения соответствия данных бухгалтерского учета фактическому наличию;

5) ограничение доступа к активам или информации персонала, не имеющего на то полномочий. Защиту от несанкционированного доступа или несанкционированных операций обеспечивают такие охранные устройства, как запирающиеся сейфы, хранилища, специальные двери, камеры видеонаблюдения, двойной контроль, информированность руководства, электронная защита и др.;

6) установление банком внутренних лимитов открытой позиции в драгоценных металлах по каждому виду драгоценного металла и в целом по всем видам;

7) установление минимальных требований к информации о надежности контрагентов, в зависимости от характера и степени риска совершаемых операций и категории контрагента;

8) установление требований к внутреннему аудиту при проведении проверок операций с драгоценными металлами;

9) установление требований по учету и отчетности по операциям с драгоценными металлами для банка и его филиалов.

Глава 4.

Лимиты по операциям с драгоценными металлами и отчетность

24. Расчет лимита позиций по драгоценным металлам осуществляется аналогично расчетам лимита позиций по иностранной валюте.

25. Национальный банк в целях регулирования операций купли-продажи с драгоценными металлами устанавливает для коммерческих банков лимиты открытой позиции по драгоценным металлам (по золоту и серебру отдельно). При этом валютная позиция рассчитывается по каждому виду драгоценных металлов (золото и серебро) отдельно.

26. Коммерческие банки на ежедневной основе представляют в Национальный банк баланс по каждому виду драгоценного металла и сведения по соблюдению лимитов позиции по драгоценным металлам в составе отчета по соблюдению лимитов открытой валютной позиции, согласно нормативным правовым актам Национального банка.

27. Форма и периодичность отчетности коммерческих банков перед уполномоченным государственным органом устанавливается последним, и банки обязаны неукоснительно следовать требованиям уполномоченного органа в пределах действующего законодательства.

28. За нарушение коммерческим банком установленных лимитов Национальный банк имеет право применить меры воздействия, согласно нормативным правовым актам Национального банка.

29. Национальный банк вправе исключить операции с драгоценными металлами из перечня разрешенных банку операций, если банк:

- осуществляет операции с драгоценными металлами, не указанными в перечне разрешенных банковских операций;
- систематически (более двух раз за последовательные 30 календарных дней) нарушил лимит позиции по драгоценным металлам;
- если деятельность банка по операциям с драгоценными металлами за последние два года убыточна;
- если коммерческий банк нарушает норматив адекватности капитала.

**Приложение 1
к Положению «Об операциях
коммерческих банков с
драгоценными металлами,
осуществляемых в
соответствии с исламскими
принципами банковского
дела и финансирования»**

МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ КАЧЕСТВА принятые Лондонской ассоциацией рынка драгоценных металлов (LBMA)

Стандарты качества драгоценных металлов, принятые Лондонской ассоциацией рынка драгоценных металлов, обозначены в документах ассоциации как стандарт London good delivery.

1. Слитки золота стандарта London good delivery должны отвечать следующим требованиям:

- масса чистого золота в слитке должна составлять от 350 до 430 тройских унций (от 10886 г до 13375 г).
- вес каждого слитка должен быть выражен в тройских унциях и быть кратным 0,025 унции.

Чистота металла должна быть не ниже 995 долей химически чистого золота на 1000 долей лигатурной массы. В качестве обязательных отметок на слитке должны быть:

- серийный номер;
- проба;

- клеймо изготовителя;
- год изготовления слитка.

На слитке не должно быть пор, углублений и прочих недостатков, он должен быть удобен для переноски и складирования.

2. Слитки серебра стандарта London good delivery должны отвечать следующим требованиям:

Вес слитка должен составлять от 750 до 1100 тройских унций (от 23328 г до 34214 г).

Вес каждого слитка должен быть выражен в тройских унциях и быть кратным 0,10 унции.

Чистота металла должна быть не ниже 999 долей химически чистого серебра на 1000 долей лигатурной массы.

В качестве обязательных отметок на слитке должны быть:

- серийный номер;
- проба;
- клеймо изготовителя;
- вес в тройских унциях или килограммах (вес слитка в килограммах должен быть переведен в тройские унции и соответствовать названным выше требованиям).

Слиток должен иметь правильную форму, удобную для переноски и складирования.

На поверхности слитка не должно быть пор, углублений и прочих недостатков. Края слитка должны быть прямыми и не острыми.

Аффинажная фирма, проставляющая клеймо на слитках золота и серебра, отвечающих стандартам London good delivery, должна быть включена в специальный список LBMA (List of Acceptable Melters and Assayers).

**Приложение 2
к Положению «Об операциях
коммерческих банков с
драгоценными металлами,
осуществляемых в
соответствии с исламскими
принципами банковского
дела и финансирования»**

**ДОПУСКАЕМЫЕ ПОГРЕШНОСТИ
взвешивания применяемых весов**

Допускаемые погрешности взвешивания применяемых весов не должны превышать следующих значений (мг) (ГОСТ 24104-88):

п/п	Наибольший предел взвешивания	Для 2 класса точности весов	Для 3 класса точности весов
	До 200 мг включительно	0,015	-
	Свыше 200 мг до 1 г включительно	0,025	-
	Свыше 1 г до 2 г включительно	0,030	-
	Свыше 2 г до 20 г включительно	0,100	0,25
	Свыше 20 г до 50 г включительно	0,300	0,50
	Свыше 50 г до 200 г включительно	0,750	2,00
	Свыше 200 г до 500 г включительно	1,500	5,00
	Свыше 500 г до 1 кг включительно	3,000	10,00
	Свыше 1 кг до 2 кг включительно	7,500	20,00
	Свыше 2 кг до 5 кг включительно	15,000	50,00
	Свыше 5 кг до 10 кг включительно	30,000	100,00
	Свыше 10 кг до 20 кг включительно	75,000	200,00
	Свыше 20 кг до 50 кг включительно	150,000	500,00

Взвешивание золота осуществляется весами как минимум второго класса точности, а серебра как минимум третьего класса точности.

**Приложение 3 к Положению
«Об операциях коммерческих
банков с драгоценными
металлами, осуществляемых
в соответствии с исламскими
принципами банковского
дела и финансирования»**

ТЕХНИЧЕСКИЕ ТРЕБОВАНИЯ

к оборудованию для экспресс анализа аффинированных мерных слитков драгоценных металлов

Наименование	Назначение	Примечание
Рентгено-флуоресцентный анализатор	Экспресс анализ состава мерных слитков и монет (определение процентного содержания драгоценного металла и примесей)	Подтверждение состава золотого слитка с процентным содержанием золота 99,99 с измерением до сотых долей %
Специализированные электронные весы	Определение точного веса драгоценных металлов (мерных слитков и монет)	II (высокий) класс точности по ГОСТ 24104 с диапазоном измерения от 0,02 гр. до 120 гр.

**Приложение 4
к Положению «Об операциях
коммерческих банков с
драгоценными металлами,
осуществляемых в
соответствии с исламскими
принципами банковского
дела и финансирования»**

1. Под воздействием геофизических и атмосферных факторов и в силу конструктивных особенностей весоизмерительных приборов их показания при взвешивании слитков драгоценных металлов могут отличаться от показаний предыдущих взвешиваний этих ценностей, зафиксированных в учетных или сопроводительных документах. Пределы весовых расхождений, которые могут возникать при взвешивании ценностей, следующие:

Наименование драгоценного металла	Масса, г	Наибольший предел взвешивания, г	Допустимые весовые расхождения, г
Слитки золота	До 5500 5500-30000	5500 30000	0,1 0,2
Слитки серебра	20000-32000 32000-60000	32000 60000	1,0 1,0

2. Весовые расхождения, выявленные при взвешивании слитков, в пределах допустимых норм между показаниями весоизмерительных приборов и данными сопроводительных или учетных документов отражаются в (кассовых) журналах без отражения в бухгалтерских книгах.

3. Весовые расхождения, выявленные при взвешивании слитков, которые превышают пределы допустимых норм между показаниями весоизмерительных приборов и данными сопроводительных или учетных документов, должны быть оформлены актом весовых расхождений и отражаются в бухгалтерских книгах.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 15 ноября 2019 года
№ 2019-П-14/56-4-(ПС)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О банковских платежных картах Кыргызской Республики»» от 9 декабря 2015 года № 76/8

В соответствии со статьями 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О банковских платежных картах в Кыргызской Республике» от 9 декабря 2015 года № 76/8 (прилагаются).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению платежных систем довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, ОЮЛ «Ассоциация

микрофинансовых организаций» и ЗАО «Межбанковский процессинговый центр».

5. Отделу развития государственного языка и документооборота довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка в Баткенской области.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление платёжных систем.

Председатель

Т. Абдыгулов

Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 15 ноября 2019 года
№ 2019-П-14/56-4-(ПС)

**О внесении изменений в постановление Правления
Национального банка Кыргызской Республики «Об
утверждении Положения «О банковских платежных картах в
Кыргызской Республике» от 9 декабря 2015 года № 76/8»**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О банковских платежных картах в Кыргызской Республике» от 9 декабря 2015 года № 76/8» следующие изменения:

в Положении «О банковских платежных картах в Кыргызской Республике», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в наименовании Положения, изложенном на государственном языке слова «Кыргыз Республикасында» заменить словами на «Кыргыз Республикасындагы»;

– в пункте 2:

– в тексте изложенном на государственном языке слова «Кыргыз Республикасында банктык төлөм карттар жөнүндө» заменить словами «Кыргыз Республикасындагы банктык төлөм карттар жөнүндө»;

– слова «Об электронном документе и электронной цифровой подписи», «О противодействии легализации (отмыванию) преступных доходов и финансированию террористической или экстремистской деятельности» заменить словами «Об электронной подписи», «О противодействии финансированию террористической деятельности и легализации (отмыванию) преступных доходов» (далее – ПФТД/ЛПД)»;

– в пункте 5:

– в абзаце тридцать третьем аббревиатуру «ПОД/ФТ» заменить на аббревиатуру «ПФТД/ЛПД»;

– сорок третий абзац изложить в следующей редакции:

«Торгово-сервисное предприятие (ТСП) – юридическое лицо или индивидуальный предприниматель, которое/ый в соответствии с заключенным с эквайером договором принимает карты для оплаты товаров или услуг, выдачи наличных денежных средств с составлением документов, подтверждающих совершение операций с картами. Денежные средства, находящиеся на банковской карте, могут выдаваться только при наличии агентского договора с коммерческими банками и в соответствии с лимитами, установленными нормативными правовыми актами Национального банка, при условии соблюдения требований законодательства Кыргызской Республики по вопросам ПФТД/ЛПД в части проведения агентом соответствующих мероприятий по упрощенной идентификации и верификации держателя карты с применением риск-ориентированного подхода»;

– в абзаце сорок девятом слово «компьютерные сети» заменить словами «интернет (пространства)»;

– дополнить абзацами следующего содержания:

«Кредитная карта или карта с кредитным лимитом небанковской финансово-кредитной организации (далее – кредитная карта НФКО) – банковская платежная карта, выпущенная банком для своих клиентов/держателей карт или для небанковской финансово-кредитной организации, имеющей лицензию/свидетельство Национального банка на право проведения банковских операций по выдаче/погашению кредитов/финансирования в соответствии с условиями кредитного договора/договора финансирования с эмитентом для последующего их распространения.»;

«Пользователь кредитной карты НФКО – клиент (физическое/юридическое лицо), которому НФКО выдает денежные средства (кредит/финансирование) на кредитные карты НФКО и принимает погашения, согласно заключенному договору и в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.»;

«Банковский киоск – специальное сооружение/оборудование, предназначенное для установки периферийного устройства»;

– в пункте 7:

слова «дебетовую карту с овердрафтом (дебетно-кредитная) и кредитную карту» заменить словами «дебетовую карту с овердрафтом (дебетно-кредитная), кредитную карту и кредитную карту НФКО»;

– в пункте 13:

абзац третий изложить в следующей редакции:

«Допускается отсутствие фамилии и имени держателя карты, если:

– карта предвыпущенная и имеет ограниченный срок действия (не более 3 лет), при однозначной идентификации владельца карты в банке-эмитенте;

– кредитная карта НФКО при однозначной идентификации со стороны НФКО.

Проведение транзакций посредством предвыпущенной и кредитной карты НФКО через периферийные устройства и мобильные приложения участников платежных систем осуществляется с использованием ПИН-кода и паролей.

Пользователь кредитных карт НФКО вправе осуществлять платежи и расчеты, согласно целевому назначению полученного кредита/финансирования.»;

– пункт 14 дополнить вторым абзацем следующего содержания:

«Пополнение кредитной карты НФКО по системе денежных переводов без открытия счета разрешается только в целях погашения задолженности по кредиту на сумму, в совокупности не превышающую сумму задолженности, при соблюдении мер надлежащей проверки клиента в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики по ПФТД/ЛПД. Не допускается пополнение кредитной карты НФКО в иных целях, чем предусмотрено в кредитном договоре.»;

– пункт 19 изложить в следующей редакции:

«19. В случае признания платежа ошибочным или несанкционированным после проведения окончательных расчетов платежная система должна предусматривать отдельную процедуру по обязательному возврату денежных средств держателю карты на его банковский счет и последующему урегулированию спора по таким платежам, а также отдельную процедуру по возврату

денежных средств пользователям кредитных карт НФКО, не имеющим банковского счета. На период урегулирования спора оспариваемая сумма денежных средств может быть заблокирована на банковском счете держателя карты и на расчетном (ссудном) счете НФКО. Условия разрешения споров между эмитентом и держателем карты, эмитентом и НФКО и пользователями кредитных карт НФКО, штрафные санкции по таким операциям должны быть установлены в договоре между ними, а также в регламенте и порядке работ соответствующей платежной системы. Разрешение споров между держателем карты и ТСП осуществляется на основании законодательства Кыргызской Республики и не является частью регулирования правилами и договорами системы.»;

– пункт 24 изложить в следующей редакции:

«24. Выплата пенсий, социальных пособий и других поступлений/ выплат из бюджетных средств, а также заработных плат в рамках зарплатных проектов бюджетных организаций и хозяйствующих субъектов с долей прямого государственного участия свыше 50% должна осуществляться банком только посредством национальной карты «Элкарт».»;

– пункт 25 дополнить вторым абзацем следующего содержания:

«Кредитные карты НФКО выпускаются банком, согласно пункту 35-1 настоящего Положения.»;

– пункт 27 изложить в следующей редакции:

«27. Банк, выпускающий карты, обязан соблюдать требования законодательства по ПФТД/ЛПД.»;

– пункт 29 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Кредитные карты, эмитированные банком для НФКО являются собственностью эмитента, что должно быть установлено в договоре между банком и НФКО. Процесс передачи карт клиентам для их последующего использования и изъятия по окончании срока действия карты или в случае прекращения обслуживания осуществляется НФКО.»;

– в пункте 30 слово «мошеннических» заменить на слово «несанкционированных»;

– пункт 31 изложить в следующей редакции:

«31. При заключении договора эмитент обязан идентифицировать держателя карты в соответствии с правилами, применяемыми при открытии банковского счета по принципу «знай своего клиента», и законодательством Кыргызской Республики, за исключением пользователей кредитных карт НФКО, идентификацию которых осуществляет НФКО в соответствии с законодательством по ПФТД/ЛПД. Идентификационные данные клиента НФКО должны быть привязаны к номеру кредитной карты НФКО.»;

– Положение дополнить пунктом 31-1 следующего содержания:

«31-1. Эмитент при выпуске карт для НФКО должен заключить договор с НФКО по надлежащей проверке клиента НФКО и доверию третьим сторонам в соответствии с Положением «О порядке проведения надлежащей проверки клиента», утвержденным постановлением Правительства Кыргызской Республики от 25 декабря 2018 года № 606.»;

– пункт 32 изложить в следующей редакции:

«32. Эмитент и НФКО обязаны до момента подписания заявления о выдаче карты и заключения договора ознакомить держателя карты/пользователя кредитных карт НФКО:

– с условиями договора;

– с правилами по безопасному использованию карты;

– с тарифами на оказываемые услуги;

– со способами получения информации о каждой совершенной транзакции, блокировке карт в целях предотвращения несанкционированного доступа к счету клиента;

– с контактной информацией для связи держателя карты с банком и НФКО в нерабочее время и выходные (праздничные дни);

– со сроками зачисления денежных средств на кредитные карты НФКО и моментом начисления процентов (со дня поступления денежных средств/со дня снятия денежных средств с карты/со дня перевода денежных средств, направленных на покупку товара или услуг и др.);

– с порядком погашения кредита в случае, если погашение кредита будет осуществляться в выходные и праздничные дни в безналичной форме;

- с порядком выдачи денежных средств из кассы НФКО или банка в случае утери кредитной карты НФКО;

- и др.

Клиент письменно или с использованием дистанционного банковского обслуживания подтверждает получение указанной информации. Правила по безопасному использованию карты должны быть включены в договор или прилагаться к нему.

Клиент НФКО должен письменно подтвердить получение указанной информации. Правила по безопасному использованию карты должны быть включены в договор или прилагаться к нему.;

- в подпункте 8 пункта 33 слово «мошеннические» заменить на слово «несанкционированные»;

- Положение дополнить пунктом 33-1 следующего содержания:

«33-1. При выдаче кредитных карт НФКО в договоре с пользователем карт НФКО должны быть отражены следующие обязательные условия по предоставлению услуги по картам:

1) персональные данные пользователя кредитной карты НФКО (фамилия, имя отчество, паспортные данные (или данные другого документа, удостоверяющего личность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики);

2) права, обязанности и ответственность НФКО перед своими клиентами по операциям с кредитной картой НФКО;

3) типы и размер комиссий, подлежащих уплате пользователем кредитной карты НФКО, а также порядок информирования об изменении тарифов, срока действия карты или других условий пользования картой, новых продуктах, и другой информации;

4) основные требования по соблюдению безопасности пользователей карт (использование ПИН-кода, лимиты, действия в случае утери или кражи карты);

5) процедура информирования НФКО о факте утери, хищения или использования карты неуполномоченным лицом;

6) распределение ответственности между сторонами при утере, хищении или использовании карты неуполномоченным лицом, включая мошеннические операции;

7) условия блокирования и изъятия карты НФКО;

8) распределение рисков и ответственности между сторонами в случае нарушения процедур безопасности или других условий договора;

9) порядок рассмотрения споров/жалоб;

10) порядок расторжения договора и аннулирование кредитной карты НФКО;

11) дополнительные условия в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.»;

– Положение дополнить пунктом 35-1 следующего содержания:

«35-1. При выдаче карты НФКО денежные средства (кредит) выдаются посредством дебетования средств обслуживающим банком с расчетного (ссудного) счета НФКО, открытого в данном банке, в соответствии с условиями договора по эмиссии и распространению кредитных карт.

Подтверждением поступления кредита на карты НФКО без использования зачисления денежных средств на банковский счет пользователя карты НФКО является открытие кредитного лимита со стороны НФКО на сумму одобренного кредита.

Порядок/сроки зачисления кредита, открытия кредитного лимита и погашения осуществляется в соответствии с кредитным договором между НФКО и его клиентом.»;

– в пункте 36 слова «по противодействию отмыванию денег и финансированию терроризма» заменить на аббревиатуру «ПФТД/ЛПД»;

– в пункте 40:

подпункт 1 после слов «договором» дополнить словами «, или несоблюдения НФКО условий договора по эмиссии карт и их последующего распространения»;

абзац седьмой изложить в следующей редакции:

«В случае прекращения обслуживания карты в одностороннем порядке эмитент/НФКО должен/на уведомить об этом держателя карты/пользователя кредитной карты НФКО в установленном договором порядке.»;

– пункт 42 изложить в следующей редакции:

«42. Сроки и способы уведомления эмитента/НФКО и подачи заявления держателем карты/пользователей кредитных карт НФКО об утере, краже или несанкционированном использовании карты устанавливаются условиями договора. Ответственность за своевременность подачи заявления несет держатель карты/пользователь кредитной карты НФКО. С момента подачи данного заявления ответственность по всем операциям с использованием утраченной или украденной банковской карты возлагается на эмитента.»;

– пункт 43 изложить в следующей редакции:

«43. Эмитент не несет ответственности перед держателем банковской карты и НФКО в случаях:

– если держатель карты/пользователь кредитной карты НФКО нарушил правила и процедуры, установленные в заключенных между ними договорах по использованию карты и ПИН-кода;

– в случае противоправных действий со стороны держателя карты/НФКО/пользователя кредитной карты НФКО.

При любой из спорных ситуаций эмитент по запросу держателя карты должен предоставить полную информацию, в том числе из процессингового центра платежной системы по проведенным транзакциям для подтверждения правомочности списания денежных средств со счета держателя карты.

В случае спорных ситуаций с пользователем кредитных карт НФКО по запросу пользователя кредитной карты НФКО банк-эмитент по согласию НФКО должен предоставить полную информацию своему клиенту, в том числе из процессингового центра платежной системы по проведенным транзакциям с кредитной карты НФКО.

Данное требование не распространяется на операции с использованием магнитной полосы карты и на операции электронной коммерции, незащищенные многофакторной аутентификацией.»;

– в двенадцатом и тринадцатом абзацах пункта 53 слово «мошеннических» заменить на слово «несанкционированных»;

– Приложение 3 к Положению изложить в следующей редакции:

**«Приложение 3
к Положению «О банковских
платежных картах
в Кыргызской Республике»**

**ОТЧЕТ
о реестре периферийных устройств**

Наименование банка: _____

ИНН банка: _____

ОКПО банка: _____

По состоянию на « ___ » _____ 20__ года

№№ п/п	Тип периферийного устройства	ID периферийного устройства	Местонахождение периферийного устройства						Наименование платежных систем, обслуживаемых периферийным устройством	Валюта	Период доступа
			Местоположение	Область	Район	Айылы-ный ай-мак	Город/ пгт/ село	Улица			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Председатель Правления (подпись, печать)

Расшифровка подписи

ПРАВИЛА

по заполнению отчета по реестру периферийных устройств

1. В реестре периферийных устройств отражается информация о периферийных устройствах, обеспечивающих удаленный доступ к банковскому счету клиента посредством платежных карт, а также без использования платежных карт (платежных терминалов) с указанием их конкретного месторасположения и минимальной информации о самом устройстве.

2. В столбце 2 «Тип периферийного устройства» указывается вид устройства: POS-терминал-ТСП, POS-терминал-ПВН, cash-in-терминал, банкомат cash out, банкомат cash out + cash-in, виртуальный POS-терминал, mPOS или иное периферийное устройство.

3. В столбце 3 «ID периферийного устройства» указываются идентификационные номера устройства, согласно регистрационным номерам банков.

4. В столбце 4 «Местоположение» указывается наименование места, где расположено устройство (ТСП, организация, и т.д.). Для виртуальных POS-терминалов (V-POS) указывается веб-адрес.

5. В столбце 5 «Область» указывается наименование области Кыргызской Республики в соответствии со справочником Национального статистического комитета Кыргызской Республики «Классификатор админ. террит. единиц – СОАТЕ».

6. В столбце 6 «Район» указывается наименование района области в соответствии со справочником Национального статистического комитета Кыргызской Республики «Классификатор админ. террит. единиц – СОАТЕ».

7. В столбце 7 «Айыльный аймак» указывается наименование айыльного аймака района в соответствии со справочником Национального статистического комитета Кыргызской Республики «Классификатор админ. террит. единиц – СОАТЕ».

8. В столбце 8 «Город/пгт./село» указывается наименование города, районных центров, пгт., села в соответствии со справочником Национального статистического комитета Кыргызской Республики «Классификатор админ. террит. единиц – СОАТЕ».

9. В столбце 7 «Улица» указывается наименование улицы. В случае, если периферийные устройства установлены на местах, не имеющих конкретного адреса (наименования улицы, №), то более развернутая информация указывается в столбце 4 «Местоположение», т.е. наименование организации, структурного подразделения данной организации и т.д.

10. В столбце 10 «Наименование платежных систем, обслуживаемых периферийным устройством», указывается наименование платежных систем, обслуживаемых данным устройством (Элкарт, VISA, MasterCard, UnionPay и т.д.).

11. В столбце 11 «Валюта» указываются коды валют, выдаваемых или принимаемых данным устройством (KGS, USD, EUR и т.д.).

12. В столбце 12 «Период доступа» указывается время/период доступа к данному устройству.

К отчету должно прилагаться сопроводительное письмо, в котором отражена информация по внесенным изменениям (установка/изъятие и перемещение банковского оборудования).

Отчеты/уведомления должны предоставляться в форме и сроки, установленные Национальным банком. Коммерческие банки несут ответственность за строгое соблюдение всех условий и требований настоящего Положения, в том числе за предоставление своевременной и корректной информации.»;

– Приложение 4 к Положению «О банковских платежных картах в Кыргызской Республике» признать утратившим силу.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 25 ноября 2019 года
№ 2019-П-07/58-2-(ДКП)

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 24, 28 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 4,25 процента годовых.
2. Настоящее постановление вступает в действие с 26 ноября 2019 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение одного рабочего дня со дня принятия настоящего постановления.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Экономическое управление.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 11 декабря 2019 года
№ 2019-П-13/62-1-(НПА)

О внесении изменений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О кассовом обслуживании в Национальном банке коммерческих банков и финансово- кредитных организаций» от 21 декабря 2007 года № 55/3

В соответствии со статьей 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О кассовом обслуживании в Национальном банке коммерческих банков и финансово-кредитных организаций» от 21 декабря 2007 года № 55/3 следующие изменения (прилагается).

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению денежной наличности довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, финансово-кредитных организаций, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление денежной наличности.

**Исполняющий
обязанности председателя**

А. Тезекбаева

**Изменения
в постановление Правления Национального банка
Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции
«О кассовом обслуживании в Национальном банке
коммерческих банков и финансово-кредитных
организаций» от 21 декабря 2007 года № 55/3**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О кассовом обслуживании в Национальном банке коммерческих банков и финансово-кредитных организаций» от 21 декабря 2007 года № 55/3 следующие изменения:

– в Инструкции «О кассовом обслуживании в Национальном банке коммерческих банков и финансово-кредитных организаций», утвержденной вышеуказанным постановлением:

– первый абзац преамбулы «Общие положения» после слов «финансово-кредитных организаций» дополнить словами «, а также международных финансовых организаций»;

– во втором абзаце пункта 1.3. слово «учреждения» исключить;

– во втором абзаце пункта 1.8. исключить слова «коммерческих» и «и других клиентов»;

– в пункте 2.6. слово «коммерческих» исключить;

– в пятом абзаце пункта 2.8.2. слово «коммерческих» исключить;

– во втором абзаце пункта 3.1. слова «– головным учреждениям коммерческих банков» исключить;

– во втором предложении первого абзаца пункта 3.4. слово «коммерческого» исключить;

– первое предложение пункта 3.6. изложить в следующей редакции:

«Материально-ответственные лица банков принимают ценности от инкассаторов в строгом соответствии с указанным в описи количеством, суммой и достоинством банкнот и монет.»;

– в пункте 3.7. слово «коммерческих» исключить;

– первое предложение пункта 3.8. изложить в следующей редакции:

«Банки представляют в Управление денежной наличности Национального банка заявки на подкрепление денежной наличностью операционных касс накануне дня подкрепления до 16.00 часов с одновременным представлением платежного поручения на списание суммы подкрепления с корреспондентского счета банка».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫНЫН

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

720001, г. Бишкек, пр. Чуй, 168
от 11 декабря 2019 года
№ 2019-П-10/62-3-(НПА)

О внесении изменений в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 17, 20 и 68 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики, банках и банковской деятельности», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения в следующие нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года № 26/5;

– постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О Периодическом регулятивном отчете банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования» от 30 марта 2011 года № 20/4.

2. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном интернет-сайте Национального банка Кыргызской Республики;

– после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу с 1 января 2020 года.

4. Управлению финансовой статистики и обзора довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков и соответствующих структурных подразделений Национального банка Кыргызской Республики.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на члена Правления Национального банка Кыргызской Республики, курирующего Управление финансовой статистики и обзора.

Исполняющий обязанности председателя

А. Тезекбаева

**Приложение
к постановлению Правления
Национального банка
Кыргызской Республики
от 11 декабря 2019 года
№ 2019-П-10/62-3-(НПА)**

**Изменения в некоторые нормативные правовые акты
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 25 августа 2005 года № 26/5, следующие изменения:

В Положении «О Периодическом регулятивном банковском отчете», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в Приложении 2:

в Разделе 29:

подраздел «29.В «Остаток средств на расчетных и депозитных счетах на конец периода» изложить в следующей редакции:

«

Периодический регуля-
тивный
банковский отчет
по состоянию на _____

наименование банка _____

Раздел 29. Отчет о депозитах, кредитах и применяемых процентных ставках
В. Остаток средств на расчетных и депозитных счетах на конец периода

(тыс. сом/%)

№	ВИДЫ ДЕПОЗИТОВ	ВАЛЮТА	Рас-четные счета	Депозиты до востребования 0 - 1 месяц	СРОК ДО ПОГАШЕНИЯ								Итого								
					0 - 1 месяц	1 - 3 месяца	3 - 6 месяцев	6 - 12 месяцев	от 1 - 3 лет		более 3 лет		Сумма	Ставка							
					Ставка	Сумма	Ставка	Сумма	Ставка	Сумма	Ставка	Сумма	Ставка	Сумма	Ставка						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1	Депозиты юридиче-ских лиц (кроме ФКО)	в нацио-нальной	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка
			Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма
2	Депозиты физиче-ских лиц	в нацио-нальной	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка
			Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма
3	Депозиты других финансо-во-кредит-ных орга-низаций	в нацио-нальной	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка	Ставка
			Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма	Сумма

подраздел «29.Г Депозиты, принятые за период» изложить в следующей редакции:

«

Периодический регулятивный
банковский отчет
за ____ 20__ г.
(месяц)

наименование Банка _____

Г. Депозиты, принятые за период

(тыс. сом/%)

№	ВИДЫ ДЕПОЗИ- ТОВ	ВАЛЮ- ТА	ПРИНЯТЫ НА СРОК												Итого				
			Депозиты до вос- требова- ния		0 - 1 ме- сяц		1 - 3 ме- сяца		3 - 6 ме- сяцев		6 - 12 ме- сяцев		от 1 - 3 лет		более 3 лет		сумма	ставка	
			сумма	ставка	сумма	ставка	сумма	ставка	сумма	ставка	сумма	ставка	сумма	ставка	сумма	ставка	сумма	ставка	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Депозиты юридиче- ских лиц (кроме иностран- ной ФКО)	в нацио- нальной																	
		в ино- стран- ной																	
2	Депозиты физиче- ских лиц	в нацио- нальной																	
		в ино- стран- ной																	
3	Депозиты других финансо- во-кредит- ных орга- низаций	в нацио- нальной																	
		в ино- стран- ной																	

Раздел «36. Ежедневный отчет об активах, обязательствах и капитале» изложить в следующей редакции:

«

наименование банка

код банка

Периодический регулятивный
банковский отчет
по состоянию на _____

Раздел 36. Ежедневный отчет об активах, обязательствах и капитале

(тыс. сомов)

Код показателя	Наименование показателя	Всего	в том числе	
			в нац. валюте	в ин. валюте
1000	АКТИВЫ, всего			
1001	Наличные денежные средства в банкоматах			
1002	Наличные денежные средства в кассах филиалов и сберегательных кассах			
1003	Наличные денежные средства в терминалах			
1011	Наличные денежные средства в кассе			
1012	Наличные денежные средства в пути			
1013	Корреспондентский счет в НБКР			
1014	Корреспондентские счета в банках-нерезидентах			
1015	Драгоценные металлы			
1016	Корреспондентские счета в банках в иностранной валюте			
1017	Обезличенные металлические счета в НБКР			
1018	Обезличенные металлические счета в банках			
1019	Обезличенные металлические счета в банках и других финансово-кредитных организациях-нерезидентах			
1021	Депозиты в НБКР			
1022	Депозиты в банках			
1023	Депозиты в других финансово-кредитных организациях			

1024	Депозиты в банках и других финансово-кредитных организациях-нерезидентах			
1031	Ценные бумаги, выпущенные Правительством КР и местными органами власти			
1032	Ценные бумаги, выпущенные НБКР			
1033	Ценные бумаги, выпущенные коммерческими организациями			
1034	Ценные бумаги, выпущенные нерезидентами			
1035	Ценные бумаги, выпущенные банками			
1041	Корректировка справедливой стоимости ценных бумаг резидентов			
1042	Корректировка справедливой стоимости ценных бумаг нерезидентов			
1051	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с НБКР			
1052	Ценные бумаги, купленные по межбанковским репо-соглашениям			
1053	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с другими клиентами-резидентами			
1054	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с нерезидентами			
1055	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
1061	Кредиты банкам			
1062	Кредиты другим финансово-кредитным организациям			
1063	Кредиты коммерческим организациям			
1064	Кредиты некоммерческим организациям			
1065	Кредиты физическим лицам и индивидуальным предпринимателям			
1066	Кредиты банкам-нерезидентам			
1067	Кредиты юридическим лицам - нерезидентам			
1068	Кредиты другим финансово-кредитным организациям-нерезидентам			
1069	Кредиты физическим лицам и индивидуальным предпринимателям - нерезидентам			
1071	Дисконт по кредитам коммерческим организациям			

1072	Дисконт по кредитам некоммерческим организациям			
1073	Дисконт по кредитам физическим лицам и индивидуальным предпринимателям			
1074	Дисконт по кредитам юридическим лицам - нерезидентам			
1075	Дисконт по кредитам физическим лицам и индивидуальным предпринимателям - нерезидентам			
1081	Инвестиции и финансовое участие в банках			
1082	Инвестиции и финансовое участие в других финансово-кредитных организациях			
1083	Инвестиции и финансовое участие в нефинансовых организациях			
1091	Проценты, начисленные к получению по депозитам в НБКР			
1092	Проценты, начисленные к получению по депозитам в банках			
1093	Проценты, начисленные к получению по депозитам в других финансово-кредитных организациях			
1094	Проценты, начисленные к получению по депозитам в банках и других финансово-кредитных организациях-нерезидентах			
1095	Проценты, начисленные к получению по обезличенным металлическим счетам в НБКР			
1096	Проценты, начисленные к получению по обезличенным металлическим счетам в банках			
1097	Проценты, начисленные к получению по обезличенным металлическим счетам в банках и других финансово-кредитных организациях-нерезидентах			
1101	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, выпущенным Правительством КР и местными органами власти			
1102	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, выпущенным НБКР			
1103	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, выпущенным коммерческими организациями			
1104	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, выпущенным нерезидентами			

1105	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, выпущенным банками			
1111	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с НБКР			
1112	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, купленным по межбанковским репо-соглашениям			
1113	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с другими клиентами-резидентами			
1114	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с нерезидентами			
1115	Проценты, начисленные к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
1121	Проценты, начисленные к получению по кредитам банкам			
1122	Проценты, начисленные к получению по кредитам другим финансово-кредитным организациям			
1123	Проценты, начисленные к получению по кредитам коммерческим организациям			
1124	Проценты, начисленные к получению по кредитам некоммерческим организациям			
1125	Проценты, начисленные к получению по кредитам физическим лицам и индивидуальным предпринимателям			
1126	Проценты, начисленные к получению по кредитам банкам-нерезидентам			
1127	Проценты, начисленные к получению по кредитам юридическим лицам - нерезидентам			
1128	Проценты, начисленные к получению по кредитам другим финансово-кредитным организациям-нерезидентам			
1129	Проценты, начисленные к получению по кредитам физическим лицам и индивидуальным предпринимателям - нерезидентам			
1131	Дивиденды к получению по ценным бумагам			
1132	Начисленные комиссионные доходы			

1141	Позиционный счет			
1142	Незавершенные спот-покупки иностранной/ национальной валюты и драгоценных металлов			
1143	Своп-позиция по операциям с НБКР			
1144	Своп-позиция по операциям с банками			
1145	Своп-позиция по операциям с другими клиентами			
1146	Своп-позиция по операциям с нерезидентами			
1147	Своп-позиция по операциям с другими финансово-кредитными организациями			
1148	Другие производные финансовые инструменты			
1149	Другие производные финансовые инструменты с нерезидентами			
1151	Резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков по кредитам и лизингам			
1152	Резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков по прочим активам, отличных от кредитов и лизингов			
1153	Основные средства			
1154	Нематериальные активы			
1155	Прочие активы			
2000	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА, всего			
2010	Расчетные (лоро) счета банков в иностранной валюте			
2011	Расчетные счета других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)			
2012	Расчетные счета коммерческих организаций			
2013	Расчетные счета некоммерческих организаций			
2014	Расчетные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2015	Расчетные (лоро) счета банков-нерезидентов			
2016	Расчетные счета юридических лиц - нерезидентов			
2017	Расчетные счета Фонда развития Кыргызской Республики			
2018	Расчетные счета других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары № 9, 2019

2019	Расчетные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2021	Депозиты до востребования банков			
2022	Депозиты до востребования других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)			
2023	Депозиты до востребования коммерческих организаций			
2024	Депозиты до востребования некоммерческих организаций			
2025	Депозиты до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2026	Депозиты до востребования банков-нерезидентов			
2027	Депозиты до востребования юридических лиц - нерезидентов			
2028	Депозиты до востребования Фонда развития Кыргызской Республики			
2029	Депозиты до востребования других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2030	Депозиты до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2031	Срочные депозиты банков			
2032	Срочные депозиты других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)			
2033	Срочные депозиты коммерческих организаций			
2034	Срочные депозиты некоммерческих организаций			
2035	Срочные депозиты физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2036	Срочные депозиты банков-нерезидентов			
2037	Срочные депозиты юридических лиц - нерезидентов			
2038	Срочные депозиты Фонда развития Кыргызской Республики			
2039	Срочные депозиты других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			

2040	Срочные депозиты физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2041	Счета Казначейства Кыргызской Республики			
2042	Счета Социального фонда Кыргызской Республики			
2043	Депозиты Социального фонда Кыргызской Республики			
2044	Депозиты Министерства финансов Кыргызской Республики			
2045	Депозиты местных органов власти			
2046	Депозиты других правительственных учреждений			
2047	Кредиты Правительства Кыргызской Республики и местных органов власти			
2050	Ценные бумаги, выпущенные банком			
2051	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с НБКР			
2052	Ценные бумаги, проданные по межбанковским репо-соглашениям			
2053	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с другими клиентами			
2054	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с нерезидентами			
2055	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
2061	Кредиты НБКР			
2062	Кредиты банков			
2063	Кредиты других финансово-кредитных организаций			
2064	Кредиты нерезидентов			
2070	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам банков в иностранной валюте			
2071	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)			

2072	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам коммерческих организаций			
2073	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам некоммерческих организаций			
2074	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2075	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам банков-нерезидентов			
2076	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам юридических лиц - нерезидентов			
2077	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам Фонда развития Кыргызской Республики			
2078	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2079	Проценты, начисленные к выплате по расчетным (текущим) счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2081	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования банков			
2082	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)			
2083	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования коммерческих организаций			
2084	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования некоммерческих организаций			
2085	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2086	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования банков-нерезидентов			

2087	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования юридических лиц - нерезидентов			
2088	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования Фонда развития Кыргызской Республики			
2089	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2090	Проценты, начисленные к выплате по депозитам до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2091	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам банков			
2092	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам других финансово-кредитных организаций (кроме Фонда развития Кыргызской Республики)			
2093	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам коммерческих организаций			
2094	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам некоммерческих организаций			
2095	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2096	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам банков-нерезидентов			
2097	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам юридических лиц - нерезидентов			
2098	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам Фонда развития Кыргызской Республики			
2099	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2100	Проценты, начисленные к выплате по срочным депозитам физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2101	Проценты, начисленные к выплате по депозитам и кредитам Правительства КР			

2102	Проценты, начисленные к выплате по депозитам и кредитам местных органов власти			
2110	Проценты, начисленные к выплате по ценным бумагам, выпущенным банком			
2111	Проценты, начисленные к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с НБКР			
2112	Проценты, начисленные к выплате по ценным бумагам, проданным по межбанковским репо-соглашениям			
2113	Проценты, начисленные к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с другими клиентами-резидентами			
2114	Проценты, начисленные к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с нерезидентами			
2115	Проценты, начисленные к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
2121	Проценты, начисленные к выплате по кредитам НБКР			
2122	Проценты, начисленные к выплате по кредитам банков			
2123	Проценты, начисленные к выплате по кредитам других финансово-кредитных организаций			
2124	Проценты, начисленные к выплате по кредитам нерезидентов			
2131	Дивиденды к выплате			
2132	Начисленные комиссионные расходы			
2141	Незавершенные спот-продажи иностранной/ национальной валюты и драгоценных металлов			
2142	Своп-позиция по операциям с НБКР			
2143	Своп-позиция по операциям с банками			
2144	Своп-позиция по операциям с другими клиентами			
2145	Своп-позиция по операциям с нерезидентами			
2146	Своп-позиция по операциям с другими финансово-кредитными организациями			
2147	Другие производные финансовые инструменты			

2148	Другие производные финансовые инструменты с нерезидентами			
2210	Обезличенные металлические счета до востребования банков			
2211	Обезличенные металлические счета до востребования других финансово-кредитных организаций			
2212	Обезличенные металлические счета до востребования коммерческих организаций			
2213	Обезличенные металлические счета до востребования некоммерческих организаций			
2214	Обезличенные металлические счета до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2215	Обезличенные металлические счета до востребования юридических лиц - нерезидентов			
2216	Обезличенные металлические счета до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2217	Обезличенные металлические счета до востребования банков - нерезидентов			
2218	Обезличенные металлические счета до востребования других финансово-кредитных организаций - нерезидентов			
2220	Срочные обезличенные металлические счета банков			
2221	Срочные обезличенные металлические счета других финансово-кредитных организаций			
2222	Срочные обезличенные металлические счета коммерческих организаций			
2223	Срочные обезличенные металлические счета некоммерческих организаций			
2224	Срочные обезличенные металлические счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2225	Срочные обезличенные металлические счета юридических лиц - нерезидентов			
2226	Срочные обезличенные металлические счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			

2227	Срочные обезличенные металлические счета банков - нерезидентов			
2228	Срочные обезличенные металлические счета других финансово-кредитных организаций - нерезидентов			
2230	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования банков			
2231	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования других финансово-кредитных организаций			
2232	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования коммерческих организаций			
2233	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования некоммерческих организаций			
2234	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2235	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования юридических лиц - нерезидентов			
2236	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2237	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования банков - нерезидентов			
2238	Проценты, начисленные к выплате по обезличенным металлическим счетам до востребования других финансово-кредитных организаций - нерезидентов			
2240	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам банков			
2241	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам других финансово-кредитных организаций			

2242	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам коммерческих организаций			
2243	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам некоммерческих организаций			
2244	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2245	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам юридических лиц - нерезидентов			
2246	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2247	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам банков - нерезидентов			
2248	Проценты, начисленные к выплате по срочным обезличенным металлическим счетам других финансово-кредитных организаций нерезидентов			
2900	Прочие обязательства			
3000	КАПИТАЛ, всего			
3001	Счета капитала			
3002	Резервы для будущих потребностей банка			
3003	Нераспределенная прибыль			
3004	Прибыль/убыток текущего периода			
3005	Счета переоценки			
4000	ЗАБАЛАНСОВЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА, всего			
4010	Позиционный счет по валютам			

».

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О периодическом регулятивном банковском отчете банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами

банковского дела и финансирования» от 30 марта 2011 года № 20/4 следующие изменения:

В Положении «О периодическом регулятивном банковском отчете банков, осуществляющих операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования», утвержденном вышеуказанным постановлением:

– в Приложении 2:

в Разделе «24. ОТЧЕТ О ПРИВЛЕЧЕННЫХ И РАЗМЕЩЕННЫХ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВАХ И ПРИМЕНЯЕМЫХ ВОЗНАГРАЖДЕНИИ/НАЦЕНКЕ»

подраздел «В. Остаток средств на счетах клиентов на конец периода» изложить в следующей редакции:

«

Периодический
регулятивный
банковский отчет
по состоянию на
«__» __ 20__ года

наименование банка

РАЗДЕЛ 24. ОТЧЕТ О ПРИВЛЕЧЕННЫХ И РАЗМЕЩЕННЫХ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВАХ И ПРИМЕНЯЕМЫХ ВОЗНАГРАЖДЕНИЯХ

В. Остаток средств на счетах клиентов на конец периода

(тыс. сом/%)

№	Счета клиентов	ВАЛЮТА	Расчетные счета	Счета до восстановления 0 - 1 месяц	СРОК ДО ПОГАШЕНИЯ						Итого										
					0 - 1 месяца	1 - 3 месяца	3 - 6 месяцев	6 - 12 месяцев	от 1 - 3 лет	более 3 лет	сумма	вознаграждение									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1	Денежные средства на счетах юридических лиц (кроме ФКО)	в национальной	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	сумма	вознаграждение	
		в иностранной																			
2	Денежные средства на счетах физических лиц	в национальной																			
		в иностранной																			

подраздел «Г. Поступление средств на счета клиентов за период» изложить в следующей редакции:

«

Периодический регулятивный
банковский отчет
за _____ года
(месяц)

наименование банка

РАЗДЕЛ 24. ОТЧЕТ О ПРИВЛЕЧЕННЫХ И РАЗМЕЩЕННЫХ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВАХ И ПРИМЕНЯЕМЫХ ВОЗНАГРАЖДЕНИЯХ

Г. Поступление средств на счета клиентов за период

№	Счета клиентов	ВАЛЮТА	Счета до востребования		ПРИНЯТЫЙ СРОК												Итого	
			сумма	в иностранной валюте	0 – 1 месяц		1 – 3 месяца		3 – 6 месяцев		6 – 12 месяцев		от 1 – 3 лет		более 3 лет		сумма	в иностранной валюте
					сумма	в иностранной валюте	сумма	в иностранной валюте	сумма	в иностранной валюте	сумма	в иностранной валюте	сумма	в иностранной валюте	сумма	в иностранной валюте		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Денежные средства на счетах юридических лиц (кроме ФКО)	в национальной в иностранной																
2	Денежные средства на счетах физических лиц	в национальной в иностранной																
3	Денежные средства на счетах других финансово-кредитных организаций	в национальной в иностранной																
4	Денежные средства на счетах государственных органов власти	в национальной в иностранной																
5	Денежные средства на счетах юридических лиц-нерезидентов	в национальной в иностранной																
6	Денежные средства на счетах физических лиц-нерезидентов	в национальной в иностранной																
7	Денежные средства на счетах других финансово-кредитных организаций-нерезидентов	в национальной в иностранной																
8	ИТОГО	в национальной в иностранной																
9	ВСЕГО																	

»;

Раздел 28 «Ежедневный отчет об активах, обязательствах и капитале» изложить в следующей редакции:

«

наименование банка

код банка

Периодический регулятивный
банковский отчет
по состоянию на
«__»_____20__года

РАЗДЕЛ 28. ЕЖЕДНЕВНЫЙ ОТЧЕТ ОБ АКТИВАХ, ОБЯЗАТЕЛЬСТВАХ И КАПИТАЛЕ

(тыс. сомов)

Код показателя	Наименование показателя	Все-го	в том числе	
			в нац. валюте	в ин. валюте
1000	АКТИВЫ, всего			
1001	Наличные денежные средства в банкоматах			
1002	Наличные денежные средства в кассах филиалов и сберегательных кассах			
1003	Наличные денежные средства в терминалах			
1011	Наличные денежные средства в кассе			
1012	Наличные денежные средства в пути			
1013	Корреспондентский счет в НБКР			
1014	Корреспондентские счета в банках-нерезидентах			
1015	Драгоценные металлы			
1016	Корреспондентские счета в банках в иностранной валюте			
1021	Денежные средства на счетах в НБКР			
1022	Денежные средства на счетах в банках			
1023	Денежные средства на счетах в других финансово-кредитных организациях			
1024	Денежные средства на счетах в банках и других финансово-кредитных организациях-нерезидентах			
1031	Ценные бумаги, выпущенные Правительством КР и местными органами власти			
1032	Ценные бумаги, выпущенные НБКР			

1033	Ценные бумаги, выпущенные коммерческими организациями			
1034	Ценные бумаги, выпущенные нерезидентами			
1035	Ценные бумаги, выпущенные банками			
1041	Корректировка справедливой стоимости ценных бумаг резидентов			
1042	Корректировка справедливой стоимости ценных бумаг нерезидентов			
1051	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с НБКР			
1052	Ценные бумаги, купленные по межбанковским репо-соглашениям			
1053	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с другими клиентами-резидентами			
1054	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с нерезидентами			
1055	Ценные бумаги, купленные по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
1061	Финансирование, предоставленное банкам			
1062	Финансирование, предоставленное другим финансово-кредитным организациям			
1063	Финансирование, предоставленное коммерческим организациям			
1064	Финансирование, предоставленное некоммерческим организациям			
1065	Финансирование, предоставленное физическим лицам и индивидуальным предпринимателям			
1066	Финансирование, предоставленное банкам-нерезидентам			
1067	Финансирование, предоставленное юридическим лицам - нерезидентам			
1068	Финансирование, предоставленное другим финансово-кредитным организациям-нерезидентам			
1069	Финансирование, предоставленное физическим лицам и индивидуальным предпринимателям - нерезидентам			
1071	Дисконт по финансированию, предоставленному коммерческим организациям			
1072	Дисконт по финансированию, предоставленному некоммерческим организациям			

1073	Дисконт по финансированию, предоставленному физическим лицам и индивидуальным предпринимателям			
1074	Дисконт по финансированию, предоставленному юридическим лицам - нерезидентам			
1075	Дисконт по финансированию, предоставленному физическим лицам и индивидуальным предпринимателям - нерезидентам			
1081	Инвестиции и финансовое участие в банках			
1082	Инвестиции и финансовое участие в других финансово-кредитных организациях			
1083	Инвестиции и финансовое участие в нефинансовых организациях			
1091	Вознаграждение, начисленное к получению по денежным средствам на счетах в НБКР			
1092	Вознаграждение, начисленное к получению по денежным средствам на счетах в банках			
1093	Вознаграждение, начисленное к получению по денежным средствам на счетах в других финансово-кредитных организациях			
1094	Вознаграждение, начисленное к получению по денежным средствам на счетах в банках и других финансово-кредитных организациях-нерезидентах			
1101	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, выпущенным Правительством КР и местными органами власти			
1102	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, выпущенным НБКР			
1103	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, выпущенным коммерческими организациями			
1104	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, выпущенным нерезидентами			
1105	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, выпущенным банками			
1111	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с НБКР			
1112	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, купленным по межбанковским репо-соглашениям			

1113	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с другими клиентами-резидентами			
1114	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с нерезидентами			
1115	Вознаграждение, начисленное к получению по ценным бумагам, купленным по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
1121	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному банкам			
1122	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному другим финансово-кредитным организациям			
1123	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному коммерческим организациям			
1124	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному некоммерческим организациям			
1125	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному физическим лицам и индивидуальным предпринимателям			
1126	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному банкам-нерезидентам			
1127	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному юридическим лицам - нерезидентам			
1128	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному другим финансово-кредитным организациям-нерезидентам			
1129	Наценка, начисленная к получению по финансированию, предоставленному физическим лицам и индивидуальным предпринимателям - нерезидентам			
1131	Дивиденды к получению по ценным бумагам			
1132	Начисленные комиссионные доходы			
1141	Позиционный счет			
1142	Незавершенные спот-покупки иностранной/национальной валюты и драгоценных металлов			
1151	Резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков по финансированию, предоставленному банкам, ФКО и клиентам			

1152	Резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков по прочим активам			
1153	Основные средства			
1154	Нематериальные активы			
1155	Прочие активы			
2000	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА, всего			
2010	Расчетные (лоро) счета банков в иностранной валюте			
2011	Расчетные счета других финансово-кредитных организаций			
2012	Расчетные счета коммерческих организаций			
2013	Расчетные счета некоммерческих организаций			
2014	Расчетные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2015	Расчетные (лоро) счета банков-нерезидентов			
2016	Расчетные счета юридических лиц - нерезидентов			
2018	Расчетные счета других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2019	Расчетные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2021	Счета до востребования банков			
2022	Счета до востребования других финансово-кредитных организаций			
2023	Счета до востребования коммерческих организаций			
2024	Счета до востребования некоммерческих организаций			
2025	Счета до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2026	Счета до востребования банков-нерезидентов			
2027	Счета до востребования юридических лиц - нерезидентов			
2029	Счета до востребования других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2030	Счета до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2031	Срочные счета банков			
2032	Срочные счета других финансово-кредитных организаций			
2033	Срочные счета коммерческих организаций			
2034	Срочные счета некоммерческих организаций			

2035	Срочные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2036	Срочные счета банков-нерезидентов			
2037	Срочные счета юридических лиц - нерезидентов			
2038	Срочные депозиты Фонда развития Кыргызской Республики			
2039	Срочные счета других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2040	Срочные счета физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2041	Расчетные счета Казначейства Кыргызской Республики			
2042	Расчетные счета Социального фонда Кыргызской Республики			
2043	Счета до востребования и срочные счета Социального фонда Кыргызской Республики			
2044	Счета до востребования и срочные счета Министерства финансов Кыргызской Республики			
2045	Счета до востребования и срочные счета местных органов власти			
2046	Счета до востребования и срочные счета других правительственных учреждений			
2047	Финансирование, предоставленное Правительством Кыргызской Республики и местными органами власти			
2050	Ценные бумаги, выпущенные банком			
2051	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с НБКР			
2052	Ценные бумаги, проданные по межбанковским репо-соглашениям			
2053	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с другими клиентами			
2054	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с нерезидентами			
2055	Ценные бумаги, проданные по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
2061	Финансирование, предоставленное НБКР			
2062	Финансирование, предоставленное банками			
2063	Финансирование, предоставленное другими финансово-кредитными организациями			
2064	Финансирование, предоставленное нерезидентами			

2070	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам банков в иностранной валюте			
2071	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам других финансово-кредитных организаций			
2072	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам коммерческих организаций			
2073	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам некоммерческих организаций			
2074	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2075	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам банков-нерезидентов			
2076	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам юридических лиц - нерезидентов			
2078	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2079	Вознаграждение, начисленное к выплате по расчетным (текущим) счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2081	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования банков			
2082	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования других финансово-кредитных организаций			
2083	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования коммерческих организаций			
2084	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования некоммерческих организаций			
2085	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2086	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования банков-нерезидентов			
2087	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования юридических лиц - нерезидентов			

2089	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2090	Вознаграждение, начисленное к выплате по счетам до востребования физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2091	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам банков			
2092	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам других финансово-кредитных организаций			
2093	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам коммерческих организаций			
2094	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам некоммерческих организаций			
2095	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей			
2096	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам банков-нерезидентов			
2097	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам юридических лиц - нерезидентов			
2099	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам других финансово-кредитных организаций-нерезидентов			
2100	Вознаграждение, начисленное к выплате по срочным счетам физических лиц и индивидуальных предпринимателей - нерезидентов			
2101	Вознаграждение/наценка, начисленное к выплате по денежным средствам на счетах Правительства КР и финансированию, предоставленному Правительством КР			
2102	Вознаграждение/наценка, начисленное к выплате по денежным средствам на счетах местных органов власти и финансированию, предоставленному местными органами власти			
2110	Вознаграждение, начисленное к выплате по ценным бумагам, выпущенным банком			
2111	Вознаграждение, начисленное к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с НБКР			

2112	Вознаграждение, начисленное к выплате по ценным бумагам, проданным по межбанковским репо-соглашениям			
2113	Вознаграждение, начисленное к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с другими клиентами-резидентами			
2114	Вознаграждение, начисленное к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с нерезидентами			
2115	Вознаграждение, начисленное к выплате по ценным бумагам, проданным по репо-соглашениям с другими финансово-кредитными организациями			
2121	Наценка, начисленная к выплате по финансированию, полученному от НБКР			
2122	Наценка, начисленная к выплате по финансированию, полученному от банков			
2123	Наценка, начисленная к выплате по финансированию, полученному от других финансово-кредитных организаций			
2124	Наценка, начисленная к выплате по финансированию, полученному от нерезидентов			
2131	Дивиденды к выплате			
2132	Начисленные комиссионные расходы			
2141	Незавершенные спот-продажи иностранной/национальной валюты и драгоценных металлов			
2900	Прочие обязательства			
3000	КАПИТАЛ, всего			
3001	Счета капитала			
3002	Резервы для будущих потребностей банка			
3003	Нераспределенная прибыль			
3004	Прибыль/убыток текущего периода			
3005	Счета переоценки			
4000	ЗАБАЛАНСОВЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
4010	Позиционные счета по валютам			

».